יודען, געדענקט, אַז דער קאַמף געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד דויערט!

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT
פּרייז 15 גראָשען
היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 293 | Łódź, Środa, 18 grudnia 1935 | דרייצעהנטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך כ״ב כסלו תרצ״ו | № 293

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.
אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאַווער 21, טעל. 224-71.

סיים אנגענומען די אַמנעסטיע

שאַרפע רעדעס פון די דעפוטאַטען זאַמערשטיין און מינצבערג געגען דעם דייטש-פּוילישען האַנדעלס-אָפּמאַך

דער אָפּמאַך אנגענומען געוואָרען אין אַלע 3 לעזונגען

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

די זיצונג פון סיים האָט זיך אָנגעהויבען האַלב 11 אַ זייגער. אין אָנהויב פון דער זיצונג האָט די דעפוטאַטין פּעלטשינסקי רעפערירט דעם פּראָיעקט פון בילדונגס-מיניסטעריום וועגען שאַפען אַ מוזעאום א. נ. פון יוזעף פּילסודסקי אין בעלוועדער. די דעפוטאַטען האָבען אויסגעהערט דעם רעפּעראַט שטעהענדיגערהייט.

די רעפערענטקע ערקלערט, אַז דער בעלוועדער, דאָס אָרט פון אַרבייט און טויט פון יוזעף פּילסודסקי, דאַרף אַנערקענט ווערען אַלס נאַציאָנאַל אייגענטום. דער בעלוועדער-פּאַלאַץ צוזאַמען מיט'ן פּאַרק וועלען דערהאַלטען ווערען אין איצטיגען צושטאַנד און אָפּגעגעבען ווערען אין דער פערוואַלטונג פון מוזעאום פון יוזעף פּילסודסקי. די אויפזיכט איבערן מוזעאום וועט האָבען דאָס קריגס-מיניסטעריום.

דער געזעץ-פּראָיעקט איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען אין דער צווייטער און דריטער לעזונג.

דאַן איז ערקלערט געוואָרען אַ הפסקה ביז 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג, כדי מעגליך צו מאַכען די דעפוטאַטען אנטייל צו נעהמען אין דער לויה פון סען. אַדאַם פּילסודסקי. נאָך דער הפסקה איז דער סיים צוגעטרעטען צום פּראָיעקט וועגען אַמנעסטיע.

דער רעפערענט דעפּ. מאַדעיסקי האָט רעפערירט דעם פּראָיעקט צוזאַמען מיט די אויסבעסערונגען, וועלכע זענען געמאַכט געוואָרען אין דער קאָמיסיע.

רעדע פון יוסטיץ-מיניסטער מיכאַלאָווסקי.

ס'נעהמט אַ וואָרט דער יוסטיץ-מיניסטער מיכאַלאָווסקי, וועלכער זאָגט, אַז די אַמנעסטיע איז געגעבען געוואָרען כדי צו פּעראייביגען דעם מאָמענט פון דער קאָנסטיטוציע-ענדערונג. די רעגירונג שטרעבט צו פּאַציפיצירען די בעציהונגען אין לאַנד דורך דער פּאָליטישער אַמנעסטיע און געבען די קרימינעלע פערברעכער אַ וועג צו עהרליכער אַרבייט. די רעגירונג גיט אויך אַן אַמנעסטיע אויף שטייער-פערברעכענס, וועלכע וועלען אַרומנעהמען 150 טויזענד ענינים. אין ענינים פון פערברעכען'ס פאַר וועלכע ס'דראָהט 3 חדשים אַרעסט אָדער 3000 זל. שטראָף, איז די אַמנעסטיע אַ הונדערט-פּראָצענטיגע.

די אַמנעסטיע איז אויך אַ הונדערט-פּראָצענטיגע אויף אַלערליי געלד-שטראָפען. בנוגע פּאָליטישע אַרעסטירטע וועלען פערמשפּטע ביז 2 יאָהר אינגאַנצען בעפרייט ווערען, ביז 5 יאָהר וועט זיי געשענקט ווערען אַ העלפט, ביז 10 יאָהר, אַ דריטעל. איבער 10 יאָהר זענען אינגאַנצען פערהאַן 20 פּערזאָן. זיי קענען נישט אַמנעסטירט ווערען, ווייל דאָס זענען געפעהרליכע מענשען, וועלכע האָבען געאַרבייט געגען דער אונאָפּהענגיגקייט פון דער מלוכה. וועגען די פערמשפּטע, וועלכע געפינען זיך אין אויסלאַנד, זאָגט דער מיניסטער, אַז דאָ האַנדעלט זיך נישט וועגען דער אָדער יענער פּערזאָן, נאָר וועגען דעם, אַז דאָס פּוילישע געריכט מוז געשאַנעוועט ווערען און מ'טאָר פאַר דעם משפּט נישט אַנטלויפען.

פון קרימינעלע פערברעכער וועלען פערמשפּטע ביז 6 חדשים אינגאַנצען אַמנעסטירט ווערען, ביז אַ יאָהר — אַ העלפט און ביז 3 יאָהר — אַ דריטעל.

נאָך דער רעדע פון מין. מיכאַלאָווסקי האָט זיך אַנטוויקעלט אַ דיסקוסיע פון עטליכע שעה. אַמנעסטיע איז בעגריסט געוואָרען אַלס מאָראַלישער אַקט וועלכער וועט העלפען צו פּאַציפיצירען די בעציהונגען אין דער געזעלשאַפט.

ס'ווערען אריינגעטראָגען אויסבעסערונגען, אַז די פּאָליטישע אַרעסטירטע, וועלכע זענען פערמשפּט פון 5 יאָהר ביז 10 זאָל געשענקט ווערען ¾ און פון 10 ביז 15 יאָהר 1.5. די דעפּוטאַטין פּריסטאָר פערלאַנגט, אַז די רעגירונג זאָל נעמען אונטער איהר אויפזיכט די 30 טויזענד אַרעסטאַנטען, וועלכע וועלען הונגעריגע און קראַנקע אַרויס פון די טורמעס.

ס'ווערען אריינגעטראָגען פאָרשלאָגען, אַז אויך די בריסקער אַרעסטאַנטען זאָלען גענייסען פון דער אַמנעסטיע.

דעפּ. וואַלעווסקי איז געגען דעם, זאָגענדיג, אַז אויב וויטאָס איז אַנטלאָפען, דאַרף מען איהם די שטראָף נישט שענקען.

דעפּ. שטשעפּאַנסקי פערלאַנגט, אַז פון דער אַמנעסטיע זאָלען אויך גענייסען די אינוואַלידען אין בערעזאַ קאַרטוזקאַ.

דעפּ. קרוקאָווסקי פערלאַנגט, אַז די אַמנעסטיע זאָל אויך אַרומנעהמען מלוכה-בעאַמטע.

דעפּ. גלאַדיש פרעגט, צי די רעגירונג וועט אייגיכען נישט אריינטראָגען קיין פאָרשלאָג וועגען אָפּשאַפען דעם איזאָלאַציע-לאַגער אין בערעזאַ קאַרטוזקאַ און יעדעס פערברעכען זאָל געמשפּט ווערען דורכ'ן געריכט.

דעפּ. זאַמערשטיין פערלאַנגט צו פערברייטערן די אַמנעסטיע אויף שטייער-פערברעכענס.

צום סוף זענען אָפּגעוואָרפען געוואָרען אַלע אויסבעסערונגען פון דעפּ. זאַמערשטיין **און דער אַמנעסטיע-פּראָיעקט איז אַנגענומען געוואָרען אין אַלע דריי לעזונגען.**

דאַן איז דער סיים צוגעטרעטען צו בעטראַכטען די ראַטיפיקאַציע פון דייטש-פּוילישער האַנדעלס-אָפּמאַך. נאָך דער רעדע פון רעפערענט דעפּ. שיקאָרסקי, נעמט אַ וואָרט דעפּ. זאַמערשטיין (יוד. קאָלאָ), וועלכער זאָגט:

איך בין געגען דעם אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד, ווייל ער וועט נישט ברענגען פּוילען קיין נוצען. דער עקספּאָרט איז אַ זעהר קליינער און די פּוילישע לאַנדווירטשאַפט וועט פון איהם ווייניג געניסען, ווייל דאָס געלד בלייבט אין דייטשלאַנד, די סיבות פונם אָפּמאַך זענען פּאָליטישע. און אויב מ'רעדט שוין וועגען פּאָליטיק, **ערקלער איך אין נאָמען פון דער גאַנצער יודישער בעפעלקערונג אין פּוילען און איך האָב אויף מיין זייט די יודען פון דער גאַנצער וועלט, אַז מיר זענען געגען דעם אָפּמאַך**, איך ווענד זיך מיט אַן אַפּעלאַציע צום אויסערן-מיניסטער, צי קען ער די פּיינדליכע פעראָרדנונגען געגען די פּוילישע בירגער פון יודישער אָפּשטאַמונג אין דייטשלאַנד? איך ווייז אָן אויף דעם מאָראַלישען שאָדען, וועלכע ס'האָבען אַלע לענדער, וועלכע זענען אין קאָנטאַקט מיט די נאַציס, וועלכע פערשפּרייטען זיך אויף דער גאַנצער וועלט.

דעפּ. זאַמערשטיין ציטירט די מיינונג פון אַנגלאָ-סאַקסישען אָנפיהרער פון דער גייסטליכקייט אין ענגלאַנד און אויף פּראָפ. באַלדער, וועלכער האָט געשריבען, אַז אין דייטשלאַנד שלאָגט מען פּוילישע קינדער, וועלכע רעדען פּויליש.

אונזער פּלי-זין געגען די נאַציס, זאָגט דעפּ. זאַמערשטיין איז ציוויליזאַציע, דאָס פּלי זין פון די יודען איז זייער אַלטע קולטור. מיר וואָלטען נישט געדאַרפט האָבען קיין מגע ומשא מיט די נאַציס.

דאַן נעהמט אַ וואָרט דעפּ. מינצבערג

ער זאָגט צווישען אַנדערען, אַז די עטישער און מאָראַלישע בלומען פון אונזער פּאַרטנער איז נישט גינסטיג צו שליסען מיט זיי אָפּמאַכען (די רעדע פון דעפּ. מינצבערג וועלען מיר ברענגען מאָרגען אויספיהרליך).

דער רעפערענט שיקאָרסקי ענטפערט די יודישע דעפוטאַטען און זאָגט, אַז אין יאָהר 1931 האָבען די יודען געשטימט פאַר דעם האַנדעלס-אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד. ווירטשאַפטליך האָט זיך גאָרנישט געענדערט, נאָר ס'האָבען זיך געענדערט די שטימונגען פון די יודען, מ'קען אָבער נישט בויען אויף קיין שטימונגען.

דער אָפּמאַך ווערט ראַטיפיצירט אין דער צווייטער און דריטער לעזונג, דערמיט ווערט די סיים-זיצונג געשלאָסען.

טאָג-טעגליך

צי וועט זיך ענגלאַנד צוריקציהען?

די גאַנצע וועלט טומעלט זיך אין די פּאָליטישע קרייזען מיט דעם ענגליש-פראַנצויזישען פאָרשלאָג צו ליקווידירען דעם איטאַליעניש-אַביסינישען קאָנפליקט.

אין ענגלישען פּאַרלאַמענט איז געוואָרען אַ מהומה, נישט נאָר די אָפּאָזיציע איז געגען דעם פאָרשלאָג, נאָר אפילו אַ טייל פון די רעגירונגס-אַנהענגער, די קאָנסערוואַטיווע זענען גרייט צו שטימען געגען דער רעגירונג פאַר די שלום-פּראָפּאָזיציעס.

אין גענף ווידער וואַרט מען מיט גרויס שפּאַנונג אויף דער סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט, וועלכע דאַרף דעם פאָרשלאָג בעטראַכטען. ס'איז שוין בעקאַנט, אַז די סקאַנדינאַווישע און דרום-אַמעריקאַנישע מלוכות וועלען זיך אַרויסזאָגען געגען געבען מתנות דעם, וועלכער איז אַנערקענט געוואָרען דורך רעגירונגען פעלקער-ליגע-ראַט אַלס אָנפאַלער.

מוסאָליני האָט נאָך נישט געזאָגט זיין ענדגילטיגען יאָ אויף דעם ענגליש-פראַנצויזישען פאָרשלאָג, ווער שמועסט שוין וועגען דעם נעגוס, וועלכער וועט זיכער קאַטעגאָריש אָפּוואַרפען דעם פאָרשלאָג, אַז ער זאָל זיך ערלויבען אויפצופרעסען.

ביי אַזאַ לאַגע האָט זיך געקענט אויסדרוקען, אַז דער שלום-פאָרשלאָג איז געבוירען געוואָרען אין שלימזלדיגען מאָמענט און האָט נישט קיין שום שאַנסען אָנגענומען צו ווערען. ס'איז אָבער נישט אַזוי. נאָך נישט געווען אין דער געשיכטע פון די לעצטע יאָהרצעהנדליג אַז ענגלאַנד און די ענגלישע פּאָליטיק זאָל זיך צוריקציהען פון אַן אָנגענומענעם בעשלוס. בשום אופן וואָלטען זיך אַזעלכע 2 גרויס-מאַכטען ווי ענגלאַנד און פראַנקרייך נישט געוואָלט קאָמפּראָמיטירען, ווען זיי וואָלטען נאָר געהאַט דעם מינדעסטען ספק, אַז זייערע פאָרשלאָגען וועלען אָפּגעוואָרפען ווערען. זאָל דאָס זיין דורכ'ן ענגלישען פּאַרלאַמענט, אָדער דורך דער פעלקער-ליגע, אַזוי ווייט וועט דאָס נישט געהן, אין ענגלישען פּאַרלאַמענט וועלען עטליכע לייבאָר-דעפּוטאַטען האַלטען אָפּאָזיציאָנעלע רעדעס, אין דער פעלקער-ליגע וועט צוערשט אַלץ אָפּגעאַרבייט ווערען הינטער די קוליסען און כדי די פעלקער-ליגע אַליין זאָל זיך נישט „קאָמפּראָמיטירען" וועט דער אויסוועג פון דער סעסיע וואַהרשיינליך זיין אַזעלכער, אַז ענגלאַנד און פראַנקרייך וועלען בעקומען די פולמאַכט צו דערפיהרען די אונטערהאַנדלונגען ביז אַ בכבוד'ן שלום.

י.

אונזער וואָרט

לעגיסלאַטיווער ראַט און דעמאָקראַטישע פּרינציפּען

ווי ס'זעהט אויס וועט דער לעגיסלאַטיווער ראַט אין ארץ ישראל דאָך געשאַפען ווערן, נישט קוקענדיג אויף דער שטאַרקער געגנערשאַפט און אָפּאָזיציע מצד דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע און דער גאַנצער יודישער עפענטליכקייט.

צופיל רעדט מען שוין איצט וועגען דעם, אַז עס איז נאָהענט די צייט ווען דער הויך-קאָמיסאַר וואַוקאָפּ וועט פערעפענטליכען די פעראָרדנונג וועגען דעם לעגיסלאַטיווען ראַט און ארץ ישראל אויפ'ן שטח פון ענגלישען מאַנדאַט. ס'זעהט אויך אויס, אַז וועגען דעם איז שוין געקומען צו פערשטענדיגונג צווישען דעם הויך-קאָמיסאַר און די אַראַבער, ווייל די פּראָטעסטען און בעדינגונגען פון דער אַראַבישער זייט האָבען אויפגעהערט.

מיט דער יודישער זייט איז אויך מעהר נישט געווען וואָס צו פערהאַנדלען, ווייל אַנדערש ווי אַ נעגאַטיווע שטעלונג אין דער פראַגע איז פון דער זייט נישטאָ וואָס צו ערוואַרטען.

צוזאַמען מיט די קלאַנגען וועגען רעאַליזירען דעם פּראָיעקט פון לעגיסלאַטיווען ראַט האָבען אָנגעהויבען דעם אָקאָמפּאַניאַמענט די ענגלישע האַלב-אָפיציעלע צייטונגען, וועלכע טרייטען צו צו דער דאָזיגער שלימזלדיגער אימפּריזע.

די צייטשריפט „גרעיט בריטען עטד דהי איסט" איז לעצטענס אַרויס מיט אַ לייט-אַרטיקעל וועגען דעם ענין. די דאָזיגע צייטונג פּרובט שוין מעהר נישט צו איבערציינגען, נאָר פערניעמט זיך שוין מיט דראָהונגען אויפ'ן חשבון פון יודישען צד. דערביי איז אָבער מיט גאָרנישט מאָטיווירט די אומבעדינגטע נויטווענדיגקייט פון איינפיהרען דעם לעגיסלאַטיווען ראַט אויב די יודען וועלען נישט איינגעהן אויף דעם ענגלישען פּראָיעקט.

דערביי גיט די צייטונג אָנצוהערען, אַז די יודען ווילען נישט איינגעהן אויף קיין פערשטענדיגונג מיט די אַראַבער.

פון וואַנען נעמען דאָס די אָפיציעלע ענגלישע צייטונגען? ווער האָט זיך אַמאָל אַרויסגעזאָגט געגען אַ פערשטענדיגונג מיט די אַראַבער? האָבען די יודען איינגעאָרדענט פּאָגראָמען, אָדער האָבען די יודען מיט זייער בלוט, שווייס און געלד דערהויבען דאָס לאַנד צו דער איצטיגער מדרגה? האָבען מיר געוואָלט געוועלטיגען איבער די אַראַבער אָדער ווילען זיי מיט אַלע מיטלען שטערען דאָס אויספיהרען דעם מאַנדאַט?

דעמאָקראַטיע איז אַ גוטער און אַ ריכטיגער פּרינציפּ, אָבער נישט דאַן ווען אימיצער וויל די אינסטיטוציע אויסנוצען אימיצען שלעכטס צו טון. די אַראַבער קענען נישט בעקומען קיין אינסטרומענט, אין דער האַנט, מיט וועלכען זיי זאָלען קענען פערניכטען אונזער בויאַיצטיגע אַרבייט, אַזאַ דעמאָקראַטיע קענען מיר נישט.

ד.

נאָר ביזן 31 דעצעמבער 1935

קען מען פאָדערען ענטשעדיגונג פאַר די שאַדענס צוליב דער נאַצי-רעוואָלוציע

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

אָנהויב פון היינטיגען יאָהר האָט זיך אין דייטשלאַנד בעוויזען אַ פעראָרדנונג, לויט וועלכער אַלע די, וואָס האָבען ביי דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער רעוואָלוציע געליטען מאַטעריעל און מאָראַליש, האָבען דאָס רעכט צו מעלדען זייערע פּרעטענזיעס פאַר די דייטשע געריכטען.

מיר דערמאָהנען, אַז דער טערמין פון אָפּגעבען ביטעס מיט די דאָזיגע פּרעטענזיעס ענדיגט זיך דעם 31 דעצעמבער ה. י.

נאָך דעם טערמין וועלען קיין שום פּרעטענזיעס נישט בעריקזיכטיגט ווערען.

רעגירונג געגעבען אינסטרוקציעס אפצושאפען די לעמבערגער געטא-פעראָרדנונגען

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז קיין וואַרשא אַרויסגערופען געוואָרען דער דזשעקאַן פון לעמבערגער פּאָליטעכניקום פּראָפ. נאַראַלסקי, ער איז איינגענומען געוואָרען דורך פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי. דאָס געשפּרעך האָט געדויערט עטליכע שעה, קיין קאָמוניקאַט וועגען דעם דאָזיגען געשפּרעך איז נישט אַרויסגעגעבען געוואָרען, ס'איז אָבער בעוואוסט, אַז פּראָפ. נאַראַלסקי האָט בעקומען אַ אינסטרוקציע, אַז די געטאָ-פעראָרדנונגען אין לעמבערגער פּאָליטעכניקום זאָלען צוריקגעצויגען ווערען.

גלייכצייטיג מעלדעט מען אָבער פון לעמבערג, אַז נאָכמיטאָג איז וועגען דער פראַגע פאָרגעקומען אַ זיצונג פון אקאַדעמישען סענאַט. קיין בעשלוס איז נישט אָנגענומען געוואָרען, בעת דער זיצונג האָבען זיך די עטרעקישע סטודענטען געדרעהט מיט שטעקענס איבער די גאַסען.

די יודישע סטודענטען האָבען געמאָלדען דעם דזשעקאַן, אַז אַזוי־לאַנג ווי די געטאָ-פעראָרדנונגען וועלען זיין אין קראַפט וועלען די יודישע סטודענטען נישט קומען צו די לעקציעס. דער ענטפער איז אָבער געווען אַזעלכער, אַז אויב די יודישע סטודענטען וועלען זיך נישט צופאַסען צו דער פעראָרדנונג וועלען זיי אויסגעשטראָכען ווערען פון פּאָליטעכניקום.

שרעקליכע קאַטאַסטראָפע אין וואַרשאַ
1 יוד דערהרגעט געוואָרען, 7 אַנדערע יודען שווער- און לייכט פערוואונדעט

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

נעבען פּליה־פּלאַץ אין אָקענטשע איז היינט פאָרגעקומען אַ שרעקליכע קאַטאַסטראָפע. פון קראָקא קיין וואַרשא איז אָנגעקומען דער שנעל־צוג נומער 116. אין דערזעלבער צייט איז אַ טאַקסובקע מיט 8 פּאַסאַזשירען—יודען געפאָהרען פון וואַרשאַ קיין גריצע. די טאַקסובקע האָט נישט בעוויזען אַר·רכצופֿאָהרען דעם באַהן־פּלאַנט און דער צוג איז אַרויף אויף דער טאַקסובקע. אויפ'ן אָרט איז דערהרגעט געוואָרען שעפסעל ד·אַמענט, 55 יאָהר אַלט. ער איז אַ טאַטע פון 15 קינדער (8 פון ערשטען ווייב און 7 פון צווייטען). די איבריגע 7 יודישע פּאַסאַזשירען זענען שווער און לייכט פערוואונדעט געוואָרען.

מורא'דיגע טראַגעדיע אין א יודישער פאַמיליע
פרוי שטאַרבט בעגעהט דער מאַן זעלבסטמאָרד

וואַרשאַ, 71 (טעלעפאָניש)

אויף גאַלעווקי 27 האָט געפּרובט אַראָפּצושפּרונגען פון 2־טען שטאָק דער 27־יעהריגער דוד אַלטמאַן. מ'האָט דאָס בעצייטענס בעמערקט און נישט דערלאָזען צום זעלבסטמאָרד. באַלד אָבער איז ער אַראָפּ אין קלאָזעט און זיך דאָרט אויפגעהאָנגען. מ'האָט איהם שוין געפינען אַ טויטען. די סיבה פון זעלבסטמאָרד איז געווען, וואָס זיין פרוי איז אינדערפֿריה געשטאָרבען אין קינפּעטאָרען־קליניק בעת אַ געבורט.

אנגעזעהענער סוחר אין ביאַליסטאָק בעקומט א האַרץ־שלאַג אין לאָקאַל פון שטייער-אַמט

ביאַליסטאָק, 17 (טעלעפאָניש) דאָ האָט געמאַכט אַ רושם פאָלגענדער שרעקליכער פאַל. צו דעם אָפּגעקומענעם אָנגעזעהענעם סוחר בערוש איז היינט געקומען דער סעקוועסטראַטאָר און אָפּגעפיהרט אין אַמט זיין לעצט ביסעל מעבעל. בערוש איז אַוועק אין אַמט און געבעטען, אַז מ'זאָל איהם פּראָלאָנגירען דעם חוב, מען איז איהם דאָס נישט נאָכגעקומען. ער האָט בעקומען אַ האַרץ־שלאַג און געשטאָרבען אין לאָקאַל פון שטייער־אַמט. בערוש איז אַלט געווען 68 יאָהר.

בלוין פינלאַנד צאָהלט

וואַשינגטאָן, 17. (ספּ. טעל.) דעם 15. דעצעמבער האָט נאָר פינלאַנד איינגעצאָהלט די נאָכצע ראַטע פון מלחמה־חוב. קיין שום אַנדערע מלוכה האָט די ראַטע נישט בעצאָהלט.

ווענען דער חובות-ענטלאַסטונג פון מלוכה-בעאַמטע

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש) איינע פון די וויכטיגסטע פראַגען, וועלכע איז בעטראַכט געוואָרען אויף דער זיצונג פון עקאָנאָמישען קאָמיטעט ביים מיניסטאָרען־ראַט, איז געווען די פראַגע פון ענטלאַסטען די מלוכה־בעאַמטע פון זייערע חובות. ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַן ענטשפּרעכענדער פּראָיעקט, וועלכער וועט לייכטער מאַכען די בעאַמטע פּטור צו ווערען פון זייערע חובות.

יודען געקויפט דעם באָדען-שטח צווישען ירושלים און תל-אביב

ירושלים, 17. (טעלעגראַפיש דורך יט"א) די אַראַבישע פּרעסע טיילט מיט, אַז דער שטח על־קאַבאַר איז אָפּגעקויפט געוואָרען דורך יודען, על־קאַבאַר געפינט זיך צווישען ירושלים און תל־אביב.

דזשעמס מאַקדאָנאַלד
אָפּגעפאָהרען קיין אַמעריקא

לאָנדאָן, 17 (יט"א טעלעגראַפיש) דזשעמס מאַקדאָנאַלד, דער קאָמיסאַר פאַר פּליטים־ענינים, איז אָפּגעפאָהרען קיין אַמעריקא.

סעאַנס אין ווארשאווער שעכט-הויז
מיט יודישער און נישט-יודישער שחיטה
ס'ווייזט זיך אַרויס, אַז די יודישע שחיטה איז פיל הומאַניטאַרער

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

אין שעכט־הויז איז היינט פאָרגעקומען אַ סעאַנס פון יודישער און נישט־יודישער שחיטה. עס זענען אָנוועזענד געווען פאָרשטעהער פון מאַגיסטראַט מיט'ן וויצע־מיניסטער דעלפינסקי, געלערנטע, דאָקטוירים און געזעלשאַפטליכע טוער. פון יודען זענען אָנוועזענד געווען סענ. טראָקענהיים און די ראַבינער קאַן און בראָנמאַן. מ'האָט געשאָכטען עטליכע בהמות אויף כשר און עטליכע בהמות זענען פערטויבט געוואָרען. ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ביי דער יודישער שחיטה איז דער אָקס געווען טויט שוין נאָך 5 מינוט און ביי דער נישט־יודישער ערשט נאָך 7 מינוט.

די דאָזיגע סעאַנסען האָבען געמאַכט אַ גוטען רושם אין די יודישע קרייזען און וועלען דינען אַלס אַרגומענט פאַר די געגנער פון דער יודישער שחיטה.

היינט וועהלט מען א פרעזידענט אין טשעכיען
ווער זענען בענעשעס געגנ-קאַנדידאַטען

פּראַג, 17 (ספּ. טעל.)

ערב די וואַהלען פון אַ נייעם טשעכישען פּרעזידענט אויפ'ן אָרט פון מאַסאַריק'ן, וועלכער האָט רעזיגנירט, איז נאָך אַלץ די לאַגע אַ זעהר נישט זיכערע. דער פּאַרטיי־האַנדעל דויערט ווייטער און בענעשעס לאַגער מאַכט פּיבערהאַפטע בעמיהונגען צו געווינען די פעהלענדע שטימען. דער דאָזיגער האַנדעל מאַכט אַ שלעכטען איינדרוק אין דער געזעלשאַפט, וועלכע גיט זיך אָפּ אַ חשבון, אַז ביי די דאָזיגע בעדינגונגען וועט דער נייער פּרעזידענט נישט האָבען קיין גרויסען אויטאָריטעט. דאָס צינגעל ביי דער וואָג איז העגליינ'ס דייטשע פּאַרטיי, ס'איז וואַרשיינליך, אַז בענעש'ס קאָנטער־קאַנדידאַט וועט זיין פּראָפ. נעמעץ, וועלכער ווערט אונטערשטיצט דורך די רעכטע פּאַרטייען. נעבען איהם ווערט אויך אַרויסגערוקט מאַלי פּעטער.

די שטעלונג פון די דייטשען איז נאָך נישט בעקאַנט. ס'קען זיין, אַז זיי וועלען אָפּגעבען זייערע צעטלען, דורך וואָס זיי וואָלטען געשטיצט בענעש'ן. די שטעלונג פון העגליינ'ס פּאַרטיי וועט בעקאַנט ווערען ערשט שפּעט אין אָוונד. די סלאָוואַקען האָבען זיך שוין דעצידירט צו שטימען געגען בענעש'ן.

גראָדנער געריכט פערמשפּט א כוליגאַן אויף א יאָהר
פאַר בעפאַלען יודען אין וואָלקאָוויסק

ביי דער וואָלקאָוויסקער יודישער בעפעלקערונג האָט זיינער צייט אַרויסגערופען גרויס אויפרעגונג דער כוליגאַנישער אָנפאַל אויף מאַגיסטער בערמאַן און פרוי, בעת זיי האָבען שפּאַצירט דעם ערשטען אָוונד פון די אַנדערע טעג פסח אויף קאָשטשושקי־גאַס.

בעת'ן אָנפאַל איז הי' בערמאַן מערדערליך צושלאָגען געוואָרען און געבליבען אָהן בעוואוסטזיין; ביי זיין פרוי איז צובראָכען געוואָרען אַ פינגער אין האַנד.

דער אָנפאַלער, וועלכער איז געגאַנגען אין בעגלייטונג פון נאָך 3 פּערשוין, איז דורך די צושלאָגענע דערקענט געוואָרען אין דער פּערזאָן פון 21־יאָהריגען פּיאָטר סאַוויצקי; דער דאָזיגער כאַר־שוין האָט דעם זעלבען אָוונד אין פערשידענע גאַסען פון שטאָט מיט געשרייען „ביטש זשידוב" צעשלאָגען נאָך (?)ייה יודען: פרענקעל, ישראל טוריאַנסקי, פּעקאַרסקי א. אַנד.

פרייטאָג איז דער דאָזיגער „העלד" געשטאַנען פאַר'ן גראָדנער קרייז־געריכט אויף זיין אַרויספאָהר סעסיע אין וואָלקאָוויסק.

אויף דער פראַגע פון ריכטער הי' מערלע, ווערט פעסטגעשטעלט, אַז דער אָנפאַל איז געשעהען פאַר די גראָדנער געשעהענישען.

דאָס געריכט האָט אַרויסגעטראָגען אַ פּסק־דין לויט וועלכען דער אָנגעקלאָגטער איז פערמשפּט געוואָרען אויף אַ יאָהר טורמע; אויך די ציוויל־תביעה איז צוגעמשפּט געוואָרען אין דער גאַנצער סומע.

אין די מאָטיווען פון פּסק־דין ווערט אָנגעוויזען אַז דער אָנפאַל אויף פרידליכע בירגער דאַרף קוואַליפיצירט ווערען אַלס כוליגאַניזם, וואָס טאָר נישט טאָלערירט ווערען און מוז אַמשטרענגסטען בעשטראָפט ווערען.

ווענען פאָרט אקאַבאַ
קומען פאַר אונטערהאַנדלונגען מיט'ן קעניג פון העדזשאַס

ירושלים, 17. (יט"א טעלעגראַפיש)

דאָ האָבען זיך פערשפּרייט קלאַנגען, אַז די ארץ־ישראל־רעגירונג האָט אָנגעהויבען אונטערהאַנדלונגען מיט'ן קעניג פון העדזשאַס איבן סאַוד וועגען דעם פּאָרט אַקאַבאַ, צו וועלכען ס'האָבען טענות העדזשאַס און עבר הירדן.

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעלעפאָן 141-32
עמפּפאַנגס־שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אָוונט

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציהן און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אָוו.

Dr. med.
P. Braun
ספּעציאַליסט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע
וואָלינט יעצט פּיעטריקאָווער 81
טעלעפאָן 100-57.
נעהמט אָן פון 8--1 און פון 4--8 אָוונט.

לאָדזער יוד. לאַקאַטאָרען און סובלאָקאַטאָרן-פאַריין
געפינט זיך
אויף פּיעטריקאָווער 31, וו. 22,
טעלעפאָן 38=264.
דער סעקרעטאַריאַט איז טעגליך פון 6 ביז 9 אָוונט. ס'ווערען געשריבען ביטעס, ערטיילט עצות. אויסגעגליכען סכסוכים און געפיהרט כל־ערליי דירות־ און עקסמיסיע-פּראָצעסען.

„תומכי-אורחים"
פּאָמאָרסקאַ 18, טעל 266-31
מיר טיילען מיט, דאָס אין פּאַראיינס קאַנצעלאַריע אַמטירט
אַנ'אַדוואָקאַט
יעדען מאָנטאַג און מיטוואָך פון 7 ביז 8.30 אָוונט און ערטיילט
יורידישע עצות
פאַר מיטגלידער, שפּענדער פון אונזער אינסטיטוציע און פאַר אומפערמעגליכע — גענצליך אומזיסט.
אַ מינימאַלען אָפּצאָהל ווערט גענומען פאַר דורכפיהרען ספּראַוועס.
די פערוואַלטונג.

אוירען, נאָז און האַלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א. אַז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישע) פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט.

וואָס יעדער סוחר און האַנדווערקער דאַרף וויסען!
אַז שעהנע דרוק-אַרבייט הייבט דעם אימפּולס פון געשעפט און דערינער אַלעמאָל צו בעשטעלען אייערע דרוק-אַרבייט אין דער בעוואוסטער שנעל-דרוקעריי
בראַמבערג
צעגעלניאַנאַ 8 פראָנט
טעל 255-09
בריפּבויגען, קאָנווערטען, רעכנונגען, צירקולאַרען, עטיקעטען, חתונה-קאַרטען, קאָנפעקציע־טיכ
וויזיטיש | רעקלאַמע | בילי
אכטונג, שניידער-מייסטער! בעזיץ אויף לאַגער מאָס-ביכער!

Dr. J. Lubicz
כירורג און אָרטאָפּעד
9 פּאָלודניאָווע 9
טעלעפאָן 17־183.
פאַר אומבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Dr. med.
A. Banasz
כירורג - אורלאָג
Wólczańska 23, tel. 139-88
האָט בעניט די אויפנאַהמען.
נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
צום ווינטער-סעזאָן, אַ גרויסער אויסוואַהל פון
אָריגינעלע בילליגער און טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראָנט II שטאָק.

פאַר גאָלד, בריליאַנטען
ביזשוטעריע
און לאָמבאַרד-קוויטען
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אייזיקאָר פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

היינט די זיצונג פון פעלקער=ליגע=ראט

צו בעטראכטן דעם ענגליש-פראנצויזישן שלום-פארשלאג

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)
מיט'ן גרעסטען אינטערעס ווערט ערוואַרט די סעסיע פֿון פֿעלקער־ליגע־ראַט, וועלכע עפֿענט זיך היינט און וועט דאָס מאָל האָבען אַ זעהר וויכטיגע בעדייטונג. צוליב דעם קומען צו דער דאָזיגער סע־סיע אַ ריי אויסערן־מיניסטאָרען פֿון שוועדען, פּוי־לען, סאָוויעטען, טערקיי און דענעמאַרק. ס'ווערט אָבער נישט פֿאָראויסגעזעהן, אַז שוין מאָרגען זאָלען אָנגענומען ווערען ענטגילטיגע בעשלוסען, ווייל דער פֿעלקער־ליגע ראַט וועט וואַרטען אויף ענטפֿער פֿון רוים און אויף דער דעבאַטע אין ענגלישען פּאַרלאַ־מענט.

אין אַלגעמיין זעהט מען נישט פֿאָר, אַז דער ענגליש־פֿראַנצויזישער פּראָיעקט זאָל זיך דערהאַל־טען. ענגלאַנד וועט איהם נישט פֿערטיידיגען און לאַוואַל וועט נישט בכוח זיין צו קעמפֿען מיט דער גאַנצער ספּעציעלער צו ראַטעווען די פֿאָרשלאָגען.

ווייטער איז זיכער, אַז די סקאַנדינאַווישע מלו־כות און די דרום־אַמעריקאַנישע וועלען זיין געגען די פֿאָרשלאָגען. די „ניטראַלע" מלוכות האַלטען, אַז אויב די פֿאָרשלאָגען זאָלען אָנגענומען ווערען, וועלט די פֿעלקער־ליגע פֿערלוירען איהר עקזיסטענץ־בע־רעכטיגונג.

דאַגעגען די מעהרהייט פֿון דער פֿראַנצויזישער עפֿענטליכער מיינונג איז פֿאַר לאַוואַל'ן, האַלטענדיג, אַז מ'דאַרף שלום פֿאַר יעדען פּרייז, פֿערשטעהט זיך, אַז דעם פּרייז דאַרף צאָהלען אַביסיניען.

פֿון פּרעמיער לאַוואַל מיט מיניסטער האָר איז גע־קומען צו אַ הסכם אין פֿאָלגענדע פּונקטען: 1) אויב דער פּאַריזער פּראָיעקט וועט אָפּגעוואָרפֿען ווערען דורך מוסאָליני'ן אָדער דעם נעגוס וועלען די סאַנק־ציעס גלייך איינגעפֿיהרט ווערען אין לעבען, 2) ווענען די נאַפֿט־סאַנקציעס וועט צוזאַמענגערופֿען ווערען אַ ספּעציעלע זיצונג פֿון מיניסטאָרען־ראַט.

לאַוואַל בעקומען צוטרוי פֿון פּאַרלאַ־מענט.

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)
אויף דער היינטיגער זיצונג פֿון פֿראַנצויזישען פּאַרלאַמענט האָט דער פּרעמיער לאַוואַל געהאַלטען זיין גרויסע רעדע וועגען דעם ענגליש־פֿראַנצוי־זישען שלום־פֿאָרשלאַג. באַלד דערויף האָט ער געשטעלט דעם צוטרוי־וואָטום פֿאַר דער רעגירונג. די רעגירונג האָט בעקומען אַ מעהרהייט פֿון 52 שטימען און אַזוי אַרום איז אָפּגעוואָרפֿען געוואָרען לאַוואַל'ס שלום־אַרבייט. די דעבאַטע איבער דער פֿראַנצויזישער אויסערן־פּאָליטיק וועט פֿאָרקומען ד. 27־טען ד. ח.

אָפּגעפֿאָהרען קיין זשענעוו.

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)
לאַוואַל און אידען זענען מיט דעמזעלבען צוג אָפּגעפֿאָהרען קיין זשענעוו.

זיצונג פֿון דער ענגלישער רעגירונג.

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)
היינט איז פֿאָרגעקומען אַ זיצונג פֿון ענגלישען מיניסטאָרען־קאַבינעט. דער אויסערן־מיניסטער האָר איז נישט געווען אויף דער זיצונג. ס'איז איינשטימיג בעשלאָסען געוואָרען צו געבען דעם מיניסטער אידען פֿרייע הענד, בעת זיין אַנוועזענהייט אין זשענעוו.

די ענגלישע רעגירונג וועט מסכים זיין, אויב דער שלום־פֿאָרשלאַג וועט איבערגעגעבען ווערען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע וועט אפֿילו מאַכען אין איהם ענדערונגען.

וואָס וויל די לייבאָר - פּאַרטיי.

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)
היינט וועט פֿאָרקומען אַ זיצונג פֿון דער פּאַר־לאַמענטאַרער פֿראַקציע פֿון דער לייבאָר־פּאַרטיי מיט'ן אָנטייל פֿון 154 דעפּוטאַטען. אויף דער זיצונג וועט אָנגענומען ווערען אַ רעזאָלוציע וועגען אַני־אונצוטרוי־וואָטום פֿאַר דער רעגירונג אין צוזאַ־מענהאַנג מיט'ן פּאַריזער פּראָיעקט, וועלכער איז אָנגענומען געוואָרען דורך מיניסטער האָר.
מ'רעדט ווייטער וועגען דער מעגליכקייט פֿון אַ רעגירונגס־קריזיס אָדער מיט דער דעמיסיע פֿון אויסערן־מיניסטער.

לייטער פון נאציאנאליטעטן-דעפארטאמענט סוכענעק

אלס עדות אויפ'ן פראצעס וועגן פיעראצקי-מארד

וואַרשאַ, 17 (טעלעפֿאָניש)
אַלס ערשטער עדות אויפ'ן היינטיגען פּראָצעס פֿון די בעשולדיגטע אין מאָרד פֿון מין. פּיעראַצקי איז אויסגעהערט געוואָרען דער לייטער פֿון נאַציאָ־נאַליטעטען־אָפּטיילונג אין אינערן־מיניסטעריום.

דער פֿאָרזיצער פֿרעגט איהם: וואָס פֿאַראַ בע־ציהונג האָט דער געז. אינערן־מיניסטער פּיעראַצקי געהאַט צו דער אוקראַאינער פֿראַגע און וואָס פֿאַ־ראַ אנשויאונגען האָט ער געהאַט צו לעזען דאָס דאָזיגע פּראָבלעם אין פּוילען.

עדות: דעם אינערן־מיניסטער פּיעראַצקי האָב איך בעקענט אין יאָהר 1919, נאָך מיין צוריק־קומען פֿון סיביר. בעת דער באָלשעוויסטישער מל־חמה בין איך צוגעטיילט געוואָרען צו דער צווייטער אָפּטיילונג פֿון הויפּט־שטאַב אַלס נאַציאָנאַליטעטען רעפֿערענט און דאַן אַלס לייטער פֿון נאַציאָנאַלי־טעטען־רעפֿעראַט. נאָך דער מלחמה האָב איך זיך געטראָפֿען מיט פּולק. פּיעראַצקי אַלס שעף פֿון די נישט־קאַטוילישע רעליגיעס אין קריגס־מיניסטעריום.

נאָך די מאַי־געשעהענישען בין איך צוגעטיילט געוואָרען צום אינערן־מיניסטעריום אַלס לייטער פֿון דער נאַציאָנאַליטעטען־אָפּטיילונג. דאָרט האָב איך שוין געטראָפֿען דעם פּולק. פּיעראַצקי אַלס לייטער פֿון דער מיליטער־אָפּטיילונג. דאַן איז פּולק. פּיע־ראַצקי געוואָרען וויצע־אינערן־מיניסטער און דער־נאָך אינערן־מיניסטער. דער מיניסטער פּיעראַצקי האָט טעגליך געפֿאָדערט אַ רעפֿעראַט פֿון נאַציאָ־נאַליטעטען־אָפּשניט.

איך מוז פֿעסטשטעלען — זאָגט ה' סוכענעק — אַז דער מיניסטער פּיעראַצקי האָט אַרויסגעוויזען אַ טיפֿע קענטניש צו די מינדערהייטס־פּראָבלעמען און בעזונדערס צום אוקראַאינישען פּראָבלעם. ער האָט אַרויסגעוויזען אַ ווילען צו רעגולירען די נישט - געזונדע בעציהונגען אין „מזרח - גאַליציען.

די דאָזיגע בעציהונג האָט געפֿינען איהר אויסדרוק אין די דעקלאַראַציעס, וועלכע ער האָט אָפּגעגעבען אין סיים און סענאַט ביים בעטראַכטען דעם בודזשעט פֿון אינערן־מיניסטעריום. אַ פּרינציפּיעלע דעקלאַ־ראַציע האָט ער אָפּגעגעבען אין יאַנואַר 1932. אין דער דעקלאַראַציע איז געזאָגט געוואָרען: „די רע־גירונג שטרעבט צו שאַפֿען ראַציאָנעלע יסודות פֿאַר אַ האַרמאָנישען צוזאַמענלעבען פֿון אַלע פּוילישע בירגער, געשטיצט אויף גלייכע פֿליכטען און גלייכע רעכט.

נאָך דעם עדות־זאָגען פֿון לייטער סוכענעק אַדוואָקאַטען שטעלען אַ גאַנצע רייה פֿאָרשלאָגען ווערען פֿערמאַכט די געריכטס־פֿערהאַנדלונגען. די אַרויסצורופֿען נייע עדות און צולעגען צום פּראָ־צעס פֿערשידענע דאָקומענטען. דאָס געריכט וואַרפֿט אָפּ אַלע פֿאָרשלאָגען.

אַדוו. האַרבאַווי איז ווידער בעשטראָפֿט גע־וואָרען מיט 200 זל. שטראָף פֿאַר אַ נישט־ענטשפּ־רעכענדען פֿאָרשלאַג.

נאָכדעם שליסט דער פֿאָרזיצער די זיצונג און ערקלעהרט, אַז די נאָהענטסטע געריכטס־זיצונג וועט פֿאָרקומען דעם 27 דעצעמבער. אין דעם טאָג וועלען אָנהויבען זייערע רעדעס די פּראָקוראָרען.

דער גריכישער קעניג וועט דעצידירען

צי די נאציאנאל=פערזאמלונג זאל צונויפגערופען ווערען

אַטען, 17 (ספּ. טעל.)
צוליב דעם, וואָס די פֿאָלקס־פּאַרטיי האָט אַדורכ־געפֿיהרט דעם פֿאָרשלאַג צונויפֿצורופֿען די נאַ־ציאָנאַלע פֿערזאַמלונג, האָט דער פּרעמיער געפֿאָ־דערט אַן אוידיענץ ביים קעניג. דאָס געשפּרעך האָט געדויערט אַנדערטהאַלבען שעה. דעמפּטריס האָט אויפֿגעקלעהרט דעם קעניג די געשאַפֿענע לאַגע, פֿאָדערענדיג פֿונאַנדערצולאָזען די נאַציאָנאַלע פֿער־זאַמלונג. דער קעניג האָט צוגעזאָגט צו געבען אַן ענטפֿער אין פֿערלויף פֿון 24 שעה.

אין פּאָליטישע קרייזען הערשט די מיינונג, אַז דער קעניג איז פֿאַר'ן פֿונאַנדערלאָזען די נאַציאָ־נאַלע פֿערזאַמלונג. אויב אָבער דער קעניג וועט איינ־געהן צונויפֿצורופֿען די נאַציאָנאַלע פֿערזאַמלונג, וועט די רעגירונג מוזען אַוועק אין דימיסיע.

אַטען, 17 (ספּ. טעל.)
דער קעניג האָט אונטערגעשריבען אַ דעקרעט וועגען פֿונאַנדערלאָזען דעם פּאַרלאַמענט און אַדורכ־פֿיהרען נייע וואַהלען.

געגען דעם נאצי=רעזשים אין דייטשלאנד

גרויסע מאניפעסטאציע פון אמעריקאנער דייטשען אין אמעריקא

ניו־יאָרק, 17 (יט"א טעלעגראַפֿיש)
נעכטען איז דאָ פֿאָרגעקומען אַ גרויסע מאַ־ניפֿעסטאַציע פֿון אַמעריקאַנער דייטשען געגען דעם נאַצי־רעזשים אין דייטשלאַנד. דער מיטינג איז פֿאָרגעקומען אונטער דער לאָזונג: „היטלער רעפּ־רעזענטירט נישט די אמת'ע דייטשע אינטערעסען".

נייער טראנספער=אפמאך מיט דייטשלאנד

פון ארץ־ישראל'דיגע פלאנטאטארען

ירושלים. 17. (יט"א טעלעגראַפֿיש)
אַ גרופּע ציטרוס־פּלאַנטאַטאָרען צווישען זיי אויך אַראַבישע און דייטשע האָבען געשלאָסען אַן אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד וועגען אַ דירעקטען טראַנס־פֿער אין דער הויך פֿון 4 מיליאָן מאַרק. די אָראַנ־זשען וועלען איינגעטוישט ווערען אויף אַנדערע דייטשע אַרטיקלען.

ענגלאנד דארף שטיצען די ציוניסטן

שטימע פון אַן ענגלישן לארד

לאָנדאָן, 17 (יט"א טעלעגראַפֿיש)
אויף אַ מיטינג וועגען די יודישע שולען, האָט דער לאָרד דראָבאָלסטי אין אַ רעדע געזאָגט: דער חיפֿה'ער פּאָרט איז דער ערשטער און וויכטיג־סטער אויף מזרח. אין עגיפּטען איז נישט רוהיג, מאַלטא איז נישט צוגעפּאַסט פֿאַר ענגלאַנד'ס זי־כערקייט. ס'איז זיכער, אַז אין מאָמענט ווען מ'וועט דאָס דאַרפֿען וועלען די ציוניסטען זיין די לאָיאַל־סטע צו דער ענגלישער מלוכה.

לעצטע דעפעשען

וואַרשאַ, 17. (טעל.) אויף דער באַהן־סטאַציע אין קושעשאָוויץ איז היינט פֿאָרגעקומען אַ באַהן־קאַטאַסטראָפֿע, אַ לאָקאָמאָטיוו מיט 6 וואַ־גאָנען האָבען זיך אַראָפּגעקייקעלט אין טייך אַריין. דער מאַשיניסט איז דערהרג'עט געוואָרען, עטליכע פּערזאָן זענען פֿערוואונדעט געוואָרען.

ניו־יאָרק, 17 (יט"א טעלעגראַפֿיש)
אויף היינטיגען זונטאָג איז אָנגעזאָגט אַ גרויסע אַרבייטער־דיסקוסיע וועגען דער „העברה". צו פֿערטיידיגען די „העברה" וועט אַרויסטרעטען בערל לאָקער געגען ב. ולאַדעק.

בערלין, 17 (יט"א טעלעגראַפֿיש) די 6 חלוצים, וועלכע זענען אַרעסטירט געוואָרען דורך דער „געשטאַפּאָ" זענען בעפֿרייט געוואָרען. אין אַרעסט איז נאָר געבליבען דער אָנפֿיהרער פֿון די דאַנציגער חלוצים בערל אייזענשטאַט, ביי וועלכען מ'האָט געפֿינען אומפּינקטליכקייט אין זיין פּאַס.

בערלין, 17 (ספּ. טעל.)
היינט איז אויסגעפֿיהרט געוואָרן דער טויט־אורטייל דורך אָפּהאַקען דעם קאָפּ איבער דעם קאָמוניסט קלאַוז.

Doktór
Henrykowski
ספּעציעל - אַרצט פֿאַר מענער - שוועכע - בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
טראַוגוטאַ 9, טעל. 262-98
נעמט אָן פֿון 8—11 און פֿון 6—9 אָוועגד.
זונטאָג פֿון 9 פֿריה ביז 12.30 ביטאָג

די קוילען=מאגנאטען האבען זיך איינגעקשנט

און דעריבער ווערען קוילען נישט ביליגער

וואַרשאַ, 17 (טעלעפֿאָניש)
פֿון אַלע רויה־שטאָפֿען, וועמענס פּרייזען ס'זע־נען שוין ענדגילטיג רעדוצירט געוואָרען, דאַרפֿען נאָך קוילען ביליגער ווערען מיט'ן מאָמענט, ווען ס'וועט ביליגער ווערען דער באַהן־טאַריף אויף טראַנספּאָרט פֿון קוילען.

די פֿראַגע טרעפֿט אָן אויף געוויסע שוועריג־קייטען און דאָס צוליב דער נעגאַטיווער שטעלונג, וועלכע איז אָנגענומען געוואָרען דורך די קוילען־אינדוסטריעלער. אין דער פֿראַגע פֿון ענטשפּרע־כענדען רעדוצירען די קוילען־פּרייזען פֿאַר די באַהנען.

די באַהנען קויפֿען יעהרליך 3 מיליאָן טאָן קוילען. די באַהן צאָהלט פֿערשטעהט זיך, די קאַפּאַלניעס נידריגערע פּרייזען פֿון די פּריוואַטע, ווייל דערפֿון געהען דאָך אַראָפּ די קאָסטען פֿון טראַנספּאָרט, וועלכע ס'דעקט די באַהן.

די קוילען־אינדוסטריע נעהמט לעצטענס אָן אַ שטעלונג געגען דער עפֿענטליכער מיינונג, מען בענוצט זיך מיט אַזעלכע מעטאָדען ווי דראָהונגען אָפּצושטעלען די קאַפּאַלניעס און אַרויסוואַרפֿען אויפֿן ברוק טויזענדער אַרבייטער.

אירקוטסק ברענט

גאנצע קווארטאלען געפינען זיך אין פלאמען

מאָסקווא, 17. (ספּ. טעל.) פֿון אירקוטסק מעלדעט מען וועגען אַ קאַטאַסטראָפֿאַלער שרפֿה. וועלכער איז אויסגעבראָכען נעכטען אין דער שטאָט.

אין אַ הויז אין אַלטען קוואַרטאַל איז אויס־געבראָכען אַ שרפֿה, וועלכע האָט צוליב'ן ווינד, אַרומגענומען די גאַנצע געגענד, וועלכע איז פֿער־בויט מיט הילצערנע הייזער, אַ געוואַלדיגער שטח איז אַרומגענומען געוואָרען מיט אַ ים פֿלאַמען, וועגען אַ רעטונגס־אַקציע איז שווער צו טראַכטען.

די שטאָט ברענט ביז איצט. די צאָהל קרבנות איז זעהר גרויס.

איטאליענישע אפענסיווע אין אביסיניען

און דער אביסינישער געגען=אנגריף

לאָנדאָן, 17: (ספּ. טעל.) פֿון אַדיס־אַבעבאַ מעלדעט מען, אַז אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נייער אָפֿענסיווע, וועלכע איז אונטערגענומען געוואָרען דורך די איטאַליענער אויף דרום פֿון סאַסאַבאַנע, ווערט אַדורכגעפֿיהרט אַ שטאַרקע קאָנצענטראַציע פֿון אַביסינישען מיליטער אויפֿן אָגאַדענער פֿראָנט. דאָס אַביסינישע מיליטער מאַכט אָקאָפּעס אַרום דער שטאָט, מיט'ן מיליטער פֿיהרט דאָ אָן דער טערקי־שער גענעראַל וואַהיב־פּאַשאַ.

די איטאַליענישע פּאָזיציעס זענען נישט גענוי פֿעסטגעשטעלט, לויט אַלע וואַהרשיינליכקייטען גע־פֿינט זיך די הויפּט־קוואַרטיר פֿון איטאַליענישען מיליטער אין גערלאָגובי.

אַדיס־אַבעבאַ, 17 (ספּ. טעל.)
אין די דיפּלאָמאַטישע קרייזען האַלט מען, אַז דער נעגוס האָט נישט געקענט איינגעהן אויפ'ן ענגליש־פֿראַנצויזישען פֿאָרשלאַג, ווייל ער גלויבט ...

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)
דאָס אַביסינישע מיליטער איז היינט בעפֿאַ־לען די איטאַליענישע פּאָזיציעס ביים טייך טאַ־קאַזע און געמאַכט גרויסע פֿערלוסטען. די אַביסי־ניער זענען געגאַנגען 20 קילאָמעטער פֿאָראויס. דאָ ערשט האָבען די איטאַליענער אָפּגעשטעלט דעם מאַרש.

[illegible] ריזיקירט מיט'ן טראָן.

דער טומעל אין לאָנדאָן.

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)
אין די פּאָליטישע קרייזען ווערט אַרומגערעדט די שטעלונג פֿון פּרעמיער באַלדווין אין צוזאַמענ־האַנג מיט די דאָנערשטאַג'דיגע דעבאַטע אין פּאַר־לאַמענט. די רעגירונג האָט בעשלאָסען צו שטעלען די פֿראַגע פֿון צוטרוי אָהן אונטערשייד אויף די מעגליכע קאָמפּליקאַציעס. דער קאַבינעט האַלט פֿאַר נויטיג צו נעהמען אויף זיך די קאָלעקטיווע פֿער־אַנטוואָרטליכקייט פֿאַר די פּאַריזער פֿאָרשלאָגען, דער פּרעמיער באַלדווין וועט אויספֿיהרליך אויפֿקלערען די פּאָליטיק פֿון דער ענגלישער רעגירונג.

דער בעקאַנטער קאָנסערוואַטיווער דעפּוטאַט בוטביי האָט אין „טיימס" פֿעראָפֿענטליכט אַן אָפֿע־נעם בריוו, אין וועלכען ער האָט אָנגעוויזען, אַז דער פּאַריזער פּראָיעקט איז איינער פֿון די שענדליכסטע דאָקומענטען, וועלכער איז אונטערגעשריבען גע־וואָרען דורך דער ענגלישער רעגירונג. ענגלאַנד האָט אין פֿערלויף פֿון איין נאַכט פֿערלוירען דעם צוטרוי פֿון דער גאַנצער וועלט.

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)
דער דיפּלאָמאַטישער קאָרעספּאָנדענט פֿון „מאָר־נינג פּאָסט" מעלדעט, אַז אין פֿאַל פֿון אַ בשותּפֿות'־דיגער אַקציע פֿון ענגלאַנד און פֿראַנקרייך אויפ'ן פֿאָרום פֿון דער פֿעלקער־ליגע, וועלען די פּאַריזער פֿאָרשלאָגען אָנגענומען ווערען, נישט קוקענדיג אויף דער אָפּאָזיציע מצד די קליינע מלוכות.

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)
דער פּאַריזער קאָרעספּאָנדענט פֿון „דיילי טעלע־גראַף" מעלדעט, אַז אין פֿערלויף פֿון די געשפּרעכען

די דייטשען און די יודען

פון היינריך מאַז

די דייטשע יודען ווערען פלאַנמעסיג פערניכ־טעט — דאָס איז קלאָר. פאַרזיכטיגע עלטערע יודען האָבען מיט צוויי יאָהר צוריק, אין דער צייט פון די ערשטע פּאָגראָמען, געזאָגט: „מיר לעבען דאָך אין א מלוכה פון רעכט", זיי האָבען עס געהאַלטען פאַר א שוץ געגען אַלע דריאַהונגען. היות נאָך די ערשטע פּאָגראָמען איז געוואָרען רוהיג, האָט עס דאַן אויס־געוויזען, אַז דאָס געזעץ איז דער שטאַרקערער טייל און נישט די פאָלקס־נשמה מיט איהרע נייע מיס־טערס. איצט גלויבט שוין קיינער נישט מעהר אין דעם. עס איז איצט פאַר אַלעמען קלאָר, אַז די נאַציאָ־נאַל־סאָציאַליסטישע אינטערעסען שטעהען העכער פאַרן געזעץ. רעכט איז געוואָרען אַזאַ זאַך, „וואָס דאַרף ברענגען נוצען דעם דייטשען פאָלק".

א יוד וואָס פערהאַנדעלט היינט מיט אַנ'־אַריער, ווענט פערקויפען איהם זיין געשעפט, וואָלט שוין בעסער געוואָלט זעהען ביי זיך די באַנדעס פון 1933, זיי פלעגען דעמאָלירען די איינריכטונגען און אויסרויבען די קאַסע, דאָס פלעגט זיך נאָך לאָזען אַריבערטראָגען. יודען פלעגען זעהען אין דעם אַנ' אויסבוים פון פאָלקס־צאָרן, און זיי, די יודען, זענען געווען געוועהלט געוואָרען אלס קרבנות — אָבער דער אַ־רישער סוחר, וואָס נעהמט אָפּקויפען ביים יודען זיין געשעפט, האַנדעלט רוהיג און אויסגערעכענט, מען קען דאָ נישט רעדען וועגען פאָלקס־צאָרן ביים אַרי־שען סוחר, וואָס וויל אָפּקויפען א יודיש געשעפט פאַר א צוואַנציגסטעל פון זיין ווערט, דאָס איז שוין אַזאַ מין „נאָרמאַלער" געשעפטליכער אָפּמאַך, וואו „מען צווינגט נישט", אָבער פון דעם ערשטען וואָרט אָן ווייסט שוין דער יוד אַז דאָס זענען נישט קיין גלייכע צדדים, נאָר ער ווערט פערגוואַלדיגט, זיין האָב און גוטס ווערט צוגענומען און זיין צושטימונג דערצו ווערט ביי אים אויסגעפּרעסט נישט דורך מאכט מיטלען, וועלכע שטעהען אויסער דעם אָפּמאַך, מען קען מעהר נישט פרעגען, וואו נעהמט דער אַרישער סוחר דעם מוט דערצו, מיט צוויי יאָהר צוריק האָט ער זיך דערויף געוויס נישט פערמאָסטען.

עס האַנדעלט דאָ א פעראיין, א אָרגאַניזאַציע אָפּצוקויפען אויף אַזא אופן יודישע געשעפטען, היג־טער דער אָרגאַניזאַציע שטעהט די פּאַרטיי, און דראָהט, אָדער בעסער געזאָגט, ס'שטעהט די גאַנצע מלוכה, ווייל היינט איז עס אין דייטשלאַנד איין זאַך.

אין די ערשטע וואָכען האָבען די דייטשע יודען געגלויבט, אַז דאָס דאָזיגע אונרעכט וועט בעגרע־ניצט ווערען, עס האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען גאַנץ אַנדערש.

א לאַנגע צייט איז „ראַסענשאַנדע" אויך געווען נאָר א פּראַקטיק אָהן דער צושטימונג פון געזעץ. עס איז דאָך געווען נאָר א לינטש־יוסטיץ, געגען „ראַ־סענשאַנדע". שפּעטער איז אָבער געקומען די געזעצ־ליכע שטראָף פאַר דעם „פערברעכען". אויף דעם וועג געהען אויך אַנדערע געזעצען.

אין נירענבערג האָט מען פּראָקלאַמירט א לאָ־זונג, נישט צו פערקויפען יודען קיין שפּייז־פּראָדוק־טען, אָבער צוליב דעם מאַנגעל אין שפּייז־פּראָדוק־טען דאַרף מען פערשטעהען אַז אויסהונגערען די יו־דען וועט איטזיכען ווערען א געזעץ.

די אויסהונגערונג פון די דייטשע יודען וועט שוין זיין דער לעצטער שריט. זיי זענען מעהר נישט קיין בירגער, זיי האָבען נישט קיין פרייע געשלעכטס־וואַהל, זיי קענען זיך נישט פריי בעוועגען, ווייל אין פיל ערטער טאָרען זיי נישט קומען, און זיי האָבען נישט די זיכערקייט פון אייגענטום.

אין תוך זענען אָבער די דייטשע יודען — דייט־שען. ווי זענען אפילו מעהר דייטשען ווי א סך דייגע אַריער, און זיצען טיף אין דער דייטשער נאַ־ציע, זיי זענען ס'רוב קלייגבירגער און שילער פון דעם דייטשען וועזען, זיי קענען קיין אַנדער וועזען נישט, זיי דענקען אין די זעלבע קאַטעגאָריעס, ווי די דייטשען, און האָבען געירשנט אַלע כאַראַקטער־שטריכען פון דער דייטשער אומה. די דייטשע יודען זענען אָפט מעהר בעגאַבט פון די דייטשען אָבער דאָס קען זיי נישט אונטערשיידען פון די דייטשען. אינ־טעלעקטואַליזם איז בכלל א סאָציאַלע ערשיינונג און נישט קיין נאַציאָנאַלע, אַזוי אַרום, אַז דער אינטע־לעקטואַליזם פון די דייטשע יודען איז נישט בכוח זיי צו אונטערשיידען פון דער דייטשער אומה, דאָס זע־נען אַלטע אמתען.

ווען די דייטשע יודען וואָלטען געווען וועניגער דייטשען ווי זיי זענען עס באמת, וואָלטען זיי גע־קאָנט שטעלען א ווידערשטאַנד דעם אַנגריף פון דעם דריטען רייך.

אַ־כשר וועט אימיצער זאָגען, אַז דאָס וואָלט נישט געטאַנגען, זיי זענען צו וועניג כדי צו שטע־לען א ווידערשטאַנד אָבער די רומענישע יודען זענען אויך נישט מעהר אין צאָהל, און דאָך שטעלען זיי א ווידערשטאַנד. דאָס ערקלערט זיך מיט דעם וואָס די רומענישע יודען זענען נישט אויסגעוואַקסען אין אַזוינע טראַדיציעס, ווי די דייטשע יודען, זיי פער־טרויען זיך נישט אויפן יושר פון דער מלוכה און זע־נען נישט אַזוי פרום לגבי דעם געזעץ. א רומענישער יוד האָט געזאָגט צו א דייטשען יודען:

— איהר, דייטשע יודען, מאַכט אונז אָן בזיו־נות. אמת, ביי אונז קומען אויך פאָר פּאָגראָמען, אָבער ווען די פּאָגראָמשטשיקעס רייסען זיך אריין צו מיר אין הויז, אָדער אין הויף, שריי איך אויס: האַלט! אָדער איך רייס אויף די שטוב אויף מיר מיט אייך צוזאַמען.

דער רומענישער יוד וואַרט נישט, אַז דאָס גע־זעץ זאָל איהם שיצען, ער ווייסט, אַז דאָס געזעץ קען פערשפּעטיגען.

דאָס איז דער ענזאַטישער אופן פון פערנעהמען דאָס לעבען. דעם דייטשען יודען וואָס זיצט אין בויד־ראָ, איז אַזאַ מין אַרט פערטיידיגונג נישט פערשטענד־ליך. דעריבער האָבען די נאַציאָנאַל סאָציאַליסטען גע־פינען די דייטשען יודען שוצלאָז, פונקט ווי א סך פון די דייטשען גופא, וואָס האָבען זיך ליכט אונטער־געגעבען, דעריבער טאַקע האַלט זיך דאָס דריטע רייך.

דער שיקזאַל פון די דייטשע יודען דערמאָנט אויף דעם שיקזאַל פון די דייטשען גופא.

אָבער אויך דאָס גאַנצע דייטשע פאָלק איז אונטער־געוואָרפען געוויסע געזעצען, וועלכע זענען ענהליך אויף די יודען געזעצען, אויב אפילו די יודען געזע־צען זענען פיל שווערערליכער, מען וויל מיט די יודען געזעצען ענטשעדיגען די דייטשען פאַר זייער אייגענער קנעכטשאַפט.

די דייטשען זענען היינט אַליין פערשקלאַפט, רעכטלאָז, פאַראָרימט און שטעהען פאַר א קאַטאַ־סטראָפע און זיי נעהמען דערפאַר נקמה פון די יודען, דאָס האָבען פאַראויסגעזעהען די היינטיגע רעגיר־ער פון דייטשען פאָלק. די יודען מוזען ליידען, ווייל אַלע דייטשען ליידען, זיי ליידען פון א היפּעל מענ־שען, נישט פון א געוויסען קלאַס, נאָר פון א טרופּע, אין וועלכער עטליכע קלאַסען זענען פערטראָטען.

דער היפּעל וואָס הערשט היינט אין דייטשלאַנד איז א פּראָדוקט פון הונדערטער יאָהרען אונגליקלי־כער געשיכטע, היינט ליידען די דייטשען און מיט זיי די יודען — און די יודען ליידען א סך מעהר פון די דייטשען.

געשפּרעך מיט מוסאָליני'ס זוהן און איידעם

זיי האָבען זיך בעטייליגט אין אַלע לופט־אַטאַקעס אויף די אַביסינישע שטעט

אין א אויסלענדישער צייטונג בעשרייבט א קאָרע־ספּאָנדענט א בעזוך אין דעם אַעראָדראָם וואו ער האָט זיך צוזאַמענגעטראָפען מיט מוסאָליני'ס צוויי זיהן ברונא און וויטאָרא און זיין איידעם גראַף טשאַנא.

פינף קילאָמעטער הינטער אסמאַרא געפינט זיך דער אַעראָדראָם „אומבערטאָ מאַדאַלענאַ". אויף וועלכער עס געפינט זיך די בעריהמטע לופט־עסקאַד־רע „דיספּעראַטאַ" (פערצווייפעלטע), איהר עמ־בלעם איז א טויטען קאָפּ אויפן פאָן פון צוויי סקעלע־טען ביינער. אין דער עסקאַדרע געפינען זיך אויך מוסאָליני'ס ביידע זיהן אלס פּריוויליגע אין ראַנג פון אונטער אָפיציערען. אויפן אַעראָדראָם געפינט זיך א געוואַלטיגע מענגע באָמבעס, אַז עס דוכט זיך אויס דאָס עס איז דאָ א אמתער טויטען לאַגער, און נישט בחינם זענען אויף די אַעראָפּלאַנען אויפגעצייכנעט טויטען קעפּ.

איך בין דאָ געווען עטליכע מאָל און גערעדט מיט מוסאָליני'ס זיהן און אויך מיטן גראַף טשאַנאַ. דער דאָזיגער אַעראָדראָם שפּילט אָהן ספק א וויכטיגע ראָלע אין דער גאַנצער אַביסינישער קאַמפּאַניע, דאָ איז די הויפּט־באַזע פון די איטאַליענישע שווערע באָמבען־אַעראָפּלאַנען, וואָס בעפאַלען די אַביסינישע שטעט זייענדיג טויט און פערניכטונג. פון דאָ זע־נען אָרגאַניזירט געוואָרען די לופט אַטאַקעס אויף אַמבאַ בירגוטאַ, אַדואַ, איצט ווערען שוין אויס־געפּרואווט אַעראָדראָמען אין אַדואַ און אַקסום און די איטאַליענישע לופט עסקאַדרעס ווערען דערמיט געוויגען 400 קילאָמעטער וועג און קענען טיפער אַ־ריינדרינגען אין לאַנד האָבענדיג די מעגליכקייט צו אַטאַקירען די אַנדערע וויכטיגע אַביסינישע שטיץ־פונקטען.

דערווייל געפינען זיך נאָך די לופט עסקאַדרעס „דיספּעראַטאַ" און „טעסטאַ די לעאָנע" (לייבען־קאָפּ) אויף דעם דאָזיגען אַעראָדראָם וואו זיי היילען זיך פון די וואונדען וואָס זיי האָבען בעקומען בעת די לעצטע אָנגריפען, יעדע פון די עסקאַדרעס בע־שטעהט פון 10 אַעראָפּלאַנען, יעדע אינטערעפּריזע פליהען איינע אָדער צוויי אַעראָפּלאַנען אַוועק אויף די אויסשפּיר רינסט איבערן פיינדליכען לאַנד און אַרום 11 א זייגער קומען זיי צוריק. א פּאָר מינוט פאַר 11 קומט דער קאָמענדאַנט פון אַעראָדראָם קאַ־פּיטאַן קאַזעראַ אויפן פעלד מיט א זייגער אין דער האַנד און פּאַרשט דעם האָריזאָנט. ער פליהט, אָדער פליהט נישט. ער וועט צוריקקומען אָדער איז פער־לוירען געוואָרען?

דער אַעראָדראָם „אומבערטאָ מאַראַלענאַ" וועל־כער איז ניכער בעקאַנט אונטערן נאָמען „דיספּעראַ־טאַ" ציהט צו זיך צו די אויסלענדישע זשורנאַליס־טען" וועלכע זענען דאָ אָפטע געסט. עס איז פער־שטענדליך אַז יעדער פון אונז וויל רעדען מיט מוסאָ־ליני'ס זיהן. דאָס איז פערשטענדליך זיך די ערשטע פראַ־גע: „וואו זענען מוסאָליני'ס זיהן? קען מען זיי זע־הען און רעדען מיט זיי?" דער ענטפער איז געוועג־ליך: צוויי יונגע אונטער־אָפיצירען וואָס ערפילען אַלע פליכטען, וואָס זענען אַרויפגעלעגט געוואָרען אויף אַלע יונגע אָפיצירען פון אַעראָדראָם. זיי זענען בעג־שעפטיגט און עס איז זיי שווער צו זעהען". אַלע וויטשערדיגע פּרובען ברענגען נישט קיין שום רעזול־טאַט אייניגע זשורנאַליסטען האָט צוגעהאָלפען דער צופאַל און זיי האָבען געהאַט די געלעגענהייט צו רע־דען מיט ברונא און וויטאָריא מוסאָליני. צווישען זיי האָב איך אויך געהאַט דאָס גליק.

אונזער געשפּרעך איז געווען זעהר קורץ און האָט זיך בעגרעניצט צו דער בעשרייבונג פון לופט אַנ־גריף אויף מאַמעשיק און וועלכען ביידע האָבען זיך בעטייליגט. מוסאָליני'ס זיהן זענען זעהר פערשידען און אינגאַנצען נישט ענליך איינער צום צווייטען. וויטאָריא וואָס איז איצט געוואָרען 19 יאָהר אַלט איז ברייט פּלייציג און האָט א רונדיג פּנים. ער האָט זיך פערלאָזט א באָרד און פּראָפיל איז ער ענליך צום פאָטער. ברונא, וועלכער איז 18 יאָהר אַלט איז זעהר בעוועגליך. עס פיהלט זיך אין איהם א שטאַר־קער כאַראַקטער. מוסאָליני'ס זיהן אונטערשיידען זיך גאָרנישט פון זייערע חברים אויפן אַעראָדראָם. זיי זע־נען זעהר העפליך, מיט די עלטערע אָפיצירען, זיי ער־פילען זעהר געוויסענהאַפט זייערע פליכטען און ווייט זיי זענען אָנגעקומען קיין עריטרעא האָבען זיי זעלטען פערלאָזען דעם אַעראָדראָם.

אין דער ערשטער צייט האָט מוסאָליני אָפט גע־רעדט מיט זיינע זיהן טעלעפאָניש פון רוים, שפּעטער זענען אָבער די טעלעפאָן געשפּרעכען געוואָרען זעל־טענער, ביידע שרייבען זיי אָפט בריף און זיי בעקו־מען אויך א גרויסע פּאָסט, אָבער ווי אָפט דער פאָ־טער שרייבט צו זיי ווייסט קיינער נישט.

מוסאָליני'ס זיהן זענען די יונגסטע פּילאָטען אין איטאַליען. זייערע אַעראָפּלאַנען זענען — נומער 7 און 8 פון דער עסקאַדרע „טעסטאַ די לעאָנע". יעדער פיהרט זעלבסטשטענדיג אָן מיטן אַעראָפּלאַן און ביידע האָבען זיך בעטייליגט אין די געפעהרליכ־סטע (אויף וויפיל א אַנגריף אויף א שוצלאָזע אַבי־סינישע שטאָט קען בכלל זיין געפעהרליך פאַרן אָנ־גרייפער) אָנגריפען.

זעהר א אינטערעסאַנטע פיגור אויפן אַעראָדראָם „אומבערטאָ מאַדאַלענאַ" און דער פאָטער פון דער „דיספּעראַטאַ" דער יונגער גראַף טשאַנאַ, מוסאָליני'ס איידעם.

טשאַנאַ איז ווי בעוואוסט, א מיטגליד פון דער איטאַליענישער רעגירונג, ער איז פּרעסע און פּראָ־פּאַגאַנדע־מיניסטער, ער האָט זיך געמעלדעט אלס פּריוויליגער אויפן פראָנט. דער מיניסטער פאַר פּראָ־פּאַגאַנדע האָט זיך פערוואַנדעלט אין א לופט־פליהער־קאַפּיטאַן. ער האָט געשאַפען די עסקאַדרע „דיספּע־ראַטאַ" און אַליין האָט ער בעקומען דעם אַעראָפּלאַן נומער 1. דאַן איז געשאַפען געוואָרען די „טעסטאַ די לעאָנע" און מוסאָליני'ס זיהן האָבען בעקומען די אַעראָפּלאַנען 7 און 8.

מיר איז אויסגעקומען אָפט צו זעהן און צו רע־דען מיט גראַף טשאַנאַ, ער איז זעהר א ריהרעוודי־גער און ענערגישער. ער איז א טיפּישער זוהן פון „גייעס" איטאַליען און מוסאָליני'ס אידעאַלער מיט־אַרבייטער. זיין דרייסטקייט האָט נישט קיין גרעניץ. ער פליהט אין פּולען זין פון וואָרט, גלייך אויף די קוילען פון די אַביסיניער, ער האָט זיך בעטייליגט אין אַלע אָהן אויסנאַהם לופט אָנגריפען.

טשאַנאַ וויל קיין אינטערוויאוען נישט געבען. נאָר מען קען מיט איהם רעדען. זיין ליבלינגס טעמע איז „לופטפליהער". בעת מיינעם א בעזוך אויפן אַעראָדראָם האָט ער מיר געגוי אויפגעקלערט די איינ־ריכטונגען, די באָמבען אַעראָפּלאַנען פון דער עס־קאַדרע „דיספּעראַטאַ", ער האָט מיר אפילו ער־לויבט אַריינצוגעהען אין זיין אַעראָפּלאַן נומער 1, און צו מאַכען דאָרט אויפנאַהמען.

„קאַפּראָנים א באָמבען־אַעראָפּלאַן איז דאָס הויפּט געוועהר פון די איטאַליענער ביים טעראָרירען און פעריאָגען די אַביסיניער. דאָס זענען דריי מאָטאָרדיגע אַעראָפּלאַנען וואָס פליהען מיט דער שנעליגקייט פון 300 קילאָמעטער אין דער שעה. יעדער מאָטאָר האָט 300 פערדקראַפט. די אַעראָפּלאַנען קענען מיטנעה־מען מיט זיך 1200 ליטער בענזין וואָס ערלויבט זיי צו פליהען אונאונטערבראָכען 1400 קילאָמעטער. אויב איין מאָטאָר ווערט קאַליע קענען זיי גאָרנישט פּאַסירען און פליהען ווייטער. גאַנץ אָפט ווערט דער מאָטאָר צורעכט געמאַכט אינמיטען פליהען. עס האָט נאָך קיינמאָל נישט פּאַסירט אַז א אַעראָפּלאַן זאָל זיך מוזען אַראָפּלאָזען אויפן טעריטאָריום פון שונא. אַז אַעראָפּלאַן האָט א קאָמאַנדע פון 5 פּערזאָן: צוויי פּילאָטען, איין אָבסערוואַטאָר, איינער וואָס פיהרט אָן מיטן מאַשינען געוועהר, א ראַדיאָ אָפּעראַ־טאָר און א מעכאַניק. די באָמבעס, דאָס שרעקליכע געוועהר, פון די דאָזיגע אַעראָפּלאַנען וואַרפט אַראָפּ דער צווייטער פּילאָט.

פון ביידע זייטען פון דער קאַיוטע פאַלט הינטער די פּילאָטען געפינען זיך צו דריי צילינדערס, וואָס זענען אונטען אָפען, דאָרט ליגען די באָמבעס, יע־דען צילינדער קאָן מען אָנלאָדענען מיט אייי באָמבע פון 100 קילאָ, אָבער מיט צוויי באָמבעס צו 31 קילאָ. א חוץ דעם קאָן מען נאָך יעדען צילינדער אָנלאָ־דענען מיט א ספּעציעלען אַפּאַראַט וואָס ענטהאַלט 42 באָמבעס צו צוויי קילאָ יעדע. דער אַפּאַראַט האָט א ספּעציעלע שפּרינגפעדער, וואָס ביים יעדען מאָל דריקען פאַלט אַרויס אויפן קאָפּ פון שונא א באָמ־בע פון צוויי קילאָ.

קוואָוע—שאַך־מייסטער פון דער וועלט

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)

דער האָלענדער קוואָוע האָט דערגרייכט דאָס ערשטע אָרט אין שאַך־טורניר וועגען דער וועלט־מייסטערשאַפט, בעזיגענדיג אַלי'עכין'ען. קוואָוע האָט אין 30 פּאַרטיען דערגרייכט 15 און א האַלבען פּונקט אַליעכין נאָר 14 און אַ האַלב.

הסתדרות אויפ'ן ערשטען אָרט

ביי די שטאָט־ראַט־וואַהלען אין תל־אביב

תל־אביב, 17 (יט"א טעלעגראַפיש)

ביז נעכטען 12 אַ זייגער בייגאַכט זענען אָפּגע־צעהלט געוואָרען 8345 שטימען. דערפון האָבען די „הסתדרות" בעקומען 4156 שטימען.

ד"ר אַרטור רופּין וועגען זיינע פאָרשלאָגען פאַר דער עקספּערטען־קאָמיסיע פון פעלקער־בונד

ירושלים. (יט"א) אין אַנ'אינטערוויאו מיט פּרעסע־פאָרשטעהער האָט ד"ר אַרטור רופּין מיט־געטיילט פּרטים פון זיינע פאָרשלאָגען פאַר דער עקספּערטען־קאָמיסיע פון פעלקערבונד פאַ"ר די פּליי־טים־ענינים. ד"ר רופּין האָט געשילדערט פאַר דער קאָמיסיע דעם מצב פון די דייטשע יודען זייט דער היטלער־מאַכט. אויפ'ן 18־טען ציוניסטישען קאָנגרעס האָט ד"ר רופּין גערעדט וועגען דער נויטווענדיגקייט פון אַנ'עמיגראַציע פון 200 טויזענד דייטשע יודען אין משך פון 10 יאָהר. אַ העלפט זאָל עולה זיין קיין א"י און אַ העלפט זאָל געפינען לעבענס־מעג־ליכקייטען אין אַנדערע לענדער. אין משך פון די דרייטהאַלבען יאָהר זייט יענעם קאָנגרעס האָט א"י איהר העלפט אויסגעפיהרט. קיין א"י זענען זייט דאַמאָלס אָנגעקומען אַנ'ערך 27 טויזענד יודען. די איבעריגע לענדער דאַגעגען האָבען זייער טייל נישט אויסגעפיהרט. אין אַנדערע לענדער האָבען זייט דאַמאָלס זיך איינגעאָרדענט בלויז אַנ'ערך 10 טויזענד יודען. די דאָזיגע צאָהלען נעמען אַרום בלויז די פּליטים, וואָס האָבען בעקומען דאָס רעכט צו עטאַבלירען זיך אין זייערע נייע וואוין־לענדער. חוץ־לזה געפינען זיך נאָך אַנ'ערך 30 טויזענד דייטשע יודען אין פערשידענע אייראָפּעאישע הויפּט־שטעט, וואו זייער לאַגע איז נישט סטאַבילזירט און זיי זענען אויסגעשטעלט אויף דער געפאַהר אַרויסגעשיקט צו ווערען. אין דייטשלאַנד זענען איצט געבליבען (פון אַ האַלב מיליאָן אין 1933) אַנ' ערך 435 טויזענד יודען. צוליב דעם נאַטירליכען צוריקגאַנג (מעהר טויט־פאַלען ווי געבורטען) פער־קלענערט זיך זייער צאָהל מיט אַנ'ערך 6 ביז 7 טוי־זענד יעהרליך. אויב אין משך פון די נעכסטע 10 יאָהר זאָלען יעהרליך פערלאָזען דייטשלאַנד 20 טויזענד יודען, וועט זייער צאָהל אין 1945 בעטרע־פען בלויז אַנ'ערך 200 טויזענד, דאָס רוב זקנים. דאָס איז אַ נישט־גענוגענדע לעזונג, אָבער קיין בעסערע איז נישט מעגליך. פון 20 טויזענד עמיג־ראַנטען יעהרליך וועט א"י קענען אַבסאָרבירען אַ העלפט אָדער עטוואָס מעהר. די מיטגלידער פון דער עקספּערטען־קאָמיסיע האָבען זיך פעראינטערע־סירט, פון וואָס וועלען די יודען לעבען אין א"י. ד"ר רופּין האָט געענטפערט, אַז א"י איז נאָך ווייט פון זיין זעלבסטאויסהאַלטענד אפילו אין לאַנד־ווירטשאַפטליכע פּראָדוקטען און נאָך וועניגער אין אינדוסטריעלע אויסאַרבייטונגען. אַ גרויסער טייל פון דעם, וואָס א"י קויפט יעהרליך פאַר מיליאָנען אין אויסלאַנד קען אויסגעאַרבייט ווערען אין א"י. און דאָס לאַנד קען דעריבער נאָך אַבסאָרבירען זעהר פיל אימיגראַנטען. ד"ר רופּין האָט זיך דער עיקר אָפּגעשטעלט אויף צוויי זאַכען: א. די קאָמיסיע דאַרף זיך בעשעפטיגען נישט בלויז מיט דער פראַגע פון די פּליטים, נאָר בכלל פערברייטערען איהר אַקציע אויף דער זאָרג פאַ"ר אַלע דייטשע יודען, ב. א"י וועט קענען אויפנעהמען נאָך מעהר יודען ווי ביז איצט, בתנאי, אַז די אויסוואַנדערער זאָלען מיט זיך קענען מיטנעהמען זייערע קאַפּיטאַלען. עס מוז געשאַפען ווערען אַ הסכם מיט דער דייטשער רעגירונג, אַז די יודען זאָלען קענען אַרויספיהרען זייערע קאַפּיטאַלען נישט בלויז דורך דער „העברה", נאָר אויך אויף אַנדערע וועגען. אַלס ערגענצונג צו זיינע אויספיהרען וועגען א"י האָט ד"ר רופּין פאַר דער קאָמיסיע אויך בעריהרט די מעגליכקייט פון יודישער אויסוואַנדערונג פון דייטשלאַנד אויך אין די לענדער פון דרום־אַמעריקאַ, וועלכע ער, ד"ר רופּין, האָט לעצטענס בעזוכט. זייט דעם היט־לער־רעזשים האָבען די דאָזיגע לענדער אַבסאָרבירט אַנ'ערך 3 טויזענד יודען. דער קריזיס אין די דרום־אַמעריקאַנישע לענדער געהט פאַרביי, דערפאַר זע־נען אָבער די אימיגראַציע־פאַרשריפטען זעהר פער־שאַרפט, טייל שיכטען פאָדערען צו מילדערען די דאָזיגע פאַרשריפטען, און בלויז ווען דאָס וועט דערגרייכט ווערען, וועט מעגליך זיין אַ גרעסערע אימיגראַציע פון דייטשע יודען.

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

ניי׳ער פאלקסבלאט

מיטוואך, 18 דעצעמבער

כ״ב כסלו תרצו

זון-אויפגאנג	7.41
זון-אונטערגאנג	3.24

שול-פעריען

(א) לויט ווי מיר האבען שוין געמאלדען, הויבען זיך די פעריען אן אין אלע שולען דעם 23-טען ד. ח. און וועלען דויערן ביז׳ן 9 יאנואר 1936 איינשליסליך.

די לימודים אין אלע שולען וועלען זיך אנהויבען דעם 10 יאנואר 1936.

ארבייטען ארום דעם בודזשעט פון דער לאדזשער זעלבסט-פערוואלטונג

(א) לויט ווי מ׳אינפארמירט אונז ווערען די ארבייטען איבערן פרעלימינאר-בודזשעט פון דער לאדזשער זעלבסטפערוואלטונג אויפן יאהר 1936/37 ווייטער געפיהרט, און ווארשיינליך וועט אויף דער זיצונג פונ׳ם ביראט אין דער צווייטער העלפט יאנואר 1936 בעלייגט ווערען דער פראיעקט פונ׳ם נייעם אינוועסטיציע-בודזשעט און פונ׳ם אדמיניסטראציע-בודזשעט.

מיר דערוויסען זיך, אז אין דעם לויפענדען יאהר וועט זיך שוין דער ביראט נישט פערזאמלען.

פראטאקאלען פאר נישט צו-פאסען זיך צום צענניק

אינטערוועניץ אין דער סטאראסטווע

(א) די קאנטראל-בריגאדע ביי דער שטאט-טישער סטאראסטווע האט נעכטען, ביים לוסטרירען שפייז-געוועלבער, בעקערייען, יאטקעס און קוכלען-סקלאדען, צונויפגעשטעלט 20 פראטאקאלען פאר׳ן נישט האלטען זיך גענוי ביי די צענניק-פרייזען.

אין שייכות דערמיט, האט א דעלעגאציע פון קאלאניאל-הענדלער-פעראיין אינטערווענירט אין דער סטאראסטווע. דער רעפערענט שערבאווסקי האט פערשפראכען דעם ענין גינסטיג צו ער-לעדיגען.

קאנפערענץ וועגען א סכסוך ביי די טראמוואי-ארבייטער

(א) נעכטען, פאר און נאך מיטאג זענען אין די פעראיינס-לאקאלען פון די טראמוואי - ארבייטער פארגעקומען פערזאמלונגען מכוח׳ן אנגענומען א שטעלונג אין שייכות מיט דעם אנבאט פון דער טראמוואי-דירעקציע צו אפשאפען די ספעציעלע בע-לוינונגען פאר אפטארבייטע יאהרען און וועגען בטל מאכען די אויטאמאטישע אוואנסען.

אויף די דאזיגע קאנפערענצען איז בעשלאסען געווארען צו ווענדען זיך צום ארבייטס - אינספעק-טאראט וועגען צוזאמענרופען א געמיינזאמע קאנ-פערענץ, בכדי צו ליקווידירען דעם ענין בדרך שלום.

דער ארבייטס-אינספעקטאר רופט צונויף די קאנ-פערענץ אויף דאנערשטאג, 10 פריה.

קאנטראלירט די פאבאר-רשימות

(א) פון 2טען ביזן 16טען יאנואר 1936, וועלען אין מיליטערישען ביורא ביי דער שטאט פערוואלטונג פעטריקאווער 165, אין די ביורא שעה׳ן אויסגעלעגט ווערען די רשימות פון די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1915.

די פעראינטערעסירטע פאבאראווע דארפען קאנ-טראלירען די ריכטיגקייט פון דער רעגיסטראציע און אויב זיי וועלען בעמערקען א פעהלער אדער אונפינקטליכקייט דארף מען ווענדען דעם באלד מעלדען

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאלג. טעג!

ערשטער גרויסער פוילישער פילם א. נ.

„Sluby Ułańskie"

אין די הויפט-ראלען:

Franc. Brodniewicz,
Tola Mankiewiczówna,
Wł. Walter, Walter Conti

אויסער׳ן פראגראם: די פרעכטיגע קאמעדיע

II

„CZY LUCYNA TO DZIEWCZYNA?"

מיט Jadwiga Smosarska

אין דער הויפט-ראלע, מיט׳ן אנטייל פון

Eug. Bodo, Cwiklińska

און אנדערע.

אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 פריה.

בילליגער געווארען טראמוואי-בילעטען ביז 20 גראשען

דער נייער טאריף וועט אנהויבען חל צו זיין איז פערלויף פון חודש יאנואר

דערפאר וועט די דירעקציע טייערער מאכען די חודש-בילעטען

נעכטען אין אוונט איז ווידער פארגעקומען א זיצונג פון דער פערוואלטונג פון דער טראמוואי-געזעלשאפט מיט׳ן אנטייל פון די פארשטעהער פון דער שטאט-פערוואלטונג די ה״ה: אינזש. וואיעוואדזקי, אינזש. בזשאזאווסקי און אדוו. פעליקס.

אויף דער נעכטיגער זיצונג האט די טראמוואי-דירעקציע געהארפט געבען אנ׳ענטפער אויף דער פאדערונג פון שטאטישען ביראט וועגען ביליגער-מאכען די נארמאלע טראמוואי - בילעטען פון 25 גראשען אויף 20 גראשען און ענטשפרעכענד צו זיי זאלען ביליגער ווערען אלע הנחה-בילעטען (חודש-בילעטען, שילער-בילעטען א. א. וו.)

די פארשטעהער פון דער טראמוואי - געזעלשאפט האבען אפגעגעבען אנ׳ערקלערונג אז מיט גרויסע שוועריגקייטען האט זיך איינגעגעבען צו קאלקולירען אז מ׳זאל קענען ביליגער מאכען די נאר-מאלע טראמוואי - בילעטען פון 25 אויף 20 גראשען, אפער ס׳קען נישט זיין קיין רייד וועגען דעם, אז אויך די אלע הנחהטאריפען זאלען בי-ליגער ווערען, נאר פערקעהרט, די דירעקציע וועט מו-זען טייערער מאכען די חודש-בילעטען און לאזען דעם זעלבען פרייז פאר שילער-בילעטען, וואס שייך דעם טערמין פון איינפיהרען דעם טאריף, מוז עס נאך אפי-

מעל דויערן צוליב טעכנישע שוועריגקייטן, ווי דרוקען נייע בילעטען און אנדערע צוגרייטונגען, יעדענ-פאלס וועט דער נייער פרייז אנהויבען צו פערפליכטען אין פערלויף פון חודש יאנואר.

די פארשטעהער פון דער שטאט-פערוואלטונג האבען פערלאנגט, אז אויך די הנחה-בילעטען זאלען ביליגער ווערען און דער נייער טאריף זאל פער-פליכטען פון 1 יאנואר. צוליב די דאזיגע שוועריג-קייטען איז די זיצונג אפגעלעגט געווארען ביז הייני-טיגען פרייטאג.

באלוטער שעכט-הויז געהט ענטגילטיג איבער צו דער שטאט

די פאכטערס האבען בעקומען 330 טויזענד זלאטים ענטשעדיגונג

נעכטען איז אין מאגיסטראט פארגעקומען א קאנפערענץ אונטערן פארזיץ פון וויצע-פרעזידענט גאדליעווסקי וועט ענטגילטיג ערלעדיגען די פראגע פון באלוטער שעכט-הויז. ווי מיר האבען שוין נעכטען מיטגעטיילט האט די וואיעוואדזטווע נישט ער-לויבט מעהר צו געבען ווי 330 טויזענד זל. ענטשע-דיגונג די בינדאיצמיגע פאכטערס, צוליב דעם וואס די פאכטערס האבען מסכים געווען אויף דער דאזי-גער סומע, איז אונטערגעשריבען געווארען דער אפ-מאך און דאס באלוטער שעכט-הויז געהט ענטגיל-טיג איבער צו דער שטאט.

זייט 5 יאהר נישט געווען אזא שטילשטאנד

אין האנדעל מיט טעקסטיל-סחורות אויף דער פראווינץ

מאסען-פראטעסטען פון גאנץ פוילען

(אג) אין דער לעצטער וואך זענען פון דער פרא-ווינץ אנגעקומען זעהר בעאונרוהיגענדע ידיעות פאר דער לאדזשער טעקסטיל אינדוסטריע. עס האנדעלט זיך אין דעם וואס פון אלע גרעסערע פראווינציאנעלע צענטרען קומען אן ידיעות וועגען א געוואלטיגער דעפרעסיע פון דער קאניונקטור, וואס דריקט זיך אויס אין א פולשטענדיגען אפשטעלען זיך פון די אומזא-צען סיי צווישען די הורטאווניקעס און דעטאליס-טען, ווי אויך צווישען די דעטאליסטען און דעם פריוואטען עולם. די סוחרישע קרייזען פון דער פראווינץ פערזיכערען אז שוין זייט 5 יאהר איז אויף דער פרא-ווינץ נישט געווען אזא שטילשטאנד אין טעקסטיל-האנדעל. עס דארף נאך בעטאנט ווערען אז די צייט ערב די חנאות געהערט צום הויך-סעזאן אין טעקס-טיל האנדעל בעת וועלכען די סוחרים בעמיהען זיך אויסצופערקויפען די סחורות בכדי צו קענען דער-קען די פערפליכטונגען און צוגרייטען זיך צום זו-מער סעזאן. עס זענען אינטערעסאנט די סיבות וואס ווערען אנגעגעבען, לויט ווי עס דערצעהלען די רייזענדע וועלכע קומען צוריק פון דער פראווינץ איז א חוץ דעם אלץ בסדר וואקסענדיגען קריזיס, הערשט איצט אויף דער פראווינץ א פסיכאזע פון ביליגקייט. די בעפעלקערונג איז איבערציינט אז צוליב די לעצטע שריט פון דער רעגירונג וועלען אינגיכען ביליגער ווער-רען די אינדוסטריע ארטיקלען. צוליב דעם האלט זיך סיי דאס הארף, סיי די בעאמטע צוריק פון קויפען. לויט דער מיינונג פון די פראדוצענטען זענען די פרייזען אויף טעקסטיל ארטיקלען צוליב דער קאנ-קורענץ אזוי געפאלען אז א ווייטערדיגע רעדוקציע פון די פרייזען וואלט בעדייט א פראדוקציע אהן פער-דינסט.

די פאלגען פון שטילשטאנד אין האנדעל אויף דער פראווינץ האבען נישט לאנג געלאזט אויף זיך ווארטען. שוין איצט קען מען פעסטשטעלען אז די פראווינץ האט אין דער לויפענדער וואך שוין אפגע-שטעלט אלע צאהלונגען, ד.ה. אז נישט קיין וועקס-לען און נישט אויף קיין אפענע רעכנונגען האט די פראווינץ נישט געצאהלט. דאס ווייזט זיך ארויס פע זונדערס אין דער צאהל פראטעסטען וואס זענען אנ-געקומען פון דער פראווינץ.

פאליטישער פראצעס

(א) נעכטען זענען אין קרייז-געריכט געשטאנען 5 יונגעלייט, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין פיהרען א קאמוניסטישע טעטיגקייט.

דאס געריכט האט ארויסגעגעבען פאלגענדען אורטייל:

דעם 32-יעהריגען פעליקס לארעק — 6 יאהר טורמע.

די 24-יעהריגע זיסעל יאסקאוויטש — 2 יאהר טורמע.

דער 30-יעהריגער סטאניסלאוו שוואנקע — 9 חדשים טורמע.

דער 31-יעהריגער ישעיה ליפשיץ און דער 28-יעהריגער גוסטאוו מיכעל זענען פריי־געשפראכען גע-ווארען.

סטרוזשעס פאדערן א שידס-קאמיסיע

די נעכטיגע קאנפערענץ האט נישט-געבראכט צו קיין רעזולטאט

(א) נעכטען אין אוונט איז אונטערן פארזיץ פון ארבייטס - אינספעקטאר פאוולאווסקי פארגעקו-מען א קאנפערענץ וועגען דעם סכסוך צווישען די סטרוזשעס און די הויז-בעזיצער.

מראץ דער לאנגער דיסקוסיע האבען די צדדים נישט געוואלט אפטרעטען פון זייערע פאדערונגען און די קאנפערענץ האט זיך דעריבער פערענ־דיגט מיט גארנישט.

די הויזזוועסטער פעראיינען האבען דעריבער בע-שלאסען צו ווענדען זיך היינט מיט א בריף צום אר-בייטס-אינספעקטאר וועגען דעם, ער זאל אינטער-ווענירען אין ארבייטס - מיניסטעריום, אז עס זאל בע-שטימט ווערען א שידס-קאמיסיע, וואס זאל בעטראכ-טען און ליקווידירען דעם סכסוך.

די דאקטוירים — געגען

די נייע ארבייטס-בעדינגונגען אין דער „אובעזפיעטשאלניע"

(א) אין שייכות מיט די געפלאנטע נייע אר-בייטס-בעדינגונגען פון דאקטוירים אין דער „או-בעזפיעטשאלניע", איז נעכטען פארגעקומען א בע-ראטונג אין דער דאקטוירים-קאמער, און ס׳איז בעשלאסען געווארען צו ווענדען זיך מיט אנ׳אפעל צו דער הויפט-דאקטוירים-קאמער, אז די איצט-פראיעקטירטע ענדערונגען זאלען נישט אונטער-געשריבען ווערען. דער דאקטוירים-פערבאנד האט דערביי בעשלאסען צוטרעטען צום אויסארבייטען אייגענע פרינציפען פון אנ׳אפמאך מיט׳ן בעהמען אין בעטראכט בעזונדערע קרייזען און די ארבייט פון דאקטוירים.

אנ׳איפרייס און א שרפה

אין דער שיך-פאסטא-פאבריק „האללא"

(א) נעכטען, האלב 12 בייטאג האט אין דער שיך-פאסטע-פאבריק פון דער פירמע „האלא", וואס געהערט צו א געוויסען יוליוש בייער, אויפגעריסען א קעסעל, און ס׳איז אויסגעבראכען א שרפה.

מחמת דעם, וואס אין דער פאבריק האט זיך געפונען א סך ברענענדע מאטעריאל, ווי בענזין, טערפענטין א. א. כעמיקאליע, זענען צו דער שרפה ארויסגערופען געווארען 3 אפטיילונגען פיי-ערלעשער, וועלכע האבען ,ארבייטענדיג אין גאז-מאסקעס, אין משך פון א שעה צייט דאס פייער איינגעלאשען.

פון די דריי ארבייטער, וואס האבען בעת׳ן איפרייס געארבייט אין דער פאבריק איז איינער, דער 16-יאהריגער בראניסלאוו אזשיעמסקי (פון לו-טאמירסקא 69) אפגעבריהט דאס פנים מיט די הענד.

דאס האט ער, אגב געבראכט צו דער שרפה, זייענדיג נישט פארזיכטיג מיט בענזין.

די גאנצע איינריכטונג פון דער פאבריק איז אוועק מיט׳ן פייער.

בעשטראפטע מערדער

איינער האט בעקומען א פסק פון — 15 יאהר טורמע

(א) אין דער נאכט פונם 14 אויפ׳ן 15 אוי-גוסט ה. י. זענען אויף דער קאנטנא-גאס 5 מעסער-שטעכער בעפאלען א געוויסען אנטאני קולעשא און איהם שטערבליך צושטאכען. די בלוטיגע באנדיטען זענען נעלם געווארען, און קולעשא׳ן איז מיט גרויס מיה געלונגען צו דערהאלטען ביים לעבען.

פון די מערדער איז בלויז 2 געלונגען שפעטער צו כאפען, און נעכטען זענען ווי געשטאנען פאר׳ן קרייז-געריכט.

איינער פון זיי, דער 28-יעהריגער סטאניסלאוו בראניעצקי האט בעקומען א פסק פון — 2 יאהר טורמע, און דער צווייטער, דער 32-יעהריגער וולא-דיסלאוו ראגאזשינסקי — 3 יאהר.

* * *

(א) דער 26-יעהריגער מאריאן שימטשאק, וועל-כער האט בייגאכט דעם 18 מערץ ה. י. אויף א בעם-טיאלישען אופן דערמארדעט אויף שליאנזקא גאס גאס א געוויסען לעאן שטשעפיאנאק (פון שליאנזקא 56) האט נעכטען בעקומען אנ׳אורטייל פון קרייז-געריכט — 15 יאהר שווערע טורמע.

א פראטעסט פון די יודישע קאמבאטאנטען

געגען פערפאלגען יודישע סטודענטען אין די העכערע בילדונגס-אנשטאלטען

דער פערבאנד פון די יודישע קאמבאטאנטען אין פוילען האט אנגענומען א רעזאלוציע צו פרא-טעסטירען געגען די יודען-פערפאלגונגען אין די הע-כערע בילדונגס - אנשטאלטען, און בפרט געגען די לעצטער פעראורדנונג אויף דעם לעמבערגער פאלי-טעכניקום. אין די דאזיגע ארויסטרעטונגען שטעלט די רעזאלוציע פעסט: „דער קעמפענדער אנטיסעמי-טיזם אין אלע זיינע פרטים אלס א בעוועגונג, וואס פיהרט צו א מהומה און צושטערט די אינערליכע מלוכה-איינהייט, און אונטערגראבט דעם קיום פון דער קאנסטיטוציע, מוז אנאלאגיש בעהאנדעלט ווערען, און מיט דער זעלבער ענערגיע בעקעמפט ווערען, גלייך מיט אלע אנטי רעגירונגס - בעוועגונגען.

צום שלום אפעלירט דער קאמבאטאנטען - פער-באנד צו דער פוילישער געזעלשאפט זי זאל בעקעמפען אזעלכע פעראורדנונגען.

Dr.

B. Robinzon

אינערליכע קראנקהייטען

האט זיך איבערגעצויגען

אויף פאמארסקא 10 10

פראנט, 2טער שטאק, טעל. 131-86.

נעהמט אן פון 6 ביז 8 אין אוונט.

Dr.

R. Zalcwasser

כירורג

צעגעלניאנא 19, טעל. 125-17

נעהמט אן פון 1—2 און פון 4—6.30.

גרויסע זעלבסט-הילף-קאַמפּייז פון די פּוילישע יודען!

דער קאָנטינגענט פאַר לאָדז בעטרעפט 150.000 זל.

לאָדז מוז דאָס דערגרייכען, כדי אויף אַ פּרימיטיווען אופן צוהילף צו קומען די בעדערפטיגע.

1.200.000 יודישע פאַמיליעס האָט גענאָסען פון די הלוואות פון די אהנפּראָצענטיגע קאַסעס.

העלפט דעם אַלגעמיינעם יודישען זעלבסט-הילף-קאַמפּיין „צעקאַבע“!

גרויסע קאָנפערענץ אין „אָרט“

וועגען דער צוקונפט פון דער יודישער מלאכה

בעכטען אין אָוונט איז אין „אָרט“ פאָרגעקומען אַ גרויסע קאָנפערענץ, וועלכע איז גערופען גע־וואָרען דורך דער האַנדווערקער־קאָמיסיע ביי „אָרט“. אויף דער קאָנפערענץ זענען אָנוועזענד געווען פאַר־שטעהער פוןביידע האַנדווערקער־צענטראַלעס (פּיל־סודסקיעגאָ 69 און פּיעטריקאָווער 20), פאַרשטעהער פון די צעכען און די יודישע ראַטמענער פון דער האַנדווערקער - קאַמער.

אויף דער טאָג־אָרדנונג האָבען זיך געפינען פאָלגענדע פונקטען:

1) וועגען צוגרייטען קורסען פאַר די האַנדווער־קער, וועלכע בעזיצען האַנדווערקער־קאַרטען, אָבער בעזיצען נישט קיין מייסטער־דיפּלאָמען.

2) אויסאַרבייטען אַן אופן פון איינאָרדענען לערן־יונגלעך אין יודישע וואַרשטאַטען.

3) אַקציע פון הנחה־עקזאַמען פאַר געזעלען, וועלכע האָבען אַ טערמין ביז דעם 31 דעצעמבער 1935.

ס'זענען אָנגענומען געוואָרען נאָך אַ זאַכליכער דיסקוסיע פאָלגענדע בעשלוסען:

היות ווי גאָר אַ גרויסער פּראָצענט מיטגלידער פון די צעכען בעזיצען שוין האַנדווערקער־קאַרטען, אָבער האָבען נישט קיין מייסטער־דיפּלאָמען, און דעריבער קענען זיי נישט האַלטען קיין לערן־יונגלעך, זאָל אַדורכגעפיהרט ווערען אַ גרויסע אַגיטאַציע דורך די צענטראַלע האַנדווערקער־פאַרבאַנדען און צעכען, אַז די דערמאָהנטע האַנדווערקער זאָלען זיך צוגרייטען צו עקזאַמענס אויף צו בעקומען מייסטער־דיפּלאָמען. ווייטער זאָלען די צעכען פיהרען אַ רע־גיסטראַציע, וועלכע האַנדווערקער ס'האָבען בלויז האַנדווערקער־קאַרטען און נישט קיין מייסטער־דיפּ־לאָמען ווי אויך אַ רעגיסטראַציע פון די, וועלכע וואָלטען זיך געוואָלט לערנען אויף די קורסען פון „אָרט“, כדי צו קענען אָפּגעבען מייסטער־עקזאַמענס.

בנוגע דעם אופן פון איינאָרדנען לערן־יונג־לעך אין די יודישע וואַרשטאַטען איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו די האַנדווערקער־צעכ־פּראַלעס, אַז זיי זאָלען זיך אַרויסזאָגען וועגען דעם, צי מ'וואָלט ביי די צענטראַלעס נישט געקענט אָר־גאַניזירן פערמיטלונגס־ביוראָ'ן וועלכע זאָלן העל־פן איינלאָדנען יודישע לערן־יונגלעך אין די יודי־שע וואַרשטאַטען, כדי צו ערלעדיגן אַלע פאָרמאַלע פּראַגען, וועלכע זענען פאַרבונדן מיט דעם דאָזי־גן ענין איז געוועהלט געוואָרן אַ קאָמיסיע פון די ה"ה דר. קאַצענבאָגען, אדוו. שטראוך און אדוו. סאָלניק, אויסערדעם איז געשאַפן געוואָרן אַ קאָ־מיטעט פון בירגער, וועלכע זאָל זיך בעמיהען אַז די יודישע האַנדווערקער מיט מייסטער־דיפּלאָמען זאָלן צונעהמען לערן־יונגלעך און שליסן מיט זיי רעכטליכע אָפּמאַכן, דער דאָזיגער קאָמיטעט וועט אָפּהאַלטן קאָנפערענצן מיט די פּראָפעסיאָנעלע ארבייטער־פאַראיינען, אַז זיי זאָלן נישט שטערן די לערן־יונגלעך צו שליסן אָפּמאַכן מיט די מייסטערס.

בנוגע די הנחה־עקזאַמענס פאַר די געזעלן איז פעסטגעשטעלט געוואָרן, אַז די גאַנצע אַקציע האָט זיך נישט איינגעגעבן צוליב דער נעגאַ־טיווער שטעלונג פון די פּראַאינטערעסירטע אַליין, יעדענפאַלס דערמאָהנט די קאָנפערענץ אַלע גע־זעלן, אַז זיי זאָלן ביז'ן 31־טן דעצעמבער אַריינגעבן ביטעס אין דער האַנדווערקער־קאַמער די עקזאַמענס וועלן נאָכ'ן אַריינגעבן אַזאַ ביטע קענען געהאַלטן ווערן אויך שפּעטער.

בעקוועהמער באַהן-פאַרקעהר אין די חגאות-טעג

לויט אַ פעראָרדנונג פון דער וואַרשעווער באַהן־דירעקציע, וועט יעדער פּאַסאַזשיר, וועלכער וועט אויסקויפען אַ בילעט פון 21־טען ביז'ן 24 דעצעמבער, ביים אַרויספאָהרען פון וואַרשאַ בע־קומען אויסערדעם באַהן־בילעט נאָך אַ קופּאָן, וועל־כער וועט אַרויסגעגעבען ווערען דורך דער באַהן־קאַסע אומזיסט צוזאַמען מיט דעם באַהן־בילעט.

די קופּאָנעס בעציהען די קאָנטראָל פון דער צאָהל פּאַסאַזשירען, וועלכע פאָהרען מיט יעדען צוג, כדי אַזוי אַ'ום צו פערזיכערען יעדען פּאַסאַזשיר אַ זיץ־אָרט אין צוג.

ווייטער האָט די באַהן־דירעקציע פעראָרדנט צו פערגרעסערן די צאָהל פּאַסאַזשיר - וואַגאָנעס פון 2 און 3 קלאַס אין יעדען צוג פון 18 ביז'ן 27 דעצעמבער.

דעם 21. 23. 24. 27 און 30 דעצעמבער ווי אויך דעם 4 און 7 יאַנואַר וועלען צוגעגעבען ווערען נאָך פאָלגענדע ספּעציעלע צוגען.

דעם 23 און 24 דעצעמבער פון וואַרשאַ קיין לאָדז—פאַבריקס־באַהן, אָפּפאָהר פון וואַרשאַ 1 מיט 5 מינוט בייטאָג, אָנקום קיין לאָדז 3 מיט 35 מינוט בייטאָג.

דעם 24 און 27 דעצעמבער פון לאָדזער פאַב־ריקס־באַהן קיין וואַרשאַ, אָפּפאָהר פון לאָדז 7,05 מינוט אינדערפרה, אָנקום קיין וואַרשאַ 10,00.

דעם 21 און 23 דעצעמבער ווי אויך דעם 4 יאַנואַר פון לאָדזער פאַבריקס־באַהן קיין וואַר־שע, אָפּפאָהר פון לאָדז 9 מיט 55 מינוט אָוונט אָנקום קיין וואַרשע דעם 22, 24 דעצעמבער און דעם 5 יאַנואַר 6 מיט 18 מינוט פריה.

דעם 21. 23 דעצעמבער און 4 יאַנואַר אָפּ־פאָהרען פון לאָדזער פאַבריקס־באַהן קיין זאַקאָפּאַנע אָפּפאָהר פון לאָדז 9 מיט 55 מינוט אָוונט, אָנקום קיין זאַקאָפּאַנע דעם 22. 24 דעצעמבער און 5 יאַ־נואַר 9 מיט 5 מינוט פריה.

דעם 27. 30 דעצעמבער און 7 יאַנואַר פון וואַרשע קיין לאָדז פאַבריקס־באַהן, אָפּפאָהר פון וואַרשע 9 מיט 50 מינוט אָוונט, אָנקום קיין לאָדז דעם 28. 31 און 8 יאַנואַר 6 מיט 31 מינוט פריה.

דעם 27 .30 דעצעמבער און 7 יאַנואַר פון זאַ־קאָפּאַנע קיין לאָדז פאַבריקס־באַהן אָפּפאָהר פון זאַקאָפּאַנע 8 מיט 5 מינוט אָוונט, אָנקום דעם 28. 31 דעצעמבער און 8 יאַנואַר 6 מיט 31 מי־נוט פריה.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווע 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער - שוועכע - בעהאַנדלונג
סעקסועלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ - אַנאַליזען
נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אָוונט.
זונטאָג און חגאות — פון 9—1

גוט מאָרגען!

צו וואָס נאָך 2 שעה?...

— האַלאָ! רעדאַקציע?

— יאָ.

— דאָ רעדט אַ שטענדיגער לעזער. די געוועל־בער מעגען היינט זיין אָפען ביז 9?

— ערשט פון מיטוואָך אָן.

— האַלאָ! רעדאַקציע?

— יאָ.

— דאָ רעדט אַ געטרייער לעזער. מ'מעג היינט אָפען האַלטען די געוועלבער ביז 9?

— היינט נישט. ערשט פון מיטוואָך אָן.

הונדערטער אַזעלכע טעלעפאָנישע אָנפראַגען זענען די לעצטע צוויי טעג געווען אין דער רעדאַק־ציע פון די „געטרייע לעזער“. אָבער נישט אַלע בעגניגענען זיך מיט דעם קורצען ענטפער פון דער רעדאַקציע. איינער פון אונזערע לעזער, בעקומענדיג דעם ענטפער: „פון מיט - וואָך אָן“, האָט ער זיך אַראָפּגערעדט פון האַרצען:

— זאַגט מיר פאַניע פאָלקסבלאַט, ווער דאַרף דאָס? צו וואָס זיצען נאָך 2 שעה און געניצן? ווייניג מ'געניצט ביז 7 אָוונט?

אַמאָליגע צייטען פאַר די חגאות איז דאָס געווען אַ „שאַנס“. מ'האָט געלייזט „נאַ גוויאַזדקע“. אָבער היינט, ווען די וויסטאַוועס זענען דעקאָרירט מיט די „סקלעפּ־כזשעשטשיאַנסקי“־שילדלעך, טאָ צו וואָס זיצן ביז 9 אָוונט? אַז די איינציגע נישט־יודישע „סוחרים“ זענען: אָדער דער סקוועסטראַ־טאָר, אָדער דער קאָמאָרניק, אדער אַ „סוחר“ מיט אַ קאַלענדאַר „נאַ צעל“...

נו, זאָג איך אַזוי: אויב יאָ אָפען האַלטען די געוועלבער ביז 9 אָוונט, דאַרף אַרויסגעגעבען ווע־רען אַ „ראָספּאָשענדזעניע“, אַז אין די 2 שעה פון 7 ביז 9 אָוונט איז דער אַריינגאַנג פאַר סקוועסטראַטאָרען און קאָמאָרניקעס שטרענג פערבאָטען... ווען ס'זאָל זיין אַזאַ „ראָספּאָשענדזעניע“ וואָלט עס נאָך געווען אַ שטיקעל שכל צו זיצען אין די געוועלבער ביז 9 אָוונט.

נו, רבותי, וואָס זאָגט איהר, איז דער יוד גערעכט?

אַב—נעק

די גאַנצע געזעלשאַפט
מוז זיך פעראייניגען אין דער
אַקציע פון בירגער-קאָמיטעט
צו העלפען די אָרימסטע!

שטורמדיגע צייטן

55

ראָמאַן

אָבער קיבּיראָוו איז באַלד געקומען צו זיך. ער האָט נאָר געקוקט אויף סעלים־כאַנ'ען כדי צו זעהען, צי ער האָט נישט בעמערקט זיין מאָמענטאַלע פערלוירענקייט. אָבער סעלים־כאַן איז געווען אַזוי ענטציקט פון קיבּיראָוו'ס פּלאַן, אַז ער האָט גאָר־נישט בעמערקט און געזאָגט:

— דו הערסט, אַלי, איך מוז דיר מאַכען א קאָמפּלימענט — קיין איינער פון מיינע דזשיגיטען האָט נישט אויף זיך אַזאַ גוטען קאָפּ ווי דו. נאָר נעם זיך נישט איבער דערמיט, איך האָב פּיינט ווען מען בעמט זיך איבער מיט גרויסע פעהיגקייטען.

— איך בין גליקליך צו הערען פון דיר אַזעל־כע רייד... — האָט קיבּיראָוו גענומען חנפ'ענען סעלים־כאַנ'ען.

— נו, אַלי, געה, שפּיל דיין ראָל גוט! נו, „צאַרישער אָפיצער“, זעה ביי איהם אַלץ אַרויס־קריגען! — האָט סעלים־כאַן געשמייכעלט.

קיבּיראָוו איז אוועק נאָך טימיריאַזעוו'ן, וועל־כער האָט זיך די גאַנצע צייט געפונען אין כאַד־זשינ'ס סאַקלע. ער איז דאָרטען, נאָך קיבּיראָוו'ס אַריינמישען זיך, בעהאַנדעלט געוואָרען נישט שלעכט נאָך קיבּיראָוו'ס אוועקגעהען האָט סעלים־כאַן צוגערופען צו זיך זיין „פינאַנס־מיניסטער“ קאַדי און איהם געזאָגט:

— דו הערסט, קאַדי, אונזער נייער דזשיגיט אַלי האָט אויף זיך אַ פּייערדיגען קאָפּ!

— יאַ, איך האָב עס אויך בעמערקט. ער איז זעהר אַ פעהיגער און געטרייער.

— איך האָב איהם געהייסען בעפרייען דעם פאָלקאָווניק. ביי דער געלעגענהייט האָב איך איהם געזאָגט, אַז אויפ'ן וועג זאָל ער זעהען צו דער־געהן ביי דעם דאָזיגען הונט גרויסע סודות.

— און דו מיינסט, אַז דער פאָלקאָווניק איז אַזאַ נאַר, אַז ער וועט איהם עפּעס דערצעהלען? — האָט קאַדי בעמערקט.

— טאַ הער זשע ווייטער, דו אומגעדולדיגער אַבּרעק! — האָט זיך סעלים־כאַן אַ בייזער געטון: — ווען איך האָב אַלי'ן וועגען דעם געזאָגט, האָט ער אויסגעאַרבייט אַ פּלאַן ווי אַזוי אַרויסצו־בעקומען ביי טימיריאַזעוו'ן די דאָזיגע סודות. אַלי האָט ערקלערט, אַז ער וועט פאַר טימיריאַזעוו'ן שפּילען די ראָל פון אַ צאַרישען אָפיצער, וואָס האָט זיך פערקליידט פאַר אַ טשעטשעניעץ און איז אַריינ־געטראָטען אין אונזער מחנה אַלס שפּיאָן. דו הערסט אַנ'איינפאַל? כאַ־כאַ־כאַ, וועט דאָס טימיריאַזעוו'ן פאַר איהם אַביסעל אויספּלאַפּלען!

— דאָס וואונדערט זיך צי טימיריאַזעוו וועט אַלי'ן גלויבען, — האָט קאַדי בעמערקט.

— זאָרג נישט פאַר אַלי'ן! ער איז אַ כיטרער דזשיגיט. איך בין זיכער, אַז ער וועט זיין ראָל גוט שפּילען. אַ מויל צום רעדען האָט ער! טימיר־יאַזעוו וועט זיכער זיין, אַז אַלי איז טאַקע אַ פער־קליידעטער צאַרישער אָפיצער — כאַ־כאַ־כאַ!

— הער, כאַן, אויב עס וועט זיך אַרויסווייזען אַז ער האָט זיין ראָל גוט געשפּילט און ער וועט טאַקע אַרויסבעקומען ביי דעם פאָלקאָווניק אַביסעל סודות, דאַן האָב איך אַ פאָרשלאַג. מ'דאַרף אַזאַ דזשיגיט אויסנוצען צו אַ געוויסער זאַך.

— וואָס פאַר אַ פאָרשלאַג האָסטו? — פרעגט סעלים־כאַן נייגעריג.

— אויב אַלי איז טאַקע אַזאַ פעהיגער אויף צו שפּילען אַ ראָל, דאַן דאַרפען מיר דאָס אויס־נוצען, — רעדט ווייטער קאַדי. — מיר דאַרפען איהם אַריינשיקען אַלס אונזערען אַנ'אויסשפּירער אין אַ העכערער מיליטערישער גרופּע. מיר וואָלטען דאַן כסדר געוואוסט, וואָס עס הערט זיך איב'ם לאַגער פון אונזערע שונאים, אויף ווען זיי גרייטען צו אויף אונז אַנ'איבערפאַל, וואָס פאַר אַ פּלענער זיי האָבען, ווער זענען די שפּיאָנען וואָס זיי שיקען צו אונז אַריין און נאָך אַזעלכע זאַכען. אַלי וואָלט גוט געקאָנט דורכפיהרען אַזאַ אַרבייט, נישט אמת, כאַן?

— דו הערסט, קאַדי, דיין פּלאַן געפעלט מיר, — האָט סעלים־כאַן אַ זאָג געטון נאָך אַ ווייל פאַרטראַכטען זיך, — ווען אַלי וועט צוריקקומען, וועל איך מיט איהם וועגען דעם איבעררעדען. יאַ, ער וואָלט זיך געקענט אַריינקריגען, לאָמיר זאָגען, אין מיכעיעוו'ס קאַנצעלאַריע, אָדער אין לעשניעוו־סקי'ס פּאָלק. מ'וואָלט איהם נישט דערקענט.

* * *

אין דערזעלבער צייט ווען ס'איז פאָרגעקומען דער דאָזיגער געשפּרעך, צווישען קאַדין און סעלים־כאַנ'ען, איז קיבּיראָוו געגאַנגען איינער אַליין אויפ'ן וועג צו דעם אַאול (דאָרף). וואו ס'האָט זיך געפונען טימיריאַזעוו.

ער איז געגאַנגען אַ פערזונקענער אין טיפע געדאַנקען.

ער האָט געטראַכט וועגען דעם ווי אַזוי פער־שטאַרקט מען נאָך מעהר סעלים־כאַנ'ס צוטרוי צו איהם, דאָס איז אין איצטיגע מאָמענט געווען זעהר וויכטיג. וואָס שטאַרקער סעלים־כאַן וועט האָבען צו איהם צוטרוי, אַלץ לייכטער וועט איהם, קיבּיראָוו'ן, געלונגען צו פערווירקליכען זיין כמעט פאַנטאַסטי־שען פּלאַן וועגען פאַנגען סעלים־כאַנ'ען אַ לעבעדיגן

קיבּיראָוו איז געווען זעהר שטאַרק צופרידען פון זיין לעצטען טריק, זאָגענדיג סעלים־כאַנ'ען, אַז ער, „אַלי“, וויל שפּילען די ראָל פון אַ שפּיאָן, כדי אַרויסצובעקומען סודות פון טימיריאַזעוו'ן, האָט ער דערמיט בעזייטיגט ביי איהם יעדען מין חשד. קיבּיראָוו ווייסט, אַז אָפט מאָל קען מען מיט'ן אמת מעהר אָפּנאַרען ווי מיט אַ ליגען... ער האָט בעמערקט ווי סעלים־כאַן איז אַזוי שטאַרק ענטציקט געווען פונ'ם פּלאַן, אַז ער האָט נישט געזעהען, ווי ער, „אַלי“, איז גלייכצייטיג שטאַרק בלאַס גע־וואָרען ביים אַרויסזאָגען די דאָזיגע ווערטער... מ'־האָט זיך געדאַרפט אָנטון אַ כוח און דערביי זיין גוואַלדיג פאָרזיכטיג כדי אַנצוווענדען דעם דאָזי־גען טריק, כדי צו קענען זאָגען סעלים־כאַנ'ען, אַז ער, קיבּיראָוו, וויל שפּילען די ראָל פון אַ צאַרישען אָפיצער.

און ענדליך איז עס קיבּיראָוו'ן געלונגען! ער איז זיכער, אַז סעלים־כאַן האָט צו איהם איצט פאָלשטענדיגען צוטרוי, הגם עס וואָלט נויטיג געווען נאָך מעהר דעם דאָזיגען צוטרוי צו פערשטאַרקען. צו פערשטאַרקען אַזוי, אַז ביי קיבּיראָוו'ן זאָל קיינ־מאָל נישט קענען ענטשטעהען אַ צווייפעל: „טאָמער איז סעלים־כאַן איהם פאָרט שטילערהייט חושד, אפשר ווייזט ער בכיוון אַרויס אַזאַ צוגעלאָזענקייט צו „אַלי'ן“ און אין דער ווירקליכקייט האַלט ער איהם אויפ'ן אויג“...

ענדליך, נאָך דריי שעה געהען, קומט ער אין כאַדזשינ'ס סאַקלע. טימיריאַזעוו בעגעגענט איהם מיט דערשראָקענע אויגען. עפּעס דוכט זיך איהם, אַז דאָס בעווייזען זיך איצט פון דעם דאָזיגען טשע־טשעניעץ, וואָס האָט איהם אין יענער נאַכט גע־רויבט פון זיין וואוינונג, איז אַ שלעכטער סימן. צי געהט מען איהם נישט אַמאָל דערשיסען? אפשר האָט זיין פרוי דעם גאַנצן ענין איבערגעגעבן דער פּאָליציי און נישט אוועקגעלייגט דאָס געלד אויפ'ן אָנגעוויזענעם אָרט? דאַן איז זיין שיקזאַל אַ פערזיגעלטער.

— פּאָלקאָווניק טימיריאַזעוו, קומט מיט מיר!

— זאָגט צו איהם קיבּיראָוו נישט דוצענדיג איהם.

— וואוהין?

— קומט שרעקט אייך נישט. מיר וועלען אייך קיין שום שלעכטס נישט טון.

דער רוהיגער טאָן און דאָס נישט זאָגען איהם „דו“ האָט טימיריאַזעוו'ן בערוהיגט. ער האָט פּלוצ־לינג דערפיהלט, אַליין נישט וויסענדיג פאַרוואָס, אַ צוטרוי צו דעם דאָזיגען מענש, פאַר וועמען ער האָט פריהער אַזוי געציטערט.

ער האָט אָנגעהויבען צו געהען, קיבּיראָוו האָט איהם אַרויסגעפיהרט פון אַאול און דאַן האָט ער געזאָגט:

— הער פּאָלקאָווניק, איך וועל אייך צופיהרען ביז'ן שאָסע וואָס פיהרט קיין ווערניע.

— איך בין פריי? — האָט טימיריאַזעוו גע־פרעגט און פערוואונדערט אָנגעקוקט דעם בעגלייטער זיינעם.

— יאַ, — האָט קיבּיראָוו געענטפערט און צו־געגעבען, — אייגענטליך האָב איך אייך געדאַרפט צובינדען די אויגען כדי איהר זאָלט נישט וויסען דעם וועג, אָבער... הם... איהר יועט דאָך אונז נישט אַרויסגעבען, ריכטיג?

— פון וואַנען זענט איהר אַזוי זיכער דערין?

— פרעגט טימיריאַזעוו, וואונדערענדיג זיך אויף דער מאָדנער פראַגע פון „סעלים־כאַנ'ס מענש“.

קיבּיראָוו שווייגט אַ ווייל, ער ענטפערט נישט. זיי געהען אַ היבשע ווייל נישט אויסרעדענדיג קיין וואָרט. פּלוצלונג זאָגט קיבּיראָוו:

— הער פּאָלקאָווניק!...

אָבער ער קען נישט פערענדיגען. ער פיהלט, אַז ער מוז זיך איצט פערטרויען פאַר טימיריאַזעוו'ן, דערצעהלען איהם אַלץ; אָבער די ווערטער בלייבען איהם שטעקען אין האַלז.

טימיריאַזעוו דערקענט די דאָזיגע ענדערונג אינ'ם טאָן פון זיין בעגלייטער, ווידער בליצט־אויף ביי איהם דער פריהערדיגער חשד. ער גיט האַס־טיג אַ כאַפּ אָן קיבּיראָוו'ס האַנד און פרעגט מיט אַ ציטערענדיגער שטים:

— גאָט מיינער, האָב איך טאַקע נישט געהאַט קיין טעות? דאָס זענט איהר? קיבּיראָוו?! דער אָפיצער קיבּיראָוו?! איהר?!... זאָגט מיר דעם אמת!...

(ווייטער קומט)

העלפט די ארימסטע!

די אקציע פון בירגער-קאמיטעט

די אקציע פון בירגער־קאמיטעט צו העלפען די ארימסטע אין אונזער שטאט איז אין פולען גאנג, כמעט אין אלע 14 ראיאן־קאמיטעטען עקזיס־טירען שוין קוכען פאר די ארימסטע. איצט ווערט געפיהרט א גרויסע זאמעל־אקציע פון מלבושים פאר דערוואקסענע און בעזונדערס פאר קינדער, די מלבושים וועלען אויפגעפרישט און רעפערירט ווערען פאר'ן פערטיילען, דער בירגער־קאמיטעט ווענדעט זיך אויך מיט א הייסען אפעל צו דער בע־פעלקערונג צו שענקען פאר דעם קאמיטעט פער־שידענע שפילצייג, כדי אויך צו דערפרעהען די ארימע קינדער, וועלכע האבען קיינמאל נישט די זכיה צו האבען קיין שפילצייג. די מתנות קען מען אפגעבען אין יעדען קאמיסאריאט, וועלכער דינט אלס לאקאל פון ראיאן־בירגער־קאמיטעט.

אין די קר'סטליכע רעסטאראנען ווערט דערוויל נישט ביליגער

(א) אינ'ם זאל „מאנטיפעל" איז פארגעקו־מען א וואיעוואדישע פערזאמלונג פון קריסטליכע רעסטאראטארען.

אויף דער דאזיגער פערזאמלונג איז ארומגע־רעדט געווארען די איצטיגע לאגע אין דער רעס־טאראנען=בראנזשע. אין שייכות מי"ז דער רעדוק־ציע פון פרייזען אויף פערשידענע ארטיקלען. עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די פרייזען אין די רעס־ארענען קאנען דערוויל נישט ביליגער ווערען—מחמת עס זענען נישט ביליגער געווארען די שפייז ארטיקלען.

פאבריקס=סכסוכים

(א) אין דער פאבריק פון דער פירמע „יוזעף ריכטער" (סקארופקי 19) זענען נישט לאנג צוריק רעדוציר געווארען 70 ארבייטער, וועלכע האבען געמאהנט, מ'זאל זיי אויסצאהלען לוין־דיפערענצען.

איצט האבען די רעדוצירטע דורך דער „פראצא" אנגעקלאגט די פירמע אין ארבייטס־געריכט, וועלכע וועט די טעג בעטראכטען דעם ענין.

* * *

א() אין דער פארבעריי און אפרעטור פון י. מ. בראדאטש אין זגערזש איז אויסגעבראכען אן־אקופאציע־שטרייק צוליב דעם, וואס די פירמע וויל רעדוצירען 50 ארבייטער (פון דער אלגעמיינער צאהל 150).

דער ארבייטס־אינספעקטאר האט בעשטימט א קאנפערענץ, בכדי צו ליקווידירען דעם סכסוך.

ראיאן-קאנפערענץ פון „התאחדות"

זונטאג איז פארגעקומען אין לאדזשר „התאחדות" א קאנפערענץ פון די „התאחדות" ארגאניזא־ציעס פון לאדזער קרייז.

אין פרעזידיום זענען געוועהלט געווארען די ה"ה גרשון ליכטענשטיין (לאדז), מ. פיזיצקי (טאמאשאוו) י. גינזבורג (גלאוונע).

ד"ר ז. עלענבערג האט רעפערירט וועגען דער לאגע אין דער „התאחדות"־בעוועגונג, ד"ר ה. בער־לאס — וועגען דעם איחוד־פראבלעם.

אין דער דיסקוסיע האבען זיך בעטייליגט דע־לעגאטען פון 9 שטעט פון לאדזער קרייז. עס זענען ברייט ארומגערעדט געווארען די אלע פראבלעמען, וועלכע שטעהען אויף דער טאג־ארדנונג פון דער לאנד־קאנפערענץ, וועלכע קומט פאר אין יאנואר אין ווארשא. שפעט ביינאכט איז מיט שלום־רעדעס פון די ה"ה חר. בערלאס און ג. ליכטענשטיין ביי א געהוי־בענער שטימונג די קאנפערענץ געשלאסען געווארען.

טראדיציאנעלער קיערמאש פון „וויזא"

שבת דעם 21 ד. ח. 9 אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל פעטריקאווער 86, די ערעפענונג פון טראדיציאנעלען קיערמאש אין „וויזא" א. נ. „א נאכט אין א פרדס".

דער קיערמאש זאגט צו צו זיין אימפאזאנט, צו־ליב די גרויסע צאהל סחורות, וועלכע געפינען זיך פון די גרעסטע לאדזער פירמעס, ווי אויך צוליב א ריכע אטראקציעס, וועלכעס'ערוווארטען די געסט.

אין ארטיסטישען טייל פון אווענד נעמען אנטייל צווישען אנדערע די בעוואוסטע זינגערין דארא סקו־רי, בראניסלאווא ראמשטאטובנא (פידעל), ביים פארטעפיאן פראפ. טעאדאר רידער. צו די טענץ וועט צושפילען א גוטער ארקעסטער.

דער פערקויף וועט פארקומען אין די טעג פון 22 23 און 24 פון 10 פריה ביז 10 אווענד.

דער פאטאגראפישער אטעליר

„POLONJA"

31 גדאנסקא 31

פיהרט אויס אלערארט פאטאגראפיעס צו פע־סער, לעגיטימאציעס, מעטריקעס ווי אויך צו דער אובעזפיעטשאלניע לויט פאר־שריפטען, בעשטעטיגט דורך דער האנדווערקער־קאמער. אלעס צו זעהר ביליגע פרייזען. אויפ'ן פערלאנג פון קליענט פערטיג איך אויס אין פערלויף פון עטליכע מינוט. אלעס שעהן און גוט רעטושירט. פאסטקארטען ווערען אויסגעפערטיגט לויט די נייעסטע זשורנאלען צו זעהר ביליגע פרייזן.

„POLONJA"

אינהאבער: דיפל. פאטאגראף גוטערמאן

לאדז, גדאנסקא 31a

פון דער פראווינץ

(פון אונזערע קארעספאנדענטען)

קאנין.

זיי רייסען זיך שוין ארום איבער דער הלוקה.

אין דארף ווישעני ביי קאנין האט פאסירט פאל געגענדער זעהר כאראקטעריסטישער פאר די היינטיגע שטימונגען פאל:

פון פויזען איז אנומעלט געקומען אנ'ענדעקי־שער גרול אין דערמאהנטען דארף אריין און האט דא אפגעהאלטען א פערזאמלונג. ער האט אוועקגע־ליגט פארן דארפישען „פעבל" א פייערדיגע רעדע, אין וועלכער ר'האט די צאן קרשים אויפגעהעצט אז זיי זאלען מיטהעלפען ארויסטרייבען די יודען פון לאנד וועט מען דאן ביי זיי צוטעהמען די הייזער און איינטיילען צווישען די נאראדאווצעס.

אהיימקומענדיג פון וויעץ האבען צוויי שקצים בעקאנטע ענדעקישע טועד, זיך אפגעשטעלט פאר א יודיש הויז, איינער האט דאן געזאגט דעם צווייטען, אז דאס דאזיגע הויז וועט ער בעקומען, דער צווייטער האט געענטפערט, אז דווקא צו איהם וועט דאס הויז געהערען, קורץ ביידע פערשיינען האבען זיך אזוי לאנג געאמפערט איבער'ן יוד'ס הויז ביז זיי האבען אנגעהויבען צו לאזען אין גאנג לאנגע מעסערס, מיט וועלכע זיי האבען זיך געגענזייטיג אזוי צוטרייבערט אז מ'האט זיי געמוזט גלייך אפפיהרען אין שפיטאל און ס'זענען פארהאן קנאפע האפנונגען אז זיי זאלען בלייבען לעבען.

ראווא.

פאר נישט אויסצאהלען דעם כלי־קודש איינגעזעצט די קהלה פערוואל טונג אויף זעקס טעג.

די היגע סטאראסטווע האט פערמשפט די מיט־גלידער פון דער קהלה פערוואלטונג אויף זעקס טעג אונבעדינגטען ארעסט פאר נישט אויסצאהלען די שכירות דעם כלי קודש. מ—ט.

אפאטשנא.

אפגעשטעלט די טערגער אויף זעקס וואכען.

אין צוזאמענהאנג מיט די פארגעקומענע אנטיסע מיטישע געשעהענישען אין אונזער סביבה האט דער סטאראסטא פערבאטען אויפן שטח פון גאנצען אפ־אטשנער פאוויאט די טערגער אין משך פון זעקס וואכען.

בערנצווייג.

דזשאלאשין.

פעררירכט דעם גדר פון אלטען בית־החיים.

דזשאלאשין איז איינע פון די לעצטע יודישע קהלות אין דער מדינה. געפינענדיג זיך נישט וויט פון דער גרעניץ, האט זיך אין שטעטעל אנטוויקעלט א ריהרעוודיגער האנדעל אזוי אז דער קיבוץ האט גע'שמ'ט מיט זיין עשירות.

פון יענע אמאליגע גלענצענדע צייטען זענען א־בער נישט מעהר געבליבען ווי אנ'אלטע שוהל און נאך עלטערער בית החיים. וואס פערמאגט א מאסע זעלטען גוט־קאנסערווירטע מצבות, וועלכע ציהען אויפמערקזאמקייט פון יודישע און קריסטליכע פאר־שער.

לעצטענס האט איין וואנד פון גדר אנגעהויבען זיך צוצופאלען, ס'איז ענטשטאנען א סכנה פאר דער גאנצקייט פון בית החיים, די קהלה איז שטארק פערארימט געווארען און איז נישט ביכולת געוועזן די וואנד אויפצובויען. אזוי ווי אויפ'ן בית החיים זענען געשטאנען פיל ביימער, איז בעשלאסען געווא־רען דאס האלץ צו פערקויפען און פארן בעקומענעם געלד דעם גדר צורעכט צו מאכען.

אויפן סמך פון פסק דין פון דריי ספעציעל־צו־זאמענגערופענע רבנים איז דער דערמאנטער בעשלוס דורכגעפיהרט געווארען.

צופאלען זיך א קאאפעראטיוו.

דער היגער היטעל־מאכער און קירזשנער קאאפע־ראטיוו, וועלכער איז אויפגעבויט געווארען מיט גרויס מיה און ענטוויקעלט א לעבהאפטע טעטיגקייט, פער־שפרייטענדיג זיינע אויסארבייטונגען איבער אלע שטעט און שטעטלעך פון דער סביבה, איז נאך איינ־גע יאהר קיום צוליב מחלוקת לעצטענס זיך צופאלען און ליקווידירט געווארען.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפ־טייקען: פאטאש, (פלאץ קאשטשעלני 10), א. כא־רעמזא, (פאמארסקא 12), ע. מילער. (פעטריקאווער 46), מ. עפשטיין (פעטריקאווער 225), י. גארטשינ־סקי, (פשעיאזד 59), ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצ־קא 56).

ווער איז די געשטארבענע אינ'ם קאמערל?

(א) ווי מיר האבען שוין געמאלדען, איז אויף לוטאמירסקא 4 געפונען געווארען אין א קאמערל א יונגע פרוי — א פערפרוירענע אויף טויט.

קיין דאקומענטען האט מען ביי איהר נישט געפונען.

איצט איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז זי איז געוועזן א היימלאזע שלעפערין און א שיכורטע, אנ'אנגעקומענע פון ראדאמסק.

זי האט זיך שטארק אנגעשיכורט, און האט זיך פערקליבען שלאפען אינ'ם קעמערל.

דארט איז זי פערפרוירען געווארען....

זי הייסט: מאריא מילטשארעק, 24 יאהר אלט.

פאר'ן פערהאלטען די שכירות פון הויזוועכטער

(א) פאר'ן נישט אויסצאהלען זיין סטרוזש די שכירות, איז דער הויזווירט פון וואלבארסקא 34 נתן באמזע, פערמשפט געווארען דורכ'ן שטראף־רעפעראט ביים ארבייטס-געריכט, אויף 2 וואכען אומבעדינגטען ארעסט.

אוועקגעפאלען פאר הונגער

(א) אויפ'ן רעימאנט־פלאץ איז אוועקגעפאלען פאר הונגער און אויסשעפונג דער ארבייטסלאזער און היימלאזער יוזעף ניקאדעמיאק — 39 יאהר אלט.

פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין קריינ־שפיטאל.

אונטערגעווארפען

(א) אינ'ם טרעפען־גאנג אויף ראדאמסקא 28 האט מען געפונען אן'אונטערגעווארפען קינד־א יונגעלע פון 6 וואכען. מ'האט דאס קינד אריבער געשיקט אין דערציהונגס הויז.

אנ'איידעמעל...

(א) א געוויסער ראמאן סאליטא האט מחמת נקמה, נעכטען געשטאכען זיין שוויגער די 54־יאהריגע מאריא קאנאטאוויטש (פון וואיטאוו־סקא 23).

פאגאטאוויע האט זי אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דער מערדער איז ארעסטירט.

זעלבסטמארדען

(א) אויף פאלודניאווע 11 האט זיך, מחמת ארומקריגערייען אין דער משפחה. געסם'ט מיט אנדערטהאלבען ליטער בענזין דער סטרוזש פון דעם הויז, דער 43=יאהריגער מיכאל סלוגאוויעצקי, די פאגאטאוויע האט איהם אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל

* * *

(א) צוליב דערזעלבער סיבה האט זיך גע־סם'ט מיט אמאניאק דער 48-יאהריגער טשעסלאוו מארכלינסקי (אויף סאקאליע 2). פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין קריין-שפיטאל.

* * *

(א) מחמת שלעכטע געשעפטען, האט זיך ארונטערגעווארפען אונטער א צוג דער 25-יאהרי־גער פראנצישעק ליגאצקי—א געוועזענער פון דארף ביאלא, ווילונער קרייז, ער איז דערהרג'עט גע־ווארען אויפ'ן ארט.

גאסע-פארפאלען

(א) אויף זגערזשער גאס איז ארונטערגעפא־לען פון א וואגען און זיך צובראכען א האנד דער 35-יאהריגער פוהרמאן חיים וואלקאוויטש פון קוטנע. פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל

* * *

(א) אויף דער כרעבושינסקא=גאס האט זיך אויסגעגליטש און צובראכען א פוס דער 36 יאהרי־גער משה קראנאס פון סטריקאוו. אויך איהם האט פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי		96.50
3 פראצענטיגע בודאוולאנע		40.10
4 " דאלארובקא		53.10
7 " סטאביליזאציע (אמ.)		63.75
5 " ווארשאווער ס.ב. 1934		54.—
5 " לאדזער		49.50
ענגלישער פונט		26 12
דאלאר אפיצ.	5.29.75 — נישט-אפיציעל	5.28
גאלד-דאלאר		900.
גאלד-רובל		4.76
דייטשער מארק		1.32

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג

(קאמוניקאטען)

רעווי-טעאטער דאס „בלויע העמדעל" אין קורצען אין לאדזער פילהארמאניע

אין גיכען הויבט מען אין לאדזער פילהארמאניע צו שפילען א יודיש רעווי־טעאטער א. נ. „דאס בלויע העמדעל" אונטער דער רעזשי פון ווינער רעזשיסער א. מיזעל.

ראדיא - ווינקעל

ראדיא אויפן אביסינישען פראנט

פון יענעם טייל אביסיניע, וואס איז אריבער אין די הענד פון די איטאליענער, הערט זיך שוין צום דריטען מאל א שטים דירעקט דורך עטער־כוואליעס. דאס זענען די טראנסמיסיעס פון דער קורצכוואליעדיגער ראדיא־סטאציע 2 אין אסמארא, וועלכע ארבייט אויף א כיוואליע פון 25,4 מעטער, הגם די דאזיגע סטאציע ווערט אויפגעהאלטען און אנגעפיהרט דורכ'ן הויפט־שטאב פון דער אי־טאליענישער ארמעע — ווערט דאך — צוליב ציי־טונגס־ און ראדיא־צוועקען ערלויבט אט די סטאציעס צו בענוצען, כדי צו געבען ידיעות פאר'דער בריי־טער וועלט.

די ערשטע אודיציע איז פארגעקומען מיטוואך, דעם 30־סטען אקטאבער צווישען 17.00 און 17.15 גערעדט האט דאן פון אסמארא מר. גיבבאנס, דער ספעציעלער קארעספאנדענט פון דער אמעריקאנער פרעסע־אגענץ.

דער אמעריקאנער קארעספאנדענט האט ארויס געפיהרט דעם מיקראפאן „אויפ'ן פעלד". דאס איז א נייע־געבויטער שאסיי, וואס די איטאליענישע אר־מעע האט דארט דורכגעפיהרט. אויפ'ן דאזיגען שאסיי האט גיבבאנס זיך אוועקגעשטעלט און פון דארט האט ער געגעבען בלויז ערקלערונגען פון דעם פערלויף פון די געשעהענישען. די עפעקטען זענען, פערשטעהט זיך, געווען, פערשידענארטיגע, אבער בלויז מלחמה'דיגע: מען האט געהערט דעם גערויש פון די דורכפאהרענדיגע טאנקען, פון האר־מאטען, די שטימע פון דער קאמענדע א. ד. גל.

דער אמעריקאנער האט אויך רעפראדוצירט די שטימען פון די אביסיניער.

רייזע אין דער סטראטאספערע

ווי די צייטונגען האבען געמאלדען, האבען די אמעריקאנער פארשער, קאפיטאן אלבערט סטיווענס און ארוויל ענדערסאן, זיך אויפגעהויבען אין דער סטראטאספערע אויף א הויך פון 22,600 מעטער, אזוי נאך האבען זיי איבערגעשלאגען דעם רעקארד פון סאוויעטישען באלאן אסאוויאריום (יענע רייזע איז פארגעקומען יאנואר 1934).

די רייזע פון די אמעריקאנער האט געדויערט 8 שעה מיט 15 מינוט, דערנאך איז דער אעראפלאן אראב אויף א מרחק פון 370 קילאמעטער פון דער אעראפלאנען־סטאציע.

אינטערעסאנט איז אבער דערביי, אז די גאנצע צייט פון זייער רייזע האבען זיי געהאט א קאנטאקט מיט דער ערד, און דאס — א דאנק ראדיא. די פליהער האבען געגעבען א גאנצע רייהע קאמוני־קאטען. ה' ענדערסאן האט דערביי נאך עפעס בע־וויזען: ער האט אפילו אבגעהאלטען א לענגערען שמועס מיט דער פרוי זיינער, וועלכע איז איהם אומעטום נאכגעפאהרען מיט אנ'אויטא.

נייער פראגראם - דירעקטאר פון פוי־לישען ראדיא

פון 1־טען דעצעמבער אן נעהמט איבער דעם אמט פון פראגראם־דירעקטאר פון פוילישען ראדיא דער געוו. דירעקטאר פון דער פוילישער טעלעגרא־פען־אגענטור, ד"ר פיאטר גורעצקי.

ביז אהער האט דער זעלבער געארבייט אלס לייטער פון דער פאט־אבטיילונג אין פאריז.

א זאמעו האף=אוונט אין זש.ט.ק.

אין שייכות מיט'ן 76־יעהריגער געבורטס־טאג פונם שעפער פון דער אינטערנאציאנאלער שפראך עספעראנטא ד"ר ל. ל. זאמענהאף, ארדענט איין די היגע זש. ט. ק. אין פערשטענדיגונג מיט'ן עספע־ראנטיסטען ־ פעראיין „לעם" אנ'אווענד געווידמעט דער אינטענציע.

אינם אווענד, וועלכער וועט פארקומען אין זש. ט. ק. פרייטאג ד. 20־טען ד. ח. 9 א זייגער אין אווענד וועלען נעמען אנטייל פארשטעהער פון די אויבענ־דערמאנטע געזעלשאפטען. אין ערשטען טייל וועלען געהאלטען ווערען רעדעס וועגען לעבען און שאפען פון ל. ל. זאמענהאף און וועגען דער היסטארישער בעדייטונג פון „עספעראנטא". דער 2־טער טייל וועט זיין א מוזיקאליש ־ ליטעראַרישער, אויף וועל־כען ס'וועלען ארויסטרעטען א גאנצע רייה טאלאנ־טירטע יונגע קרעפטען.

KINO TEATR MIRAŻ 11 LISTOPADA 16

היינט און פאלג. טעג!

רעוועלאציאנס-פראגראם

דאס געהיימניש פון עקספרעס № 6

ווי אויך

אונזערע בחורים מאטראזן

אין דער הויפט-ראלע: GLORIA STUART i PAT O'BRIEN

אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 בייט

ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

צאָהלונגס - אָרט פון א וועקסעל.

די פאָלקס־באַנק אין טשעוו האָט געהאַט דיס־קאָנטירט 5 וועקסלען, צוזאַמען אויף 25.000 זל., און זיי זענען געגאַנגען צום פּראָטעסט. דער זשי־ראַנט האָט זיך אָפּגעזאָגט צו צאָהלען און האָט זיך פּעררופען דערויף, אַז די באַנק האָט אויף איהר אייגענער האַנד אַריינגעשריבען אין די וועקסלען „צאָלבאַר אין טשעוו אין דער פאָלקס־באַנק".

די זאַך איז דערגאַנגען ביז צום העכסטען גע־ריכט, וועלכער האָט געגעבען גערעכט דער באַנק און האָט עס מאָטיווירט אויף פאָלגענדען אופן. אַ בלאַנקאָ־וועקסעל קאָן ווערען אויסגעשריבען נישט אַנדערש, ווי לויט דעם וואונטש פון דעם אויס־שטעלער. אין געגעבענעם פאַל אָבער דאַרף מען נעמען אין בעטראַכט, אַז אויפ'ן וועקסעל האָט זיך געפונען דער אויסדרוק „צאָלבאַר", און אַז אין די בענק איז פאַרהאַן אַ מנהג אָנצוגעבען אויף דיס קאָנטירטע וועקסלען אַ בעקוועמען פּאַ זייי צאָהלונגס אָרט, בפרט ווען דער אויסשטעלער וואוינט אין אַ דאָרף, וואו עס איז שווער דורכצופיהרען די וועק סעל־פאָרמאַליטעטען. אויסערדעם האָט די באַנק שריפטליך צו וויסען געגעבען דעם אויסשטעלער און דעם זשיראַנט, אַז אין וועקסעל איז געוואָרען אַריינגעשריבען דער צאָהלונגס־אָרט, און פון דעם אַלעמען דאַרף מען דרינגען, אַז דער אויסשטעלער מיט'ן זשיראַנט האָבען דערויף מסכים געווען.

צי קאָן מען אָפּצאָהלען א חוב נישט אין לאָקאַל פון קאָאָפּעראַטיוו.

דער קאָאָפּעראַטיוו אין פּ. האָט געמאָנט אַ חוב פון 500 גל. און האָט נישט אָנערקענט די קוויטונג אויף דער זעלביגער סומע, וועלכע דער בעל־חוב האָט צוגעשטעלט. דער קאָאָפּעראַטיוו האָט געטענה'ט, אַז דאָס געלד איז געווען איינגעצאָהלט דעם קאַסירער אין אַ שענק, אַז אויף דער קוויטונג האָט געפעהלט די אונטערשריפט פון דעם צווייטען פּערוואַלטונגס־מיטגליד, און אַז דער פּרע־זעס מיט'ן קאַסירער האָבען נישט אָפּגעהיט די אינ־סטרוקציע פון קאָאָפּעראַטיוו. דער בעל־חוב האָט דערקלערט, אַז ער האָט איינגעצאָהלט דעם קאַסירער דאָס געלד אונטער אַ קוויטונג אין דער אָנוועזענהייט פון פּרעזעס, און דערפאַר איז ער אין אָרדנונג.

דאָס העכסטע געריכט האָט אָפּגעוואָרפען די טענות פון קאָאָפּעראַטיוו און האָט אויפגעקלערט פאָלגענדעס:

וויבאַלד אין סטאַטוט שטייט נישט געשריבען, אַז מען מוז צאָהלען דאָס געלד אומבעדינגט אין לאָ־קאַל פון קאָאָפּעראַטיוו, איז נישט וויכטיג, וואו דער בעל־חוב האָט דאָס געלד איינגעצאָהלט.

די פאָדערונג פון קאָאָפּ. געזעץ וועגען צוויי אונטערשריפטען בעציהט זיך צו דער אינעווייניג־סטער אָרדנונג אין קאָאָפּעראַטיוו, און אויב דאָס געלד איז געווען איבערגעגעבען דעם קאַסירער אין אָנוועזענהייט פון פּרעזעס, איז דער חוב דער־מיט געוואָרען אָפּגעדעקט.

די אינסטרוקציע פון קאָאָפּעראַטיוו דרינגט נישט אַרויס פון קאָאָפּ. געזעץ און בילדעט נישט קיין בעשטאַנד־טייל פון סטאַטוט, און בכן פאַר־פליכטעט זי נישט קיין דריטע פּערזאָן.

שטעמפּעל אָפּצאָהל אויף אַ וועקסעל

אין העכסטען געריכט איז בעהאַנדעלט געוואָ־רען דער ענין פון אַ וועקסעל אויף 44.000 זל.; דער וועקסעל איז געווען אויסגעשריבען אויף אַ בלאַנק פאַר 10.000 זל. און רעשט שטעמפּעל־אָפּ צאָהל איז געווען סקאַסירט אין דער שטייער־קאַמער. דער בעל־חוב האָט געטענה'ט, אַז דער וועקסעל איז נישט קיין גילטיגער, ווייל ער האָט איהם אונטערגעשריבען אין בלאַנקאָ אויף אַ בלאַנק אויף 10.000 זל. דאָס העכסטע געריכט האָט אין זיין ענטשיידונג דערקלערט פאָלגענדעס

ווען איינער שרייבט אונטער אַ וועקסעל אין בלאַנקאָ, זאָגט נאָך דער ווערט פון דעם וועקסעל־בלאַנק גאָרנישט וועגען דעם, אויף וואָס פאַר א סומע דער וועקסעל איז גילטיג. מיט אזא וועקסעל־בלאַנק קאָן מען זיך פאַר'ן אויסשרייבען דעם וועקסעל מעלדען אין שטייער־קאַמער און דער־צאָלען שטעמפּעל־אָפּצאָהל פאַר דער פולער סומע, אויף וועלכער מען וויל דעם וועקסעל אויסשרייבען. קיין שטראָף קומט נישט דערפאַר, און אַזאַ וועקסעל האָט די פולע קראַפט, ווי ער וואָלט געווען אויס־געשריבען אויף דעם געהעריגען וועקסעל־בלאַנק.

טשענסטאָכאָווער ידיעות

הונדערט יאָהר נאָז-טיכלעך

היינט קענען מיר נישט גיהן אין גאַס און קענען אויך נישט זיצען אין שטוב, ווען מיר האָבען נישט דאָס נאָז־טיכעל ביי זיך. וויכטיגער כמעט פון אַלע חפצים פון אונזערע קליידער אָדער פון אונטער וועש, איז דאָס נאָזטיכעל, ווייל מיר קענען נישט רייניגען אונזער נאָז מיט'ן אַרבעל פון אונזערע אויבער־בגדים ווי אונזערע אבות אבותינו האָבען עס געטון.

און דאָך ווערט ערשט איצט הונדערט יאָהר, אַז דאָס נאָזטיכעל האָט אָנגעהויבען שפּילען אַ ראָל ביי מענטשען. נאָך אין יאָהר 1773 האָט לודוויג דער פּופּ־ציגסטער אַרויסגעגעבען אַן אוקאַז בנוגע די רעגלען פונם „גוטען טאָן" אויף זיין הויף. דאָרט געפינט זיך אַ פּאַראַגראַף, אַז אָפּוּווישען די נאָז זאָל מען זיך בלויז מיט דער לינקער האַנד"...

אמת איז, דעמאָלט האָט מען שוין אַ־זוימגעטראָגען טיכלעך אין די הענט (פּוּן קיין קעשענעס אין די קליידער האָט מען נאָך דעמאָלט נישט געוואוסט), אָבער די דאָזיגע טיכלעך האָט מען בלויז בענוצט צו פאַרטרייבען די פליגען... וואָלט זיך עמיץ מיט אזא טיכעלע געווישט די נאָז, וואָלט עס געווען דער גרעס־טער פעהלער פון דער עטיקעטע. חוץ לזה האָט מען זיך דערמיט נאָרנישט געקענט אָפּווישען, ווייל די טיכ־לעך זענען געווען בעזעצט מיט כל־ערליי ציהרונג און מיט טייערע פערעל. אזא טיכעלע האָט געקאָסט אַנ־ערך הונדערט טאָלער און נאָך מעהר, נאָר נאָנץ רייכע לייט האָבען זיך געקענט פערגינען דעם לוק־סוס צו האָבען אזא טיכלע.

אין דער ירושה נאָך לואי דעם פופצעהנטען האָט מען געפונען פינף אזעלכע טיכלעך, זעהר טייערע טיכעלעך, בעפוצט מיט די שענסטע בריליאַנטען און מיט די טייערסטע שטיינער און פערעל) אָבער פון די פינף טיכלעך, זענען פיר געווען צעריסען.

וואָלט עמיץ זיך טעוואָלט מיט אזא טיכעלע אָפּ־ווישען די נאָז, וואָלט ער זיך צובלוטיגט אויף וואָ־כען־לאַנג... די טיכעלעך זענען געווען געמאַכט קיילעכדיג און מיט שפּיצעלעך, ערשט לודוויג דער פופצעהנטער האָט איינגעפיהרט, אַז די טיכלעך זאָלען זיין פירעקיס, ווי מיר האָבען זיי היינט, דאָס האָט ער אָבער געטון נאָר דערפאַר, ווייל ער האָט זיך אַמאָל צעבלוטיגט אַ פינגער און האָט איהם געוואָלט פערבינדען מיט אזא טיכעלע, אָבער די פאָרם פונם טיכעלע איז געווען אזא, אַז ס'איז נישט מעגליך געווען דעם פינגער צו פערבינדען. דעריבער האָט ער איינגעפיהרט פירעקיגע טיכעלעך.

דאָס ערשטע טיכעלע פאַר דער נאָז האָט זיך בעווירזען אָנהויב פון יאָהר 1800. עס איז געמאַכט געוואָרען פאַר די, וואָס שמעקען טאַבאַק. און איז געווען איינגעטונקען אין אַ מין פאַרב, ס'זאָל נישט ברודיג ווערען.

ערשט אין יאָהר 1836 האָט שלמה לעפּ־קאָוויטש, אַ יודישער טעקסטיל־סוחר פון פוילען געבראַכט אויפ'ן לייפּציגער יריד פּראָסטע נאָז־טיכלעך, ווי מיר האָבען זיי עד־היום, זיי זענען גע־מאַכט געוואָרען אויס ביליגען לייוועגד.

שלמה לעפּקאָוויטש איז נישט נאָר דער ערפינ דער פון די ערשטע נאָז־טיכלעך, נאָר ער איז אויך דער ערשטער, וואָס האָט פאַר זיין ערפינדונג גע־מאַכט „רעקלאַמע".

ער האָט אומעטום פערטיילט געדרוקטע צעטלען אין וועלכע ס'איז געווען געשריבען: „איז אייך נישט אַ שאָד צו ווישען די נאָז אין אייערע אויבער בגדים, וואָס ווערען רואינירט און זענען ברודיג אויף אייער לייב? קענט איהר אייך אָפּווישען אין אַ טיכעל, וואָס ווערט קיינמאָל נישט געוואַשען? קויפט די נייע טיכלעך, וואָס זענען ביליג, שעהן, פּראַקטיש און וואָס לאָזען זיך אויסוואַשען ווי יעדע אַנדערע וועש".

און לעפּקאָוויטש האָט טאַקי געמאַכט דעמאָלט גאַנץ גוטע געשעפטען. אין די פערצעהן טעג, וואָס דער יריד האָט געדויערט, האָט ער פערקויפט, לויט די אָפּצאָהל־ביכער האָבען פערצייכענט, נישט ווייניגער ווי צוואַנציג טויזענד נאָז־טיכלעך.

דאַכט זיך מיט אַזאַ פּדיון, וואָלטען היינטיגע פאַבריקאַנטען פון נאָז־טיכלעך אויך צופרידן געווען.

ז. האַבער (ווין—פּאַריז)

קלאַנג־קינא
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

היינט און פאלג. טעג! גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם!
I. גרויסע אַטראַקציע-פילם פול מיט עמאָציע, הומאָר און סענסאַציע
„Seqoia"
רעזשי: Chester Franklin
אין די הויפּט-ראָלען: Jean Parker, Russel Hardie

II. מעכטיגע דראַמע פון די צייטען פון דער פראַנצויזישער רעוואָלוציע
„פּורפּור-בלום"
ליבע אין שאָטען פון די תליות. — רעזשי: Aleksander Korda
אין די הויפּט-ראָלען: Merle Oberon, Leslie Howard
אָנהויב 4.30 נאָכמיטאָג. שבת און זונטאָג 12— בייטאָג

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פּרייזע פּאַסטענס

2 שטוּיסערס אויף שקאַס און איין שפּולערין אויף זייד ווערט געזוכט. — פּולנאַצנע 10, אין זאָקען־פאַבריק זעראַס.

לאָקאַלען

גרעסערע און קלענערע פאַבריקס־לאָקאַלען מיט אַלע בעקוועהמליכקייטען פאַר יעדער אַרט אונטערנעהמונגען ביליג צו פּערמיטען. טעלעפאָן 173-25.

פערשידענעס

איבערצוגעבען אַ פּלאַץ מיט שאַפּעס אויף פראַנציסקאַנער 41, ביליג. צו ער־פאַהרען אויפ'ן אָרט.

Zagubiono weksel na Zł. 70.— pł. 26/I—36 r. wyst. I. Minc w Słupcu, na zlec. Chana Kominikowska, żyro Rajnsztajn, Żydowska 2. Weksel powyższy unieważnia się. Zwrócić łakowy do p. Szczebakowskiego, Kamienna 1.

שרייבען שעהן און שנעל לערענט אויס דער בעוואוסטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 טעג. אויך ווערט אויס־געלערנט דעם בעסטען יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם, וואָס קען גאָרנישט. די עלטער שפּילט דערביי קיין ראָלע נישט. די פּרייזען זענען צוגענגליכע. — אַלעע 1. מאַי 4, ביי ליפּשיץ.

ווענעראָלאָגישעס אַמבולאַטאָריום
מענער־שוועכע
לעטשניצע זגערזשער 17
פון 2—12.

לעטשניצע
פאַר ווענעריש קראַנקע
פון דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-78
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוועגד
ווענעריש - קראַנקע, מענער -שוועכע און הויט - קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס - סטאַציע
איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

Dr. med.
J. Nadel
ספּעציאַליסט פון אַקושעריע און פרויען קראַנקהייטען
אַנדזשעיאַ 4, טעל. 228-92
נעהמט אָן פון 10—2 און פון 5—7 אָוו.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעלעפאָן 246-09.
נעהמט אָן פון 4—8 אָוונט.

Dr. med. M. Wejs
אינערליכע און קינדער קראַנקהייטען
לאַגעווניצקאַ 25 טעל. 215-18
ביים קאַבינעט: בעלויכטונג מיט קוואַרץ־לאַמפּע און עלעקטריזאַציעס.

פּאַראַפין־אַפּאַראַטן,
פאַדען־פיהרער און טיילען
פאַר שפּול-מאַשינען
בעקומט מען אין דער מעכאַ־נישער שלאָסעריי
י. רעדער
לאָדז,
11/13 ליסטאָפּאַדאַ 11-טער

לעטשניצע
פון דאָקטוירים- ספּעציאַליסטען
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאָן 137-63
עס נעהמען אָן פאָלגענדע דאָקטוירים:
דר. קויפמאַן, דר. דינעזאָן,
דר. רויטער, דר. שפּירא,
דר. שמערלאַווסקי.
דר. י. איציקזאָן, דר. סטופּאַי,
דר. שמירגעלד (נערווען קראַנקה.)
און דענטיסטין סטאַראָפּאָלסקאַ
וויזיטען אין שטאָט
אַלע אַרט מעדיצינישע הילף.
קאַבינעט פאַר פיזיקאַלישער טעראַפּיע
א וויזיט 3 זל.

Dr. med. H. Wajs
כירורג
וואוינט יעצט
פּיעטריקאָווער 17
טעל. 148-01

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען קראַנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אָן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אָוו.

Dr. med. FELDMAN
אַקושעריע און פרויען - קראַנקהייטען
נעהמט אָן פון 11—1
אויף זגערזשער 24,
פּראַנט 1טער שטאָק, פּריוואַט-וואוינונג
KILINSKIEGO 113, tel. 155-77

לעטשניצע
פאַר ווענעריש־קראַנקע
מענער - שוועכע און הויט-קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
פּיעטריקאָווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָוועגד.
פרויען און קינדער נעמט אָן א פרוי־דאָק־טאָר פון 11-1 און פון 5-7 אָוועגד.
א בעראַטונג 3 זל.

נור א קורצע צייט! א זעלטענע געלעגענהייט!
מיט 50% רעדוקציע פון אַלע פּרייזען
בעקומט איהר בילדער דישעיסטע אין גרעסטען בילדער-אַטעליער פון
Roma Spokojna
13 פּיעטריקאָווער 13
ווי אויך בעקומט איהר דעם גרעסטען אויסוואַהל פון
ראַהמען צו גאַרדינען
אַלעס צו ליקווידאַציע־פּרייזען!
ס'ווערען אָנגענומען בילדער איינצורעהמען.
נוצט אויס די זעלטענע געלעגענהייט!

Dr. med.
H. ROZANER
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראַנקה.
Narutowicza 9
tel. 128-98
נעמט אָן פון 9—1
פאַרמ. און פון 5—9

אַלע סוחרים דאַרפען וויסען,
אַז פון ניי־יאָהר אָן מוז מען שוין פיהרען האַנדעלס־ביכער!
איך פיהר שוין 15 יאָהר ביי עטליכע היגע פירמעס האַנדעלס־ביכער, וועלכע ווערען שטענדיג אָנערקענט פון אוּזשאַנד סקאַרבאָווי. איך קען אָננעהמען ביי עטליכע פירמעס צו פיהרען האַנדעלס - ביכער מיט גאַראַנטיע.
צו ערפאַהרען ביי ב. זאַלצמאַן,
11. ליסטאָפּאַד (קאָנסטאַנטינער) 46
צווייטע אָפיציגע, רעכטס, צווייטער שטאָק.

Dr. med.
H. GUTSZTADT
ספּעציאַליסט פאַר אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
ZACHODNIA 66, tel. 129-52
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5-7 אָוו.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעהמט אָן פון 8-11 און פון 4-8 אין אָוועגד
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פּרייזען.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט - קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער - שוועכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פראַנט, 1טער שטאָק
נעהמט אָן פון 8-11 און פון 5-9 אָוונט
זונטאָג און יום טוב פון 9-1 נאָכמיטאָג.
ספּעציעלער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אורין־קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.
נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 אָוונט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

ספרדים און אשכנזים אין סאַלאָניקי

שלום אש'ס „גאָט פֿון נקמה" געשפּילט אין... שפּאַניאָליש

אין סאַלאָניקאָ, דער היינט גריכישער שטאָט פֿון אַלעקסאַנדער מוקדון, דעם גרעסטען צענטער פֿון די ספרד'ישע יודען, יענע, וועלכע רעדען נאָך עד היום די שפּראַך פֿון דער שפּאַנישער אינקוויזיציע — דאָ האָט, מיט איניגע טעג צוריק, א „דראַמאַטישע טרופּע" געשטעלט די בעריהמטע פּיעסע פֿון שלום אש: „גאָט פֿון נקמה" אין דער שפּאַניאָלישער שפּראַך, וועלכע איז אפילו נישט איינגאַנצען קיין ריינער, ליטעראַרישער שפּאַניש, אָבער דעם קלאַנג פֿון סערוואַנטעס און פֿון דער „איבעריגער זון און אַנדאַלוזיען" האָט זי דאָך. זיינע טיפּען פֿון אַמאָליגען תּחום המושב רוסישע יודען, היטלען מיט א קאָזירעק, אַ שדכן, אַ ליטוואַק, פֿערד־הענדלער און „היינעל"־אינהאַבער — זיי האָבען גערעדט צווישען זיך, געשאָלטען, געבענשט און געליטען דעם אַלט־רוסישען גלות אין דער שפּראַך פֿון שפּאַניען, פֿון דאָן־קישאָט, פֿון — מיט פֿיר הונדערט יאָהר צוריק.

אינטערעסאַנט: די ספרד'ישע יודען פֿון היינט, אַט למשל, די זעכציג טויזענד יודען פֿון דער אייראָפּעאישער סאַלאָניקי. זיי קענען נישט די רוסיש־פּוילישען אָדער רומעניש'ען אָדער דייטשען יוד. די אַלע הייסען אין זייער שפּראַך, אין זייערע ווייט נישט פּאָזיטיווע געדאַנקען, מיט איין אַלגעמיינעם נאָמען: אשכנזים. מען קען זיי וועניג, מען האָט זיי כמעט נישט געזעהן — ביז דעם ציוניזם. טראָץ דער עליה קיין ארץ ישראל. ווייל אויב איהר געפֿינט שוין יאָ היבשע איניגע טויזענד סאַלאָניקער ספרדים אין תּל־אביב אדער העכער פֿינף טויזענד פֿון זייערע לאנדסלייט אין ניו־יאָרק און ביי צעהן טויזענד אין פּאַריז — לעבען זיי דאָך אָפּגעזונדערט און פֿרעמד פֿון דער גרויסער יודישער מאַסע. שטייף געבונדען צווישען זיך, אייגענע טראַדיציעס, בעזונדערע אַפּעטיטען, אין לעבענסגאַנג און אין דער קיך... און ס'פֿעהלען ביי זיי אויך נישט איניגע „ראַסען־קענער", וועלכע דערלויבען זיך אפילו צו ברענגען „ראיות" פֿון נאַצי פּראָפֿעסאָרען, אַז די מיליאָנען אשכנזים זענען — נישט קיין אמת'ע בני ישראל און די „ריינע" זענען נאָר די ספרדים, וועלכע זענען געקומען פֿון שפּאַניען און נישט אָדורך לענדער און פֿעלדער פֿון אייראָפּע און מאָנגאָלען לאַנד...

אָבער ניין, די ספרדים, די שפּאַניאָלישע יודען פֿון סאַלאָניקאָ, קענען יאָ די אַשכנזי'שע יודען. זיי געדענקען זיי פֿון די בלוטיגע נאָך־פּאָגראָם צייטען פֿון קישענעוו, יוען איניגע הונדערט שרעקליך־פֿאַרבלוטיגטע פֿאַמיליעס זענען אַהין אָנגעקומען, צו ברידער פֿון זעלבען פֿאָלק. באַראָן הירש און זיין פֿרוי האָט געשיקט אַהער א מטמון מיט גאלד. מען האָט פֿאַר די קרבנות פֿון קישענעווער פּאָגראָם אויסגעבויט א גרויסען קוואַרטאַל, א גאַנצע שטעטעל, וועלכער טראָגט נאָך ביז'ן היינטיגען טאָג דעם נאָמען „פֿאַבורג באַראָן הירש". די אומגליקליכע קרבנות, הונדערטער פֿאַמיליעס, האָבען אָבער קיין מקום מקלט פֿאַר זיך דאַ, צווישען זייערע גליקליכע ברידער, וועלכע האָבען קיינמאָל יועגען פּאָגראָמען נישט געהערט — בשום אופֿן נישט געפֿונען. אפילו נישט קיין סימפּאַטיע, ווייל זיי האָבען דאָך שפּאַניאָליש נישט געקענט, זענען געווען „צו פֿרום", האָבען געטראָגען לאַנגע בארד און פּאות, געהיט כשרות און דאַוונען, יו' זיידע און באָבע האָבען געהייסען און אויסער דעם — צרות האָבען נישט געפֿעהלט, זענען יודישע פֿרויען אַוועק אין „היילעך" אויך...

און דער סוף איז געווען: די קישינעווער האָבען זיך שנעל צוטראָגען איבער אַלע ווינטען, געבליבען זענען נאָר דריי־פֿיר (נישט מעהר!) פֿאַמיליעס און די איראָניע ביי דער ספרד'ישער מעהרהייט איבער די „אַשכנזים"... ס'ווייטאָגט דאָס האַרץ צו שרייבען אַזעלכע זאַכען, בפֿרט ווען א מענש לעבט צווישען דער־אַ מעהרהייט, אָבער מען דאַרף עס זאָגען: דאָס פֿאָלק, אפשר שוין נישט די בעסערע עלעמענטען, רופֿען דעם רוסיש־פּוילישען יוד מיט'ן צונאָמען „פּעאַלינאַ", וואָס מיינט: אַ מענש מיט ווילדע פּאות אָדער „מאַשעמעכאַ" (פֿון העברעאישען מה שמך), ווייל די ספרדים האָבען זיך געקייקעלט פֿון געלעכטער, ווען א רוסישער יוד פֿלעגט זיי זאָגען, אַז זיין נאָמען איז ראַבינאָוויטש, אָדער יאַנקעלעוויטש — נעמען, וועלכע זיי האָבען נישט געקענט אויסרעדען. זיי וועלכע הייסען אַמ־

(פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט)

מייסטענס מאַדיאַנאַ, ישראל פּרחיה, אברבאנאל, הלוי א. אַנד.

די דאָזיגע פּאָר ווערטער האָבען געמוזט געזאָגט ווערען, כדי צו האָבען א בלאַסע פֿאָרשטעלונג כאָטש וועגען דעם אופֿן אין, וועלכע די שפּאַניאָליש־רעדענדיגע יודען קענען אויפֿנעהמען אזא „אַשכנזי'ישע" ווערק ווי שלום אש'ס „גאָט פֿון נקמה". דעם אמת זאָגענדיג, האָבען שוין די ספרד'ישע אקטיאָרען־ליבהאָבער געשפּילט אנדערע ווערק אויך. ווי למשל אַנ־סקי'ס „דבוק", אין שפּאַניאָליש. אָבער ווי האָבען ביז איצט בעוויזען, אַז די ווייסקייט און פֿרעמדקייט פֿון דער אשכנזי'ישער וועלט האָט געבראַכט דערצו, דאָס דער „דבוק" איז ביי זיי איין גרויסע קאַריקאַטור און נישט מעהר. און אויסערדעם — מען דאַרף וויסען, אַז ביז היינט געפֿינען זיך צעהנדליגער „פּערזענליכקייטען", וועלכע טעגה'ן טאָג און נאַכט, אַז שפּאַניאָליש איז קיין שפּראַך נישט, אַז מען דאַרף זי בעטראַכטען אלס „ממזר־לשון" און געוויס איז אויסגעשלאָסען, דאָס מען זאָל קענען געבען אין דאָזיגען לשון קונסט... איז וואָס קומט אַרויס דערפֿון?

ווי אַזוי האָבען די ספרד'ישע בחורים און מיידלעך „געשפּילט"?

מען האָט צוערשט געהאַט גרויסע צרות ביז מען האָט געפֿונען „גאָט פֿון נקמה" אין פֿראַנצויזיש און פֿון דער־אָ שפּראַך איבערגעזעצט די פּיעסע אין שפּאַניאָליש. און דער איבערזעצער האָט געוויס א פּאָעטישע נשמה מיט א פּאָעטישען שוואונג — האָט ער געשריבען אין א „הויכען" סטיל מיט געדריידעלטע ווערטער און פֿראַזען, וועלכע מען הערט נישט אין טאָג טעגליכען לעבען, און דאָך איז די איבערזעצונג געווען נישט צו האַרט, דאָס פּובליקום האָט שוין אַלעס גוט פֿערשטאַנען. מען האָט דאָס ווערק שטודירט איניגע מאָנאַט, איינגעלאַדען א יודיש־רוסישען דאָקטאָר און נאָך איינעם, וועלכער קען עפּעס פֿון „אשכנזי'ישען" לעבען און געבעטען עצות פֿאַר די קליידער, פֿאַר די גרימאַסען, פֿאַר דער דעקלאַמאַציע און ווען דאָס שטיק איז געקומען אויף דער סצענע האָט מען געקענט זעהען, אַז די אַקטיאָרען האָבען לוסט צו שאַפֿען, האָבען פֿיל געאַרבייט און טאַקע געגעבען דעם עולם, לכל הפּחות, דעם אינהאַלט פֿון דער פּיעסע.

פֿערשטעהט זיך, אַז מען קען נישט קריטיקירען אויף אַנ'ערנסטען אופֿן דאָס שפּילען פֿון די שפּאַניאָלישע ליבהאָבער. דער פֿאַקט גופֿא, וואָס „גאָט פֿון נקמה" איז ביי זיי נישט אַרויסגעקומען א קאַריקאַטור און דאָס פּובליקום האָט זיך נישט בעצויגען מיט איראָניע צו די טיפּען פֿון די „פּעאַלינאַס" און „מאַשעמעכאַ" — דאָס אליין איז שוין גענוג צו זיין צופֿרידען מיט דער אויפֿפֿיהרונג, וועלכע האָט אין א קליינער מאָס דאָך בעוויזען א שטיק נשמה פֿון אַ ווייטען, אַזוי־פֿרעמדען און אָפּגעלאַכטען ברודער, א געבוירענעם אין דעם אַלט־צאַריסטישען געטאָ. די ספרדים, וועלכע האָבען געזעהן דאָס ווערק, האָבען אין דעם טיפּ פֿון הויפּט־העלד דער אינהאַבער פֿון „היינעל", וועלכער לאָזט זיך שרייבען א ספר תּורה אַלס געטליכע „שוץ" פֿאַר זיין „ריינער" טאָכטער רבקה'לע — געפֿונען נישט נאָר א שמוציגע נשמה, נאָר אויך א טיף־ליידענדען מענש, וועלכער האָט אין א געוויסען רעליגיעזען געוויסען אין אַנ־אומבעגרענעצטע פֿאָטערליכע ליבע.

שלום אש האָט דערוויל געבראַכט — צו דער אויפֿלעבונג פֿון דער שפּאַניאָלישער שפּראַך. ס'קלינגט שרעקליך פּאַראַדאָקסאַל, אָבער אַזוי איז עס: דער גרעסטער ספרד'ישער קבוץ אין דער וועלט, צום ערשטען מאָל אין דער געשיכטע, האָט געשפּילט ערנסט און טריי יודיש טעאַטער!

שלמה יצחק

אַביסעלע קיביץ

(הומאָר פֿון טאָג)

א יאָלה.

די נאַכט איז א פֿולע
מיט פֿרייד און גדולה
נאָר איך בין א
פֿולער מיט טרויער:
א מויד האָט געשריבען
זייט זיין דאָ אום זיבען,
און איצט איז שוין
אַכט, און נישטאָ איהר!

א מויד האָט געשריבען
זייט קומען אום זיבען —
נו, האָב איך געדענקט
זייט אום אכט זיין;
העלפֿט גאָט און
סיאיז צעהן שוין,
און איך בין אויס מענש שוין —
מען דאַרף דאָך פֿון

אייזען געמאַכט זיין!
עס זינגען די שטערען,
איך קאָן זיי נישט הערען —
איך בין אזש פֿון
צער, א פֿערטויבטער:
א מויד האָט געשריבען
זייט קומען

יוסף מאַרשאַלעק

מצבה - אויפֿשריפֿט...

דאָ ליגט פֿייגעל,
א פֿרוי פֿון גרויס שטרעבען.
זי באַקט דאָ בייגעל.
און מאַכט א שעהן לעבען.

דאָס לעבען אין ארץ־ישראל

ידיעות פֿון דער יודישער טעלעגראַפֿען אַגענטור

פּאַרוואָס ווערט בעזייטיגט אַ מוכטאַר פֿון אַנ'אַראַבישען דאָרף

ירושלים. דער מופֿטי - אָרגאַן „אל ליוואַ" טיילט מיט, אַז אַראַבער פֿון בית־שאָן האָבען זיך געווענדעט צום דיסטריקט־בעאַמטען מיט אַנ'אָנקלאָגע קעגען דעם מוכטאַר כּאשיר על שייך־חוסיין, דערפֿאַר, ווייל ער האָט פֿערמיטעלט ביי א יודישער באַדעצקניה. די אַראַבישע דעלעגאַציע האָט געפֿאָדערט צו בעזייטיגען דעם מוכטאַר פֿון זיין אַמט, דער דיסטריקט־בעאַמטער האָט פֿערשפּראָכען צו ערפֿילען די דאָזיגע פֿאָדערונג.

אַרום די פּלענער פֿון פֿערברייטערען דעם חיפה'ער פּאָרט.

חיפה. דאָ ווייל איצט אינס. באַקטאַן פֿון דער לאַנדאַנער בוי־פֿירמע, וועלכע האָט געבויט דעם חיפה'ער פּאָרט. דער בעזוך פֿון אינזש. באַקטאַן שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט די פּלענער צו פֿערברייטערען דעם חיפה'ער פּאָרט, אַזוי דאָס מען זאָל גלייכצייטיג קענען אָנלאָדען אָדער אויסלאָדען 7—8 שיפֿען. עס זאָל אויך פֿערלייכטערט ווערען דער צוטריט פֿון גרויסע שיפֿען אין פּאָרט.

דערווייל זענען אין דעם חיפה'ער פּאָרט פֿערנדינט געוואָרען א רייה אַרבייטען (צאַל־סקלאַדען, שאָסען א. אַנד.) און 100 אַראַבישע אַרבייטער, וועלכע זענען דערביי געווען בעשעפֿטיגט, זענען געקינדיגט געוואָרען.

פֿאַר דער ענטוויקלונג פֿון די האַנדעלס בעציהונגען צווישען פֿראַנקרייך און ארץ - ישראל

בעגריסונגס-בריף פֿון מיניסטער העריאָ

ירושלים. אין האָטעל „פּאַלאַטין" איז אונטערן פֿאָרזיץ פֿון מאיר דיזענהאָף פֿאָרגעקומען אַנ'אויפֿנאַהמע לכבוד דעם ה' שאַנאַ, וועלכער איז ספּעציעל דעלעגירט געוואָרען פֿון פֿראַנקרייך, כדי מיטצוהעלפֿען דער ענטוויקלונג פֿון די ווירטשאַפֿטליכע בעציהונגען צווישען פֿראַנקרייך און א"י. מ. דיזענהאָף האָט פֿאָרגעלעזען א בעגריסונגס - בריף פֿון פֿראַנצויזישען מיניסטער העריאָ אין צוזאַמענהאַנג מיט דער סעסיע פֿון ה' שאַנאַ אין א"י. און האָט אַרונטערגעדט די וויכטיגקייט פֿון איינשטעלען ענגערע בעציהונגען צווישען די ביידע לענדער אין הסכּם מיט דער פֿיל־יעהריגער טראַדיציע.

דער פּאָרזיצער פֿון דער געזעלשאַפֿט „א"י - פֿראַנקרייך" ה' מ. שלוש האָט געשילדערט דעם ביז־איצטיגען האַנדעלס - אויסטויש צווישען די ביידע לענדער. ה' איידעלמאַן האָט ענטוויקעלט די הויפּט־אויפֿגאַבען פֿון דעם נעכסטען מזרח־יריד אין תּל־אביב וואָס דאַרף מיטווירקען דעם ענטוויקלונג פֿון האַנדעלס - בעציהונגען אויפֿן יסוד פֿון געגענזייטיגקייט. עס זענען, בלי ספק, פֿערהאַן בעדייטענדע מעגליכקייטען צו פֿערגרעסערען דעם א"י־עקספּאָרט קיין פֿראַנקרייך, פֿון דער צווייטער זייט קען פֿראַנקרייך דינען אלס גוטער מקור פֿון פֿערשידענע סחורות, וועלכע עס נויטיגט זיך א"י.

ה' שאַנאַ האָט געדאַנקט פֿאַר דער אויפֿנאַהמע און האָט אויסגעדריקט די האָפֿנונג, אז פֿראַנקרייכס אַנטייל אין דעם מזרח־יריד אין תּל־אביב וועט מיטהעלפֿען דער פֿערשטאַרקונג פֿון די האַנדעלס־בעציהונגען צווישען ביידע לענדער.

א דעלעגאַציע פֿון אונגאַרישע עולים אינטערווענירט ביי דער יודישער אַגענץ

ירושלים. א דעלעגאַציע פֿון דריי פּערזאָן, פֿאָרשטעהער פֿון די „אונגאַרישע" עולים, וועלכע געפֿינען זיך אין לאַנד, האָט זיך געמאָלדען אין צענטראַל־בנין פֿון דער יודישער אַגענץ אין ירושלים און געבעטען אַנ'אוידיענץ ביים פּאָליטישען פֿערטרעטער פֿון דער עקזעקוטיווע, אַז זי וועט אונטערנעהמען שריט געקומען, כדי זיך צו דערוויסען, וועגען דער צוזאָג פֿון דער עקזעקוטיווע, אַז זיי וועט אַנטערנעהמען שריט ביי דער א"י־רעגירונג וועגען זייער לעגאַליזאַציע.

ה' שערטאָק האָט די דעלעגאַציע נישט אויפֿגענומען און האָט געלאָזט מיטטיילען, אַז ער האָט זיי נאָך פֿאָרלויפֿיג נישט וואָס צו זאָגען.

פֿון די קרייזען פֿון דער עקזעקוטיווע ווערט איבערגעגעבען דעם פֿאָרשטעהער פֿון דער יודישער טעלעגראַפֿען - אַגענטור, אַז די עקזעקוטיווע האָט נאָך נישט געהאַט די מעגליכקייט אָנצונעהמען וועלכע עס איז שריט, ווייל דער הויך־קאָמיסאַר איז די גאַנצע צייט קראַנק און נעהמט קיינעם נישט אויף. ממילא איז אויך דער דאָזיגער ענין נישט געקאָנט בעהאַנדעלט ווערען מיט דעם הויך־קאָמיסאַר.

קלאַנגען וועגען פּערסאָנאַלע ענדערונגען אין אימיגראַציאָנס - דעפּאַרטאַמענט פֿון דער א"י - רעגירונג

ירושלים. די אַראַבישע פּרעסע איז לעצטענס פֿול מיט קלאַנגען וועגען ענדערונגען אין דעם אימיגראַציאָנס - דעפּאַרטאַמענט פֿון דער א"י־רעגירונג. מיט א צייט צוריק האָט די אַראַבישע פּרעסע מיטגעטיילט, אַז ה' עדווין סעמואל, מינדל און אַנדערע הויכע יודישע בעאַמטע פֿון דעם דעפּאַרטאַמענט וועלען איבערגעפֿיהרט ווערען אין אַנדערע דעפּאַרטאַמענטען, ביז איצט האָט די רעגירונג אָפּטלייקענט די דאָזיגע קלאַנגען פֿון דער אַראַבישער פּרעסע. אין די נעשטפּרעכען מיט דעם פֿאָרשטעהער פֿון דער יט"א האָבען די דערמאָהנטע בעאַמטע ערקלערט, אַז זיי ווייסען פֿון גאָרנישט צו זאָגען. איצט אָבער איז אַנ־אַראַבישער צייטונג ווידער אַרויס מיט א מעלדונג, אַז ה' מינדעל ווערט איבערגעפֿיהרט אין אַגריקולטורעלען דעפּאַרטאַמענט.

פּראָטעקציע

(דערצעהלונג)

פֿון מ. זאַשטשענקאָ

וואַניושקאַ לעדענצאָוו האָט סוף־כל־סוף געקראָגען אַרבייט. כ'מיין עס מיט אַנ'אמת.

איצט אַרבייט ער אין א גרויסען טרעסט.

ווען מען האָט דאָס גאָר געקאָנט איינפֿאַלען! דער מענש האָט קיין בעקאַנטע, קיין פּראָטעקציע, איז ווייט פֿון דער פּאַרטיי, געהערט צו קיין קאָמערל — מיט איין וואָרט, אַ מענש אָהן פֿערבינדונגען, און גאָרנישט! ער אַרבייט.

און די בייזע צינגער ווערט נישט נמאס איבערצו'חזר'ן, אַז אָהן חניפֿה, אָהן פּראָטעקציע, קאָן זיך קיין מענש היינטיגע צייטען צו גאָרנישט דערשלאָגען. אי, דערזעהט מען א היטעל! אי, זאָגט מען ליגענס!

וואַניושקאַ לעדענצאָוו האָט איינ'ם גאַנצען טרעסט נישט געהאַט קיין איין בעקאַנטען אויסער עפּעס א טרעגער, וואָס האָט פֿון מאָל צו מאָל געאַרבייט א טאָג, צוויי טעג. דער טרעגער, נישט קיין פּאַרטייער, האָט זיך צערעדט מיט לעדענצאָוו'ן. יוואָס קאָן אָבער א טרעגער, וואָס קוקט זיך אַליין די אויגען אויס צו קריגען אַ טאָג אַרבייט, וואָס קאָן אַזאַ טרעגער העלפֿען?

איינמאָל קומט וואַניושקאַ לעדענצאָוו צו דעם טרעגער. ער האָט איהם מכבד געווען מיט ביער און געזאָגט:

— הער זיך איין, חבר! דו ווייסט אַליין, אַז כ'האָב קיין פּראָטעקציע נישט, אַז כ'געהער צו קיין קאָמערל נישט, העלף מיט עפּעס אַרויס, ברודער.

דער טרעגער זאָגט:

— מענש איינער, מיט וואָס קאָן איך דיר אַרויסהעלפֿען? אַזוי, פֿערשטעהסטו מיך, שלינגשלאַנג, אָהן פּראָטעקציע, קאָן מען גאָרנישט אויפֿטאָן. כ'דאַרף עס דיר נישט זאָגען, ווייסט עס אַליין.

פֿערלויפֿט זיך אַזאַ מעשה:

מיט א יאָהר קריק האָט דער טרעגער געאַרבייט ביי אַ בוכהאַלטער פֿון טרעסט. ער האָט איהם אַהיים געטראָגען שטיקער מעבעל.

— אַזוי און אַזוי — זאָגט דער טרעגער — חשוב'ער חבר בוכהאַלטער. מיט א צייט קריק האָב איך אייך איבערגעטראָגען שטיקער מעבעל. א חוץ אַ פֿיסעל ביים וואַש־טישעל, האָב איך קיין זאַך נישט צעבראָכען. טוט א טובה און פֿערשטופּט מיט וואַניושקע לעדענצאָוו'ן יוואָסער לאָך ס'זאָל נישט זיין. קיין פּראָטעקציע האָט ער נישט, דער פּאָדלעץ, צו קיין קאָמערל געהערט ער נישט. א מענש אָהן פֿערבינדונגען. וואָס זאָל איך אייך זאָגען, דער יונג קומט־אום אָהן פּראָטעקציע.

זאָגט דער בוכהאַלטער:

— מענש איינער, וואָס קאָן מען אויפֿטון אָהן פּראָטעקציע? כ'קאָן דיר גאָרנישט צוזאָגען. איידער וואָס יוען דאַרף מען דאָך איינפֿעדעמען, און ווי נאָך קאָן מען איינפֿעדעמען אָהן פּראָטעקציע?

וואָס זאָל איך אייך זאָגען — דער יונג, יוואַניושקאַ מיין איך, האָט אָבער מזל. ווייזט אויס, דער פּאָדלעץ איז געבוירען געוואָרען אין א מזלדיגער שעה. איהר מעגט הערען:

צומאָרגענס קומט דער בוכהאַלטער אַריין צום קאָמערציעלען דירעקטאָר און זאָגט:

— איהר ווייסט, חבר דירעקטאָר, היינטיגע צייטען אָהן פּראָטעקציע קאָן מען זיך קיין ריהר נישט טאָן, כאָטש בעגראָב זיך לעבעדיגערהייט.

— וואָס איז דען? — פֿרעגט דער דירעקטאָר.

— אָט הערט — זאָגט דער בוכהאַלטער, — דא דרעהט זיך און פּלאָנטערט זיך א בחור'ל אָהן פּראָטעקציע, ווייל זיך צו עפּעס צושאַרען און קאָן נישט. וועט מיר קאָנען איהם ערגעץ אַריינשטופּען. כ'ווייס אָבער נישט צי מיר קענען

— וואָס הייסט? — זאָגט דער דירעקטאָר. — אַ פֿרעמדען, אָהן בעקאַנטשאַפֿט, וואוהין יועסטו איהם שטופּען? נישט גוט היינטיגע צייטען אָהן פּראָטעקציע.

און דאָ קומט מיט אַמאָל אַריין דער דירעקטאָר איבער'ן גאַנצען טרעסט.

— וועגען יוואָס — פֿרעגט ער — האַנדעלט זיך?

— אָט וועגען יוואָס, חבר דירעקטאָר איבער'ן טרעסט. דא דרעהט זיך א בחור'ל אַרום. ער הייסט לעדענצאָוו. דער פּאָדלעץ האָט קיין פּראָטעקציע נישט. דרעהט זיך, שאַרט זיך, און קאָן זיך צו קיין זאַך נישט צושאַרען.

זאָגט דער טרעסט־דירעקטאָר:

— נו, זאָל ער אַריבערקומען צו אונז. מיר וועלען איהם אויספּרובען. מען קאָן דאָך אַלץ איבעראיינעם נישט צונעהמען מענשען בלויז מיט פּראָטעקציע און פּראָטעקציע, און אַז א מענש האָט נישט קיין פּראָטעקציע, איז וואָס? מען דאַרף אַזאַ מענש אויך אַכטען.

און מען האָט לעדענצאָוו צוגענומען.

און בייזע צינגער רעדען — אָהן חניפֿה, אָהן פּראָטעקציע קאָן מען היינטיגע צייטען נישט אויסקומען.

ספעציעלע ישיבות פאר מיידלעך אין ניו-יארק

וואו זיי לערנען חומש מיט רש״י און גמרא

די פרומע אטמאספערע, וואס הערשט אין די מיידעלשע ישיבות. זיי רעדן מיט „אם ירצה השם״ און „גאט זאל העלפען״ — מען לערנט מיט זיי יודיש אויך. — א בעזוך אין די דאזיגע ישיבות און די געשפרעכען מיט די פרומע מיידלעך

(ספעציעלע קארעספאנדענץ)

ניו יארק האט ישיבות פאר מיידלעך.

עס זענען דא צוויי ישיבות פאר מיידלעך און זיי נעמען נישט אריין קיין יונגלעך. איינע איז אין בארא פארק און די צווייטע איז אין ווילליאמסבורג.

די בארא פארקער מיידלעך־ישיבה איז די עלטערע, זי עקזיסטירט שוין זעקס יאהר, די ווילליאמסבורגער איז ערשט געגרינדעט געווארען.

איך האב געזעהען ביידע, — די מיידלעך־ישיבה אין בארא פארק און די מיידלעך־תלמוד־תורה אין ווילליאמסבורג. בין געווען ביים לערנען.

די ישיבה פאר מיידלעך אין בארא פארק הייסט „שולמית״. געגרינדעט זי האט א יונגער רב, אן אגודת־ישראל פיהרער, הרב וואלק, ער איז איצט אין ארץ־ישראל.

זיי לערנען די יודישע לימודים פון ניין אינדערפריה ביז צוועלף מיטאג. נאכמיטאג לערנען זיי די ענגלישע לימודים.

דער יודישער קורס איז אן אכט־יאהריגער, ווי דער ענגלישער. די מיידלעך האבען אבער געענדיגט דעם אכט־יאהריגען ענגלישען קורס אין זעקס יאהר. דעם יודישען האבען זיי נאך נישט געענדיגט. מוזען זיי ווייטער לערנען די יודישע לימודים.

ניינציג מיידלעך לערנען אין שולמית. פערהאן דארט אויך א קינדער־גארטען — פערצעהן מיידלעך. די עלטערען זענען מעהרסטענס סוחרים, רבנים, לעהרער און אויך ארבייטער, דאקטוירים שיקען אויך אהין זייערע מיידלעך.

צווישען די העבראישע לעהרערינס איז דא א רב'ס א טאכטער, א רב'ס א שוועסטער, און די לעהרערין פון קינדער־גארטען איז א רב'ס א פרוי, א רביצין. די לעהרער רעדען א גוטען העבראיש און זיי לערנען גוט.

אינטערעסאנט איז, אז ווי כ'בין אריין און דאס ערשטע געטראפען די סעקרעטערין, געפין איך, אז זי רעדט גוט העבראיש, און זי איז א יונג, שעהן מיידעל אויך.

איך בין געווען אין די קלאסען. אין קינדער־גארטען האבען די מיידלעך געמאלען — א מנורה. א בענש־לייכטער. אויף די ווענט העגנען בילדער, וואס די מיידלעך האבען געמאלען — א סוכה, א לולב מיט אן אתרוג, א גמר־חתימה־טובה ווינש־קארט, א שבת־בילד, א לשנה־הבאה־בירושלים. די קינדערלעך האבען אויך געזונגען א לשון־קודש'דיג ליד וועגען די טעג פון דער וואך.

אין קלאס, וואס לערנט דאס דריטע יאהר, האבען די מיידלעך געלערנט — יודיש, פון א יודיש טעקסט־ביכעל.

יא, פון דריטען יאהר אן לערנען זיי יודיש — איין מאל א וואך, פרייטאג, און די העכערע קלאסען לייענען זיי פרייטאג די יודישע פרעסע — פאר א טעקסט־בוך.

אין דער מיידלעך־ישיבה לערנט מען חומש מיט רש״י, נביאים ראשונים, ירמיהו, תהילים, משלי, משניות, א סך אגדות, קיצור שולחן ערוך, היסטאריע און העבראיש פון פיכמאנ'ס ביכער, און דקדוק.

אין שולמית ווערט געלערנט אין פערקירצונגען, אפילו ויקרא מיט די קרבנות און מיט רש״י.

דער סך הכל פון דער ישיבה פאר מיידלעך, די „שולמית״, איז: די ישיבה בחור'טעס זענען וואוילע, אויסגעצייכענטע קינדער, לערנען זיך גוט, און די לעהרער רייסען זיך נישט אפ ס'הארץ מיט זיי. זיי וואיעזען נישט, הלואי אויף די יונגלעך־ישיבות געזאגט געווארען.

די מיידלעך־ישיבה אין ווילליאמסבורג איז ערשט געגרינדעט געווארען פון עטליכע טוער אין דער ישיבה תורה ודעת. די לעהר שפראך איז דארט יודיש.

איז די תלמוד תורה פאר מיידלעך, זי הייסט „בית יעקב״, און זי איז אין קעלער. אן אָרימען, א נעבעכדיגען איינדרוק מאכט „בית יעקב״.

די „בית יעקב״ שולע איז שוין אלט צעהן יאהר, און „בית יעקב״ איז איהר דריטער נאמען, דער ערשטער נאמען איז געווען „תורה ודעת לנערות״, אזוי ווי עס איז אין ווילליאמסבורג דא די ישיבה „תורה ודעת״ פאר יונגלעך. דער צווייטער נאמען איז געווען „חבצלת״.

לערנען דארט הונדערט מיט זעכציג מיידלעך, אין אכט קלאסען. איין קלאס האב איך דארט געפונען פון 9 מיידלעך. עס איז אבער דא אויך א קלאס פון דרייסיג מיידלעך.

די שילערינס זענען קינדער פון די עלטערען, וואס שיקען זייערע יונגלעך אין דער פרומער יודישער ישיבה תורה ודעת, וואו מען לערנט אויף יודיש. די עלטערען זענען מעהרסטענס פוילישע און גאליציאנער, פרומע יודען, וואס רעדען יודיש אין הויז רעדען יודיש אויף זייערע מיטינגען, און זיי ווילען נישט קיין עברית בעברית און נישט קיין עבריה באנגלית אין ישיבה, נאר דווקא אויף יודיש.

אויך אין דער „בית יעקב״ שולע האט מען געלערנט אויף יודיש.

מיר זיצען אין אן אנפאנגס־קלאס. זיי לערנען חומש בראשית, אין א העברעאישען זאץ איז געווען וידאס ווארט „כעס״. די מיידלעך האבען דאס פריהער נישט געלערנט. זיי האבען עס אבער געוואוסט.

וויל איך וויסען, פון וואנען זיי ווייסען דאס ווארט „כעס״.

— פון יודיש, — ענטפערען די מיידלעך, — אין שטוב, אז מען רעדט, זאגט מען „כעס״.

ווייסען די מיידלעך דאס ווארט כעס פון יודיש, נישט פון העבראיש.

אבער — זיי לערנען אויך יודיש. פון צווייטען יאהר אן, נאכדעם ווי זיי קענען שוין גוט סידור, לערנען זיי איין שעה א וואך יודיש. פון דריטען יאהר אן לערנען זיי יודיש... פון א יודישער צייטונג אויך איין מאל א וואך.

די מיידלעך־שולע האט א פיר־יאהריגען קורס. זיי לערנען חומש אין אריגינאל, אבער נישט ויקרא, און אין דברים היפען זיי איבער געוויסע ערטער. זיי לערנען אויך רש״י און א פערקירצטען קיצור שולחן ערוך, און פסוק פון שמואל ב׳.

זיי האבען אויך א כאר, א דראמאטישען קלוב און א ליטעראריש קלוב.

ש. ערדבערג.

ריהרענדע געשיכטע מיט א יודיש יונגעלע,

וואס איז אנטלאפען פון דייטשלאנד קיין פאלעסטינע

זיין פאטער איז אוועק קיין כינע און די מאמע איז געבליבען אין דייטשלאנד. — זיינע מערקווירדיגע פעהיגקייטען. — דער לעצטער בריף, וואס ער האט געשריבען צו דער מוטער. — זיין טראגישער טויט אין קבוצה עין חרוד.

זיין פאטער, א דאקטאר מעדיצין, איז אנטלאפען „נאך כארבין״; זיין מוטער, א דאצענטין, איז אנטלאפען „נאך בערלין״, און ער, א 14־יאהריגער בחור'ל, איז — מיט א גרופע יודישע קינדער פון דייטשלאנד — געקומען אין ארץ־ישראל, וואו ער איז לעצטען מאנאט, אין דער קאלאניע עין־חרוד, געשטארבען פון בלוט־פערגיפטונג.

אט האט איהר אייך דעם טראגישען סך־הכל פון א יודישער פאמיליע, די פאמיליע העס, וואס נישט נאר זי אליין, נאר אויך איהרע עלטערען און אור־עלטערען, פאר דורות און דורות, זענען געבוירען געווארען, געלעבט און געווירקט אין דער דייטשער שטאט דעסוי, און זענען שטענדיג געווען געטרייע און איבערגעגעבען „דייטשע בירגער פון משה רבינו'ס גלויבען״.

איינע פון אזויפיל עהנליכע אנדערע טראגעדיעס, וועלכע זענען לעצטענס געווארען א נאטירליכע טאג־טעגליכע ערשיינונג אין דעם „דריטען רייך״ פון דער אינקוויזיטארישע „האקען־קרייץ״ ממשלה.

אלס א קינד פון טרייע און איבערגעגעבענע „דייטשע בירגער פון מאזאישען גלויבען״, האט דער 14־יאהריגער יאקים העס גאר נישט געוואוסט פון א א זאך, וואס רופט זיך „יודענטום״.

פון העבראיש אלס א שפראך, העבראישע שריפטשטעלער און א העבראישע ליטעראטור האט ער ביי זיינע עלטערען אין הויז, ווי אין שולע, קיינמאל אפילו נישט געהערט.

אזוי שנעל ווי ער איז געקומען אין ארץ־ישראל האט ער זיך, ווי מיט אמאל אינגאנצען געענדערט, און האט גלייך אנגעהויבען ארויסצייגען גאוני'שע, ממש איבערנאטירליכע, פעהיגקייטען.

אין פערלויף פון א זעהר קורצער צייט האט ער בעהערשט די העבראישע שפראך, האט אנגעהויבען לעזען און גרינדליך פערשטעהען דעם תנ״ך, די „אגדה״, און אפילו אויך די שריפטען פון אחד העם, אש, ביאליק, ברענער, נגעסין, שופמאן, שני אור און אנדערע.

(א בריף פון ירושלים).

און גאנץ שנעל האט ער מיט זיין בקיאות און קענטניש אין תנ״ך, די נייע ליטעראטור, און אפילו אויך די ליטעראטור פון דער סאציאליסטישער בעוועגונג, אריבערגעשטיגען נישט בלויז זיינע עלטערע חברים, אבער אפילו אויך אלטע חברים פון עין־חרוד'ס גרינדער און בויער.

דערביי האט ער אויך ארויסגעצייגט סמנים פון א דענקער, ווי דאס איז צו זעהען פון די שריפטען, וועלכע ער האט נאך זיך געלאזט און פון וועלכע איך ציטיר דא:

„בלויז אין א סאציאליסטישער ארדנונג וועט די ארבייט זיין פאר די ארבייטער־מאסען א בעשעפטיגונג, וואס וועט זיי געבען בעפרידיגונג, און דערמיט וועט זי דערוועקען אין דעם ארבייטער מענשען־אינטערעס און לעבענס־פרייד, און ער וועט מיט זיין ארבייט שוין מעהר נישט צובערקלען זיין כח אין שטויב, נאר ער וועט פון איהר אויסשעפען אלץ מעהר און מעהר נייע קרעפטען״.

* * *

איך וויל דא אויך איבערגעבען א בריף, וואס יאקים העס האט געשריבען צו זיין מוטער אין דייטשלאנד, (נאכדעם ווי ער איז שוין געווען אין ארץ־ישראל צעהן מאנאטען).

„ליבע מוטער.

„פיל גליקווינשען און קושען דיר צו דיין געבורטס־טאג. און אויב איך וועל קענען דיר שענקען עטוואס אלס געשאנק, וועט דאס זיין אנ'עטוואס בעסער איינגעארדענטער בריף־וועקסעל פאר דעם קומענדען יאהר.

„ווען איך שרייב, ווייס איך קיינמאל נישט וואס אייגענטליך איהר ווילט וויסען פון מיר.

„פערהאן אין מיין לעבען דא אזעלכע זאכען, וועלכע זענען מיר פון זיך זעלבסט פערשטענדליך. און וועלכע זענען שוין אזוי איינגעבאקען אין מיר, אז כמעט איך גלויב שוין גאר נישט אויב דווקא זיי קענען ווען נישט אין אינטערעסירען, אט צום ביישפיל, די ארבייט, דאס שטודירען, עין־חרוד, ארץ־ישראל און נאך און נאך.

„ווואלסטו מיך עטוואס געפרעגט. וואלט איך דיר געקענט ענטפערען. למשל: ווארום וויל איך ארבייטען?

„איך קען דיר ענטפערען אויף דער פראגע. אבער... ווען איך וועל דיר דערויף ענטפערען מיט סוביעקטיווע ערקלערונגען, וועסטו דאך זיי נישט אינגאנצען פערשטעהען.

„און איך וואלט זעהר וועלען, אז דו זאלסט אריינדרינגען אין מיין געדאנקען־גאנג און זאלסט נעמען אנ'אנטייל אין מיינע געפיהלען.

„יעדעס מאל, ווען נאר איך וויל דיר עפעס מעלדען און איבערגעבען, דערשרעק איך זיך פון דער ווייטקייט, וועלכע ליגט צווישען אונז ביידען שוין פון דעם שטאנדפונקט פון אונזער דענקענדער וועלט.

„און וואס נאך ערגער איז דאס, וואס איך ווייס נישט ווי אזוי איז מעגליך צו ענדערען דעם דאזיגען צושטאנד.

„איך פיהל בחוש ווי אזוי דו, גאנץ דייטשלאנד מיט אלע מיינע ליבע אין איהר, גליטשען זיך אוועק און ווערען אלץ ווייטער און ווייטער פון מיר, און איך זעה נישט קיין שום וועג ווי אזוי דאס אפצוהאלטען און אפשטעלען. וואס ווייטער אלץ מעהרער און מעהרער פערשטארקט זיך אין מיר דאס נייע. אמת, דאס אלטע עקזיסטירט נאך אין מיין לעזען דייטשע ביכער, אבער עס ווערט אלץ ווייטער, און עס אנטפלעקט זיך מיר שוין אין אנ'אנדער ליכט.

„צייטענווייז האב איך דעם געפיהל, אז איך בין א נייער מענש, אין נייע קליידער און אין א צימער, וואס איז מעבלירט מיט נייע און אלטע מעבעל צוזאמען, און מיט מיינע נייע אויגען זעה איך דאס אלטע מעבעל גאנץ אנדערש.

„און צייטענווייז האב איך אפילו אויך דעם געפיהל, אז איך האב שוין גאר פערלוירען אונזער שותפות'דיגע שפראך...

„איצט גרייט זיך עין־חרוד צו פייערען די פסח־פייערטעג און מען ערווארטעט פיל געסט. עד היום בעדויער איך עס ווארום איך בין דא נישט אנ'וועזענד געווען ביים פאריגען „סדר״.

„מיר האבען פיר טעג פערבראכט אין א שפאציר איבער'ן לאנד. איך בין געווען פול מיט איינדרוקען און פרייד איבער דעם, וואס איך האב איצט שוין די ריכטיגע אויגען.

„זאלסט נישט זיין אין כעס אויף מיר ווארום איך ענדיג שוין. איך האב דיך ליב, אבער איך קען דיר נישט זאגען דאס, וואס איך וויל דיר זאגען. איך בין זעהר מיד און געפין נישט די נויטיגע ווערטער.

„פיל קושען און גליקוואונשען. איך ליב דיך. דיין יאקים״.

ז. איצקאוויטש

r. med.

HALTRECHT

ספעציעל־ארצט פאר הויט-, געשלעכטס קראנקהייטען און מענער־שוואכע

פיעטריקאווער 10. טעל. 245-21

נעהמט אן פון 8 פריה ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 9 אוו. זונטאג פון 10—1 בייטאג. אלע ארט אנאליזען פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

א ספעציעלער ווארטע־זאל פאר פרויען.

דאס לעבען אין ווארשא

(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט-שטאט)

קאמף מיט ביוראקראטיע און איבריגער קארעספאנדענץ.

דער איבערן־מיניסטער ראטשקעוויטש האט ארויסגעגעבען א צירקולאר צו אלע אדמיניסטרא טיווע אמטען וועגען בעקעמפען ביוראקראטיע און צופיל פערציהען דאס ערלעדיגען די פעטענטען אין רעגירונגס־אמטען. דער מיניסטער שרייבט אין זיין צירקולאר, אז די אמטען דארפען זיך בעמיהען וואס פשוטער און שנעלער צו ערלעדיגען יעדען ענין און אויסמיידען איבריגע קארעספאנדענץ, כדי די פעטענטען זאלען קענען וואס שנעלער ערלעדיגט ווערען.

גלייכצייטיג בעאויפטראגט דער צירקולאר די אמטען, אז יעדער אינטערעסאנט זאל גענוי אינפארמירט ווערען וועגען אלץ וואס ער פערלאנגט.

א סעריע ליציטאציעס פון הייזער און פאבריקען אין ווארשא.

אין דער עקזעקוציע־אפטיילונג פון שטאטישען גריכט אין ווארשא איז בעשטימט געווארען אויפ'ן 20 יאנואר א סעריע ליציטאציעס אויף וואוין־הייזער און פאבריקען אין ווארשא, ס'וועלען פערקופט ווערען עטליכע הייזער פון די וואוינונגס־קאאפעראציוען.

24 פערזאן ארעסטירט פאר אנטייל־נעהמען אין אנטי־יודישע געשעה־נישען.

מיר האבען מיטגעטיילט וועגען די אנטי־יודישע געשעהענישען, וועלכע זענען פארגעקומען אין אפאטשנער, ראווער און גראיצער פאוויאטען. ווי מיר דערוויסען זיך איצט האט די אויספארשונג וועגען די דאזיגע געשעהענישען געדויערט 2 וואכען און איז געפיהרט געווארען דורך דעם פער־טרעטער פון אויספארשונגס־אמט אין דער ווארשעווער וואיעוואדזטווע, אלס רעזולטאט פון דער אויספארשונג זענען ארעסטירט געווארען 24 פערזאן, מיטגלידער פון דער ענדעקישער ארגאניזאציע פאר אנטיילנעהמען אין ארגאניזירען די געשעהענישען.

א רייהע רעוויזיעס און ארעסטען זענען אדורכגעפיהרט געווארען אין נאווע־מיאסטא. די רעזולטאטען ווערען געהאלטען בסוד.

קאנטראל אויף די הויכשולען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט וואס ס'חזרן זיך איבער די געשעהענישען אויף די הויכשולען, האט די אוניווערזיטעטס־מאכט דעצידירט איינצושטעלען א קאנטראל ביים אריינגאנג אין זאל, אויפ'ן אוניווערזיטעט ווי אויך אויף דער ווארשאווער פאליטעכניקום.

ווארשאווער פילהארמאנישער ארקעסטער פאהרט קיין ארץ ישראל.

ס'ווערען געפיהרט אונטערהאנדלונגען, אז דער ווארשאווער פילהארמאנישער ארקעסטער זאל ארויספאהרען אויף דער לעוואנטינער אויסשטעלונג קיין תל־אביב, אין דער פראגע געפינט זיך איצט אין ארץ־ישראל דער דעלעגאט פון ארקעסטער ה' סוכאוויטש. דער ארקעסטער איז איינגעלאדען געווארען לויט דער איניציאטיוו פון בעקאנטען פידעל־קינסטלער בראניסלאוו הוברמאן, וועלכער געפינט זיך אין ארץ־ישראל.

נייער שטייער אויף הייוען.

ס'געהען ארום קלאנגען, אז ס'זאל איינגעפיהרט ווערען א נייער שטייער אויף הייוען. דער דאזיגער שטייער זאל קאנסטרואירט ווערען אויף דעם אופן, אז ער זאל נישט בעלאסטען דעם דעטייל־פרייז פון דעם דאזיגען ארטיקעל, דאגעגען זאל ער בעלאסטען די פראדוצענטען פון הייוען, וועלכע זענען ארגאניזירט אין א קארטעל. דער שטייער זאל בעטרעפען 70 גראשען אויף א קילא.

אריינגעפאקט א פרוי אין משוגעים־הויז.

צו דער פראקוראטור איז אנגעקומען אנ'אנקלאגע געגען ש. מאזורעק, וועלכער האט שרעקליך געפייניגט זיין פרוי, מאזורעק האט דערפיהרט זיין פרוי צו דעם, אז מ'האט זי אפגעפיהרט אין משוגעים־שפיטאל.

נאך א קוראציע פון עטליכע חדשים איז זי צוריקגעקומען אהיים, אבער דער טייערער מאן האט זי אזוי שרעקליך צושלאגען, אז די אומגליקליכע האט געפרובט צו בעגעהן זעלבסטמארד. די פאליציי האט אנגעהויבען אן אויספארשונג.

א פערצען - יעהריג יונגעל צוריקגעשיקט געווארען פון ארץ ישראל.

די ווארשאווער פאליציי האט בעקומען א ידיעה אז פון ארץ־ישראל איז ארויסגעשיקט געווארען קיין ווארשא דער 14־יעהריגער שלמה בוקוויס, דאס יונגעל האט זיך אריינבעקומען קיין ארץ־ישראל אויף אנ'אומלעגאלען אופן, אויסקויפענדיג א פערזאן־בילעט איז ער געפאהרען מיט'ן צוג ביז קאנסטאנץ. דאן האט איהם א פאסאזשיר אריינגעפאקט אין א גרויסער וואליזע און אריבערגעטראגען אויף דער שיף, ערשט נאכ'ן אנקומען פון דער שיף האט מען פעסטגעשטעלט די אנוועזענהייט פון דעם אונגאלען פאסאזשיר.

א פאלשער אדוואקאט - אפליקאנט.

אין אויספארשונגס־אמט זענען איינגעפלאסען אנקלאגען געגען א געוויסען י. קראיעווסקי, וועלכער האט זיך אנגעגעבען אלס אדוואקאט־אפליקאנט, אנגענומען ספראוועס און גענומען געלד אויף צו ערלעדיגען פערשידענע ענינים, נעכטען איז קראיעווסקי ארעסטירט געווארען. קראיעווסקי איז געווען א סטודענט אין ווארשעווער אוניווערזיטעט.